

MAANDBLAD
03-2023

7^e JAARGANG • NR. 61

groot deFryskeMarren

meer dan nieuws

GROOTDEFRYSKEMARREN.NL

IN DEZE UITGAVE

Tusken de Marren
informatie van gemeente
De Fryske Marren

NEERLANDICUS JOB DEGENAAR WERKT MET TAAL

“Ik zie de gewone dingen in het leven”

EN VERDER IN
DIT NUMMER:

**SENIOREN OVER PENSIOEN,
WONEN EN VEILIGHEID**

**FACE TO FACE MET HANSJE
BUSQUET-DE LA PORTE**

FOTO: JOHAN BROUWER

Makelaardij | Bedrijfsmakelaars | Vastgoedbeheer

Uw huis verkopen?

Uw grootste bezit in vertrouwde handen

* Bekijk de actievoorwaarden op de website
makelaardijhoekstra.nl/huisverkopen

Gratis
energielabel t.w.v.

€ 325,-*

VAN DER MEER
W O N E N

Design
poten

Zachte
Teddy stof

**Nieuwe
Collectie**

Hoekbank Nora voor 1689,-
In diverse maten en kleuren.
Zoals getoond in stof Teddy,
311x88x246 cm

Eigentijdse
organische
vorm

TV DRESSOIR Messina

In geborsteld eiken. 2 deuren, 1 lade,
1 open vak. In diverse kleuren. 160x50x40 cm.

719,-

Eettafel Jasmijn

In diverse maten
en kleuren.
Leverbaar van
Ø110 t/m Ø160 cm.

Vanaf
899,-

**Eetkamerstoel
Carmen**

Vanaf
279,-

**Eetkamerstoel
Charlotte**

Vanaf
299,-

**STEL
SAMEN**

Fauteuil Lynn

In diverse kleuren.
79x93x83 cm.

Vanaf
549,-

Woonboulevard Sneek Bedrijvenpark 'De Hemmen' Smidsstraat 12
www.vandermeerwonen.nl | info@vandermeerwonen.nl

EDITORIAL

Actieve senioren

Ik heb een idee. Laten we 1 maart uitroepen tot nationale feestdag. Het begin van de meteorologische lente vind ik altijd een echte mijlpaal. De winter is zo'n beetje voorbij, de zon wint aan kracht en de voorjaarsbloemetjes steken hun kop boven de grond uit. Dat is wel een feestje waard, toch? Bovendien is het een mooie timing: de decemberfeestmaand is allang achter de rug en Pasen duurt nog wel eventjes. En als 1 maart in de voorjaarsvakantie valt, zijn veel mensen toch al vrij.

Vorig jaar zat ik zelf nietsvermoedend in de sneeuw, toen de oorlog in Oekraïne uitbarstte. Helaas is, na meer dan een jaar, het einde nog niet in zicht. De skikleding van de kinderen, alweer te klein, kan ik nu mooi doneren aan een transport richting Oekraïne. Of ik breng ze naar een plek waar kleding wordt ingezameld voor de aardbevingssslachtoffers van Syrië en Turkije. Hoewel, ook in Joure, Lemmer en Balk stijgt het aantal deelnemers van de Voedselbank. Die jassen kunnen hun warmhoudende werk vast ook dichterbij doen.

Inzamelingsacties, vrijwilliger bij de Voedselbank: steeds vaker valt het me op hoe vaak dit vrijwilligerswerk door senioren wordt gedaan. Dichter Job Degenaar, die op de cover van deze editie staat, is een gedreven bestuurslid voor stichting PEN. Ook in de politiek zijn er vaak veel senioren actief, let er maar eens op als je je verdiept in de Provinciale Statenverkiezingen. Ik durf wel te stellen dat al die actieve zestigplussers heel belangrijke radertjes in onze samenleving vormen.

Tijdens mijn interviews voor de Groot magazines kom ik op allerlei plekken actieve senioren tegen. Sommigen, zoals kunstenaar Hansje de la Porte, werken onverminderd – en zeer gemotiveerd – door. Ik heb er bewondering voor, en het inspireert me ook. Over een kleine dertig jaar mag ik me ook zo'n senior noemen. Hoe ziet de wereld er dan uit? Zou 1 maart dan groots gevierd worden? En zou ik dan nog steeds voor GrootDeFryskeMarren schrijven? Ik denk het wel. Verhalen zijn er immers genoeg, en niets is mooier dan de verhalen van mensen uit je eigen regio optekenen.

Veel leesplezier met deze editie van GrootDeFryskeMarren!

Hannah Zandbergen, redacteur

Inhoud

groot deFryskeMarren // nummer 10 • 2022

6

18

38

28

Thema van de maand:

Senioren

- 30. DRIE GENERATIES OP ÉÉN ERF
- 31. MET PENSIOEN, WAT GA JE DOEN?
- 32. GEMEENTE DE FRYSKE MARREN OVER SENIOREN EN VEILIGHEID

LEKKER LEZEN

- 6. NEERLANDICUS JOB DEGENAAR WERKT MET TAAL
- 18. FACE TO FACE MET HANSJE BUSQUET-DE LA PORTE
- 28. ANDRIES KRAMER VERZAMELT MATCHBOX MODELAUTO'S

MAATSCHAPPIJ & SAMENLEVING

- 11. TUSKEN DE MARREN NIEUWS VAN GEMEENTE DE FRYSKE MARREN
- 36. KOOR SAMAR UIT BALK STOPT NA 19 JAAR

SPORT

- 35. DAAN BREEUWSMA EN DE TRANSITIE NAAR SCHAATSCOACH

CULTUUR & UITGAAN

- 37. GEZELLIG SJONGSPUL LEMMER: 'FAN BOKKING NEI LEKKERBEK'
- 38. BREGEPOP FESTIVAL 2023
- 41. UIT IN HET POSTHUIS THEATER EN THEATER SNEEK
- 44. UITAGENDA WATERLAND VAN FRIESLAND

KIJK VOOR HET LAATSTE NIEUWS OP:

WWW.GROOTDEFRYSKEMARREN.NL

VOLG OOK OP SOCIAL MEDIA

Foto Jan van der Werf

Brugwachters-huis Follega verdwijnt, gedeeltelijke afsluiting brug

FOLLEGA - Bij de brug op Follega worden tot en met 31 maart werkzaamheden uitgevoerd. In opdracht van provincie Fryslân wordt het brugwachtershuisje verwijderd. Ook zullen de cameramasten die nodig zijn voor het op afstand bedienen van de Follegaaster brug worden verplaatst.

Door de werkzaamheden zullen de westelijke rijbaan en de parallelweg tot en met 10 maart afgesloten zijn voor het verkeer. Fietzers en voetgangers gaan via de rijbaan. Het verkeer wordt in goede banen geleid door verkeersregelaars. De oostelijke rijbaan zal van 13 tot en met 31 maart afgesloten zijn voor het verkeer.

100 jaar RKVV Bakhuizen: oproep oud-bestuursleden en -trainers

BAKHUIZEN - RKVV Bakhuizen viert dit jaar het 100-jarig bestaan. In het Hemelvaart-weekend van 18 en 19 mei wordt het jubileumfeest van de Bakhuister voetbalvereniging gehouden.

Op vrijdagavond 19 mei is er een feestelijke receptie. De organiserende commissie is op zoek naar oud-bestuursleden en -trainers van de vereniging. Zij kunnen zich opgeven voor de receptie door en mail te sturen naar receptie_100jaarrkvvbakhuizen@hotmail.com.

Antoinette Rijpma-de Jong wereldkampioene 1.500 meter

ROTTUM - Antoinette Rijpma-de Jong uit Rottum is wereldkampioene geworden op de 1.500 meter. Rijpma-de Jong reed op het WK afstanden in Thialf in Heerenveen afgelopen zondag een tijd van 1.53,54.

Het is voor het eerst dat de schaatster wereldkampioene wordt op deze afstand. Rijpma-De Jong werd al wel drie keer wereldkampioene op de ploegenachtervolging en in 2021 won ze de wereldtitel op de 3.000 meter.

Antoinette Rijpma-de Jong behaalde zaterdagmiddag al een zilveren medaille op de 1.000 meter. De Rottumse reed naar 1.14,26. Eerder in het toernooi wist de schaatster van team Jumbo-Visma

Foto Gewoon Dwaan - Douwe Bijlsma

haar wereldtitel op de 3.000 meter niet te prolongeren. Ze eindigde zelfs niet op het podium.

‘Fan boer nei minsken -merk’ in Sint Nyk en Oudehaske

DFM - Op zondag 12 en zaterdag 25 maart komt de ‘Fan Boer nei Minsken merk’ naar De Fryske Marren. Op 12 maart wordt de markt van 13.00 tot 17.00 uur gehouden in de overdekte manege De Oorsprong in Sint Nyk. Op 25 maart van 11.00 tot 15.00 uur is de merk in het Kulturhûs van Oudehaske.

Een enthousiast aantal standhouders zal volgens de organisatie een mooi gevarieerd aanbod hebben. Producten die men onder andere kan verwachten zijn: vlees, kaas, zuivel, groente, bier, gerookte paling, eendenkorven, kruiden en edelstenen.

Het concept ‘Fan Boer nei Minsken merk’ is ontstaan met het idee om de markt met lokale producten weer terug te brengen in de mienskip. Steeds meer boeren en ondernemers verkopen hun producten weer rechtstreeks aan de consument. De ‘Fan Boer nei Minsken merk’ probeert deze boeren en ondernemers bij elkaar te brengen, zodat het voor de consument gemakkelijker wordt om een divers aantal producten rechtstreeks bij boeren en ondernemers af te nemen. Op de ‘Fan Boer nei Minsken merk’ kan alleen met contant geld worden betaald.

Zandstra en Ritsma vereeuwigd in ‘EreRing’ Thialf

Foto Gewoon Dwaan - Douwe Bijlsma

JOURE/LEMMER - Sinds hun afscheid in 2022 hebben Sven Kramer en Ireen Wüst een eigen bocht in IJsstadion Thialf. Het duo kondigde op de eerste dag van de WK afstanden aan dat in de Heerenveense ijsstempel nog meer Nederlandse oud-Wereld- en oud-Europees kampioenen geëerd zullen worden.

Bovenlangs de tribunes van Thialf is een ‘EreRing’ voor hen gemaakt. Daarop staan de namen van 32 niet meer actieve schaatskampioenen. Jouster Falko Zandstra, die opgroeide naast het ijsstadion, mocht met een druk op de knop als eerste zijn naam op de galerij onthullen. Ook de ‘Beer van Lemmer’ Rintje Ritsma, die nu bondscoach van het Nederlandse schaatsen is, heeft een plek op de ‘Lane of Fame’ gekregen.

Breed onderzoek invulling gebied oude A7

JOURE - Sinds het verleggen van de snelweg A7 bij Joure en het grotendeels verwijderen van de geluidswal is er een groot open terrein overgebleven aan de rand van de Vlecke. “Dit biedt zowel kansen voor een nieuw gezicht van Joure als voor een nieuwe invulling van het gebied”, aldus gemeente De Fryske Marren.

Het college van burgemeester en wethouders stelt aan de raad voor om de mogelijkheden voor dit gebied breed te onderzoeken. “Op die manier worden de wensen, kansen en zorgen van belanghebbenden en betrokkenen goed in beeld gebracht”, aldus het college.

De grond tussen de Parallelwei en de A6 wordt ook wel de Driehoek Joure-Zuid genoemd. Dit gebied is in particuliere handen en wordt nu gebruikt als agrarische grond. Voor deze grond is in april 2022 het voorkeursrecht gevestigd. Het vestigen van het voorkeursrecht geeft aan de gemeente het eerste recht van koop.

Op basis van alle informatie en inbreng uit het onderzoek worden er scenario’s gemaakt en uiteindelijk aan de raad voorgelegd. “Als eenmaal bekend is welke ontwikkelrichting het meest wenselijk is wordt die in samenspraak met belanghebbenden uitgewerkt.”

NU TE ZIEN IN DE BIOS!

Het complete filmprogramma zie je op:

www.bios-heerenveen.com

Reserveer & bestel je tickets online!

Vanaf 16-03

DE BIOS

Burg. Kuperusplein 52
HEERENVEEN
Telefoon: 0513 654 051
WWW.BIOS-HEERENVEEN.COM

Haico Bouma Schaatsen, Skeelers en Fietsen wordt Cube Store Friesland

OUDEHASKE - Sportwinkel Haico Bouma Schaatsen, Skeelers en Fietsen slaat vanaf 7 april zijn handen ineen met het fietsenmerk Cube. Hiermee wordt de winkel in Oudehaske de grootste Cube store van het Noorden. De nieuwe opening wordt gevierd met een feestelijk welkom op 7 en 8 april.

Haico Bouma geeft aan dat het vertrouwen in Cube enorm is gestegen de afgelopen jaren en dat dit besluit zorgt voor nieuwe mogelijkheden en uitdagingen, waar service, garantie en persoonlijke aandacht hoog in het vaandel staan. Vanaf aankomend schaatsseizoen zullen de schaatsen en de fietsen op verschillende locaties aangeboden worden. Het schaatsassortiment zal centraal staan in schaatwinkel Haico Bouma in Thialf. Voor de fietsen kunnen klanten terecht in het pand in Oudehaske, dat vanaf 6 maart tot 6 april beperkt open is in verband met een metamorfose. Na de verbouwing zal het complete CUBE assortiment, van sportieve e-bikes tot aan (e-)mountainbikes, racefietsen en kinderfietsen, beschikbaar zijn in de winkel. “Die metamorfose betreft overigens alleen het interieur en het aanzien van ons pand. We blijven doen wat we deden, met dezelfde mensen en hetzelfde enthousiasme”, aldus Haico Bouma.

125-jarige HZPC Potatoes is koninklijk geworden

JOURE - Het aardappelveredelingsbedrijf HZPC Potatoes is Joure heeft onlangs het predicaat ‘koninklijk’ gekregen. Dit gebeurde tijdens de viering van het 125-jarige bestaan van het bedrijf. Commissaris van de Koning Arno Brok reikte het predicaat uit in het bijzijn van burgemeester Fred Veenstra van De Fryske Marren.

“HZPC is een voor Fryslân iconisch bedrijf”, zo meldt provincie in haar persbericht. De basis werd op 27 februari 1898 gelegd in Bitgum, in het hart van de Friese kleibouwstreek. Daar richtte Hette Tjitzes Hettema samen met zijn vrouw Anne van der Meer Handelshuis Hettema op, dat pootaardappelen verbouwde en exporteerde.

Het succes maakte dat het bedrijf in de loop der jaren een paar keer verhuisde. In 1999 kwam de fusie met de ZPC in Leeuwarden. Als hoofdvesting werd Joure gekozen. HZPC groeide in de afgelopen 25 jaar uit tot internationaal marktleider op het gebied van aardappelveredeling, pootgoedhandel en productontwikkeling.

UITFestival is op zoek naar culturele organisaties en cultuurmakers

DFM - Op zaterdag 9 september, tussen 13.00 en 17.00 uur, staan de dorpen Joure, Balk en Lemmer in het teken van cultuur tijdens de tweede editie van het UITFestival in De Fryske Marren. Het festival is daarvoor op zoek naar culturele organisaties en cultuurmakers.

Het UITFestival is de aftrap van het culturele seizoen 2023/2024. Het wordt en veelzijdig festival in het centrum van de drie dorpen, met optredens, exposities, marktkramen en workshops. Met dit festival kunnen alle culturele verenigingen en cultuurmakers binnen de gemeente laten zien wat ze in huis hebben. Te denken valt aan koren, muziekkorpsen, kunstenaars, bands, comedians, straattheater,

toneelverenigingen, podia, historische verenigingen, enzovoort.

Cultuurorganisaties of cultuurmakers die zich willen presenteren op het UITFestival kunnen zich aanmelden op

www.uitfestivaldfm.nl Er zijn ook informatieavonden: 21 maart in Joure, 27 maart in Lemmer en 28 maart in Balk.

Eelke's vinger op de zere plek

Stimme

Woansdei 15 maart kinne we stimme. Der stie hast ‘moatte’, mar dat hie fout west, je hoege hielendal net te stimmen yn dit lân. Watte, je kin rêstich fjouwer jier fûl skelle op Provinsjale Steaten, op de Earste Keamer of it Wetterskip, of op alle trije , wylst je dêr net foar stimd ha. Want yn dit hiel aparte lân sizze we net, dat wa't net oan it spultsje meidocht him de bek hâlde moat en net mear meidwaan mei. At je lykas it CDA sa idioat binne dat je de tsjinstplicht wer ynfriere wolle, doch dan daliks de stimplicht ek mar.

De gemeente regelt it stimmen foar de lju dy't noch wol wolle. Dat is ek gek. Yn 2026 sil de Earste Keamer akkoart gean mei it beslút dat de gemeenten noch mar de helte fan it jild krije sille fan wat se no ha. En de provisje hat al besletten dat de gemeenten in soad taken útfiere moatte dy't eins op har eigen listje steane, mar dy't se net oankinne. En ik ha noch noait in gemeente heard dy't tsjin it Wetterskip yngien is.

En yn dat ferhaal is it ek ûnlogysk dat we mar ien stim ha foar twa dingen: Steaten en Earste Keamer. Dat betsjut dat op de telefyzje in hiele lannelike stikstofstriid is en dat hjir de provinsjale politisy sizze dat we op har stimme moatte, om't se sa begien binne mei de stikstoffrije natoer yn Fryslân.

Koart sein, de rigeltsjes yn dit aparte lân doge foar gjin meter, ek al ha we se Wetten neamd. Wetten dy't soargje dat it mis giet by de taslaggen. Dy't Grins yn de gasskea sitte litte. En dy't der foar soargje dat de gemeenten pas nei tsien jier de hûzen delsette, wylst dy moarn nedich binne.

En dêrom is myn advys: it hoecht net, mar doch it wol. Stim. En stim dan asjeblyft op partijen dy't sizze dat se de wetlike, amtlike en polityke wrâld oanpakke wolle. En noch wichtiger: hâld se dêr oan. Want at je wol stimd ha, dan ha je dêr rjocht op.

Eelke Lok. Als journalist van Omrop Fryslân draait hij al veertig jaar mee en is hij met name bekend van zijn verslagen van het skûtsjesilen, maar je zou hem tekort doen door hem het stempel sportjournalist te geven, want Lok is allround. Door zijn originele non-nonsense kijk op de wereld weet hij ogenschijnlijk ingewikkelde zaken vaak te relativeren en tot de essentie te herleiden. En dat is ook wat u in de columns van Eelke kunt verwachten.

De vinger op de zere plek....

Als je hem een vraag voorlegt, denkt Job Degenaar uit Lemmer altijd even goed na, voordat hij een antwoord geeft. Als je de vraag stelt wat hij nou is of doet, dan blijft hij het antwoord eerst zelfs schuldig. Kijkt je dan wel schuldbewust aan. “Ach, noem het maar taalliefhebber.” Het is wel wat meer. Geef Job Degenaar een pen of een laptop en hij begint gedichten te maken of proza te schrijven. Of te vertalen. Of hij bedrijft journalistiek. Of hij geeft er les in. Of wat je maar wilt. Hoewel, dat is ook weer niet zo. Een dichter schrijft immers precies wat hij zelf wil schrijven. En Job Degenaar wil veel schrijven, zonder dat het de kwaliteit hindert.

“Ik zie de gewone dingen in het leven”

NEERLANDICUS JOB DEGENAAR
WERKT MET TAAL

Job Degenaar is een schrijver die nauw verbonden is met PEN International, een organisatie die ‘world wide’ opkomt voor de belangen van hen die, net als Degenaar, alles op willen schrijven wat in hun bloed en brein zit, maar dat vaak niet mogen doen. Kortweg, Job Degenaar is een internationale schrijver, dichter, vertaler en organisator die in Lemmer woont. Voor zijn huis stroomt het dorp elke dag vol en leeg met auto's en in de tuin vechten twee tortels in het voederhokje. Job Degenaar staart beide kanten uit en soms borrelt dan een gedicht in zijn gedachten op. Nee, niet soms. Vaak! Als je zijn website bekijkt schrik je van de hoeveelheid.

LEMMER

Job Degenaar werd in 1952 geboren in Dubbeldam. Hij studeerde Nederlandse taal- en letterkunde in Amsterdam en zat daarna 35 jaar in het onderwijs. Met name de volwasseneneducatie. Daarin werkte hij veel met anderstaligen. Ook met analfabeten. “Heel leuk werk.” Hij deed het eerst in Hoofddorp, later in Lelystad. Zijn vrouw was ook werkzaam in Flevoland. Samen zochten ze een woning en die vonden ze in Lemmer. Daar zijn ze nooit meer vandaan gekomen. Ze houden van Lemmer. Dat lees je overal terug in Degenaa's werk. Zoals in de bloemlezing van haiku's en tanka's: ‘Bijeengezwegen’. Daarin dit tweeregelige gedichtje:

“*boven zee is't avondlicht verneveld
onderaan rolt het in golven binnen*”

Hij moet het onder de Lemster vuurtoren hebben bedacht.

VITAAL VRIJMOEDIG

Job Degenaar groeide op in de zestiger jaren. Toen was het logisch dat je een gitaar pakte, speelde en zong. Job Degenaar speelde en zong zijn eigen teksten. En zag dat zijn teksten eigenlijk ook, en soms nog wel beter, op zichzelf konden staan. En van dat spelen met taal kwam het besef dat taal meer dan uitstekend diende als communicatiemiddel om de interesse in andere mensen te vervullen. Vandaar dat hij uiteindelijk Neerlandicus werd. Maar dat hij zich daarna zo zou uitleven in gedichten, proza, vertalingen en teksten, had hij ook niet kunnen denken. Als je een naam zoekt voor de soort van zijn werk, is die er eigenlijk niet. Na enig nadenken spreekt hij zelf van “vitale vrijmoedigheid.” Zijn registratie van details is daarnaast heel belangrijk. “Ik zie de gewone dingen in het leven.” Maar hij veegt het eigenlijk op een gegeven moment ook gewoon weg met de opmerking: “Ach, het oog van de dichter.” En Job Degenaar is niet blind voor alles wat er in zijn wereld gebeurt.

Simon Meijer

‘Nachtlenzen zijn voor mij de perfecte oplossing’

De 20 jarige Simon Meijer werkt als woonondersteuner in een verzorgingstehuis. In het najaar start hij met een nieuwe studie Commerciële Economie in Groningen. Al jaren draagt hij nachtlenzen en tot volle tevredenheid: “Ik had eerst zachte lenzen waarbij ik vaak aan het eind van de dag rode en geïrriteerde ogen had. Ik wilde liever geen bril omdat ik veel sportte. Ik wilde gewoon de vrijheid houden, zeker omdat ik vroeger aan freerunning deed. Als je flips doet of ergens vanaf springt, heb je alleen maar last van een bril. Mijn nichtje had al nachtlenzen en dat wilde ik ook proberen.

Bij De OptiSjen, toen nog aan de Rienck Bockemakade, hebben ze mij nachtlenzen aangemeten. Eerst gingen ze testen of nachtlenzen wel bij mij zouden passen. Je ogen worden ‘gelezen’ door bepaalde apparatuur en er werden ook foto’s gemaakt. Hierbij werd alles echt goed uitgelegd. Ze gaan er heel zorgvuldig mee om. De eerste tijd heb je ook regelmatig een controle om te zien wat de lens op je oog doet en of er geen schade ontstaat. Nu ga ik eens in het half jaar voor controle. Dan wordt de sterkte gemeten en bekijken ze hoe het oog eruit ziet. Ook kijken ze of de lens nog steeds perfect in het midden van je oog rust. Het gebeurt heel secuur en je wordt overal bij betrokken. Ze laten alles zien en leggen het uit. Het gaat toch om je ogen en dan wil je dat het goed is.

Nachtlenzen bevallen mij uitstekend. Ik doe ze ’s nachts in en ik heb nergens last van. Ik word er ook niet wakker van. De volgende dag zie je gewoon de hele dag scherp zonder de lenzen. Zelfs als ik een feestje heb tot diep in de nacht en ergens blijf slapen zonder mijn nachtlenzen, kan ik de volgende dag nog scherp zien. Natuurlijk niet helemaal perfect meer, maar goed genoeg om nog te kunnen autorijden. Inmiddels ben ik een fanatiek skater en ook daarbij heb ik alle vrijheid. Nachtlenzen zijn voor mij de perfecte oplossing.”

De OptiSjen

Oosterdijk 1 . 8601 BP Sneek . 0515 744 026 . www.optisjen.nl . email@optisjen.nl

Fotografie: Johan Brouwer

ZATERDAG **18 MAART** 2023

OPEN DAG

10:00 - 16:00 UUR

TOERIST VI **JOUSTERKADE** SNEEK

KOM JIJ ONS TEAM VERSTERKEN?

Maak kennis met ons en het werken aan boord van een rondvaartboot. Ben je minimaal 15 jaar dan ben je van harte welkom! We vertellen je graag wat ons werk inhoudt.

ZIEN WE JE 18 MAART?

Feestje geven of dagje weg organiseren?

KOM 18 MAART EEN KIIKJE NEMEN

Ontdek Friesland vanaf het water en maak kennis met de vele mogelijkheden voor een feest of dagje weg aan boord van de Toerist VI. Wij vertellen je graag meer!

 vervolg van pagina 6

**“Ik ben
nog lang
niet
klaar”**

PEN

Over die wereld gesproken: daar is PEN een belangrijk deel van. Nu is PEN een organisatie van schrijvers en taalkundigen en die hebben er meteen maar twee betekenissen van PEN gemaakt: Poets, Essayists en Novelists. En Playwrights, Editors en Non Fiction Writers. De Nederlandse Vereniging daarvan, PEN Nederland, werd in 1923 door de dichter P.C. Boutens opgericht. Via zijn bestuursfunctie daar kwam Job Degenaar in de wereldwijd opererende stichting PEN Emergency Fund terecht, een uniek Nederlands fonds dat in 1971 door schrijver A. den Dolaard werd opgericht. Zo nu en dan reist hij naar vreemde delen in de wereld om congressen bij te wonen, als één van de bestuursleden.

Dat fonds geeft financiële steun aan professionele schrijvers, journalisten, redacteurs en/of uitgevers die in acute nood verkeren om wat ze geschreven of gepubliceerd hebben. Die hebben geld nodig. De constructie die het fonds hanteert is simpel en doeltreffend. Het bestuurswerk is vrijwillig. Er hoeven geen gebouwen onderhouden te worden. Al het geld dat bij het fonds binnenkomt, wordt naar de in nood verkerende auteurs overgemaakt, soms nog op de dag van aanvraag. Door het geringe aantal bestuursleden (vier) kan het fonds snel handelen. “Dat is onze grote kracht”, zegt Degenaar.

Het noodfonds werkt nauw samen met het bestuur van PEN International en de wereldwijde regionale coördinatoren. Vaak zijn de auteurs al naar een veiliger land uitgeweken en is er geld nodig voor levensonderhoud en medicatie, soms na fysieke en/of psychische mishandeling.

MONDDOOD

In het jaar 2022 nam de spanning in de wereld toe, niet in de laatste plaats door dreigende en reële geopolitieke verschuivingen en daaruit voortvloeiende conflicten en oorlogen. Bovendien waren er wederom dictatoriale regimes die geen enkele ruimte lieten aan tegengeluiden, zoals de roep om democratie en het respecteren van mensenrechten, waardoor kritische schrijvers en journalisten - maar ook juristen en politici - bedreigd, vervolgd, gemarteld en/of gedood werden.

Ook de coronapandemie zorgde ervoor dat de situatie van schrijvers in 2022 wereldwijd verslechterde: het virus werd misbruikt om kritische schrijvers en journalisten te isoleren en monddood te maken, waarmee hun inkomsten wegvielen. Door demonstraties te verbieden, soms gevolgd door arrestatie, vervolging, mishandeling, detentie of erger. Dit alles leidde ertoe dat PEN Emergency Fund aan 55 auteurs in nood financiële hulp heeft toegekend. Een recordaantal, vergeleken met eerdere jaren.

FRIES

Als Job Degenaar van die wereld dan terugkomt in Lemmer komt hij op straat mensen tegen die ineens ‘midzje’ tegen hem zeggen. Degenaar kent vele talen en heeft zich het Fries ook nog eigen gemaakt. Hij leest het; durft het niet te spreken. Maar hij vertaalt al Friese teksten in het Nederlands. En vindt het prachtig dat het Fryske literaire tijdschrift ‘de Moanne’ ook zijn Nederlandstalige teksten opneemt. Hij houdt van de communicatie van mensen in hun eigen van elkaar verschillende talen.

Het was ook het gemeentelijke adviesorgaan voor de Fedde Schurer

**De Lemster
Toer spreekt**

*Vanaf de hoogte bezie ik het klein bedrijf
van mensen op en rond de Streken
en het komen en gaan van schepen
Ik ben hun baken, wijs hen op de tijd
die vliegt en vul met carillon hun hemel*

*Beroemd om scheefgroei of spraakverwarring
ben ik niet, zoals mijn bloedverwanten in Pisa
en Babel, maar wel geliefd icoon uit de tijd
van vissers en ambachtslieden, lang voor
pleziervaart de havens overnam*

*Nog worden jaarlijks aan mijn voet de vrijheidsoffers
herdacht, trekken vogels, wind en wolken over
en blijft veel bij het oude: de markt, kermis, Lemster
Wike, de mannen onder de Hoek, en als de terrassen
in de herfst verstillen, slaan mijn uren luider*

*Och, had men mij voorzien van armen
ik omhelsde mijn dorp om al zijn charme*

Job Degenaar
Handkussen van de tijd, vierde druk (2021)

Cultuurprijs niet ontgaan dat juist Degenaar zo nu en dan zijn hoofd even boven het maaiveld heeft uitgestoken in de wereld van kunst en cultuur. Onder andere door zo nu en dan gedichten te maken bij tekeningen of schilderijen van andere kunstenaars. Zoals in ‘Het fonkelt in het dok’. Over Lemmer. Samen met tekenaar Lammert Sloothaak. Degenaar schreef ook korte verhalen en schetsen over Lemmer voor de lokale krant Zuid Friesland. In 2006 ontving Job Degenaar de Fedde Schurer Cultuurprijs.

CIRKEL

De alzijdigheid en omvang van zijn werk komen tot uitdrukking als hij zo nu en dan naar een glazen kastje loopt en er een boek of boekje uithaalt. Want ook zijn gedichten of korte verhalen in tijdschriften (of anderszins, tot aan kalenders toe) zijn weer in bloemlezingen terug te zien en te lezen. Hoeveel boeken heeft hij dan geschreven? Hij weet het niet. Twintig, dertig? Dat is nog aan de lage kant geschat. En wat zo mooi is, als je vraagt naar wat hij verder gaat doen, reageert hij met: “Ik ben nog lang niet klaar.” Hij heeft nog een aantal manuscripten liggen, die hij graag wil afmaken. En gedichten vloeien nog steeds uit zijn pen. Bovendien leest hij zijn oude werk door. Verandert dan soms nota bene een gedicht. Niet omdat hij zich als een Roald Dahl zou schamen voor teksten, maar omdat hij iets ‘mooiers’ heeft bedacht of omdat de toestand waarover hij dichtte heel grondig veranderd is.

Hij krijgt ook nog steeds opdrachten. Zoals voor de Brekkenpolder bij Lemmer, waar borden staan met teksten van Degenaar over dat prachtige gebied. En hij doet allerhande dingen om nieuwe ervaringen op te doen. Zoals het in de nacht gaan surveilleren met de politie in Lelystad in een kogelvrij vest. Die ervaringen meemaken, voelen en beschrijven. Of hij gaat op bezoek bij een tomatenkweker en verdiept zich in zo’n man.

Bovendien kun je hem mailen en dan komt hij een avondje langs. Eigen werk voordragen voor gezelschappen. En, o wonder, dan neemt hij zijn gitaar weer mee, om toch weer muziek onder zijn literaire werk te zetten. Dan is de cirkel van Job Degenaar weer rond.

Uniek dineren of borrelen in
een *oude Doopsgezinde kerk!*

't ponkje
Kerk restaurant

Fermaningsteeg 1 - 8551 SP Woudsend - T 0514 - 59 12 50

VACATURES

PER DIRECT
ZIJN WIJ OP ZOEK NAAR
**BEDIENEND PERSONEEL
EN KEUKENHULP**

Interesse?
Neem contact op met Eva
tel. 06 23762139

www.ponkje.nl

Afscheid nemen, rouwen en
herinneren; we krijgen er
allemaal mee te maken.

Romy van der Wiel

Uitvaartzorg en Grietje van
der Reijnt van VDR

Fotografie willen samen met
de deelnemende bedrijven de
bezoekers op een
laagdrempelige manier
inspireren en informeren over
de mogelijkheden voor een
persoonlijk afscheid met een
gekleurd randje.

De toegang is gratis.

UITVAART FAIR

LEMMER
Tsjerke oan it Dok

18 maart 2023
11.00 - 16.00 uur

- De Wilgenstudio
- Evertree, biologische urn
- Tine Communicatie
- Peter Manders Bloemist
- Natuurbegraafplaats FrL
- MusicaRosa
- v/d Velde Dienstverlening
- Frouk Jeske Abma
- Een Stijlvolle uitvaart.nl
- Rouwtextiel
- Een Samenloop
- Lafey
- Yvonne Life Casting
- Condole
- De Houten Kist
- Urn voor thuis.nl
- VDR Fotografie
- Romy vd Wiel Uitvaartzorg

Hét maandblad met verhalen uit jouw regio op de bank én... online!

HET LAATSTE (SPORT)NIEUWS
LEES JE ONLINE OP:
WWW.GROOTDEFRYSKEMARREN.NL

groot de Fryske Marren

VOLG ONS!

Uw verhuizing in vertrouwde handen!

HOEKSTRA

hoekstrasneek.nl/verhuizingen

 **ERKENDE
VERHUIZERS**

Tusken de Marren

INFORMATIEBIJLAGE VAN GEMEENTE DE FRYSKE MARREN | MAART 2023

INHOUD

- Succesvolle pilot van de gemeente en Pastiel
- Alles over de verkiezingen provinciale staten en waterschappen 2023
- Een gemeente vol gezonde, veilige bomen

Gemeentelijke activiteiten kalender

Vergaderingen gemeenteraad

Dinsdag 14 maart

Petear, 19.30 uur
(Afwijkende dag i.v.m. de verkiezingen voor Provinciale Staten en waterschappen op woensdag 15 maart 2023.)

Woensdag 29 maart

Raadsvergadering, 18.30 uur

Kijk voor actuele informatie op:
defryskemarren.nl/gemeenteraad

E-waste Race

Van maandag 20 maart tot donderdag 13 april.

Meer info: **www.ewasterace.nl**

Witgoedregeling is van start gegaan

Met de witgoedregeling kunnen inwoners van gemeente De Fryske Marren met een laag inkomen hun oude witgoed apparaat omruilen voor een nieuw, energiezuinig apparaat. Zo kunt u blijvend uw energierekening verlagen. Een zuiniger witgoed apparaat verbruikt minder energie. Hierdoor wordt minder CO2 uitgestoten én dat is weer goed voor het milieu.

Hoe werkt de subsidieregeling?

De regeling is ingegaan op 1 februari en eindigt op 31 december 2023 of als het subsidieplafond van 300.000 euro is bereikt. Op de website van Tûk Wenjen: **tukwenjen.nl/subsidies/witgoed-subsidieregeling** is de regeling te vinden, met een toelichting op de regeling en het subsidieaanvraagformulier. Voor vragen over de regeling kunt u een e-mail sturen naar **witgoedregeling@defryskemarren.nl**.

Inloophbijeenkomsten aanvraag energietoeslag 2022

Gemeente De Fryske Marren biedt ondersteuning aan mensen met geldzorgen. De energietoeslag is er voor mensen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm om de hogere energierekening te betalen.

Inloophmomenten

Heeft u een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm én de energietoeslag voor 2022 nog niet ontvangen? Dan helpen wij u graag met het doen van de aanvraag op één van de inloophmomenten:

- maandagmiddag 13 maart van 14.30 - 17.00 uur in 't Pac in Lemmer;
- donderdagavond 23 maart van 19.00 - 21.30 uur in de bibliotheek in Joure.

Wat neemt u mee naar het inloophmoment?

- inloggegevens van DigiD;
- geldig legitimatiebewijs (geen rijbewijs);
- een overzicht /energietoeslag van uw inkomen en dat van uw eventuele partner (bijvoorbeeld uw loonstrook of pensioenoverzicht van de laatste 2 maanden).

Kijk voor meer informatie op:
www.defryskemarren.nl/energiestoelag

De weg naar kwijtschelding, weet u die al te vinden?

Kunt u de belastingaanslag niet betalen? De vermogensnormen van kwijtschelding zijn verruimd. Dit betekent dat u eerder in aanmerking kan komen voor kwijtschelding. Dit blijft afhankelijk van uw eigen situatie, vermogen en inkomen.

Waarvoor kan ik kwijtschelding aanvragen?

U kunt kwijtschelding aanvragen voor:

- afvalstoffenheffing;
- rioolheffing;
- onroerende zaakbelasting van de woning.

Wilt u weten of u in aanmerking komt?

Ga dan naar: **www.defryskemarren.nl/kwijtschelding** en vul de checklist in.

Op onze website vindt u alle informatie over kwijtschelding.

Heeft u vragen hierover, neem dan contact met ons op via:

- telefoonnummer 14 05 14 (zonder kengetal) of
- e-mail: **info@defryskemarren.nl**.

Als u ondersteuning nodig heeft met het aanvragen van kwijtschelding, dan kunt u contact opnemen met Regelhulp van Sociaal Werk De Kear via 0513 - 33 42 70 of ga langs bij een bibliotheek bij u in de buurt. Zij helpen u graag verder.

Kijk voor meer informatie en de checklist op:
www.defryskemarren.nl/kwijtschelding

Kom ik voor kwijtschelding in aanmerking → proefberekening → checklist

‘Gek van geld’ Lezing van budgetcoach Eef van Opdorp

Donderdag 16 maart

Waar: Beach Club Lemmer

Begintijd: 20.00 uur, inloop vanaf 19.30 uur.

Eindtijd: 21.30 uur

Beter en slimmer met geld omgaan

Tijdens deze bijeenkomst geeft budgetcoach Eef van Opdorp (bekend van het televisieprogramma ‘Uitstelvan Executie’) tips over hoe mensen beter en slimmer met geld om kunnen gaan. Uiteraard ontbreken de geld-bespaar-tips niet.

Wil je op een laagdrempelige manier meer leren over wat nu precies een financieel gezonder leven is en hoe je een positieve relatie met geld kunt krijgen? Meld je dan snel aan bij Nynke Dijkstra van Sociaal Werk De Kear: **n.dijkstra@sociaalwerkdekear.nl** of **06 26 43 45 72**.

Tusken de Marren | Informatiebijlage van gemeente De Fryske Marren | maart 2023
verschijnt maandelijks huis-aan-huis als bijlage van GrootdeFryskeMarren.

Redactie communicatie gemeente De Fryske Marren, postbus 101, 8500 AC Joure, telefoon 14 05 14
E-mail **redactie@defryskemarren.nl**. Tekst Letterhuis, Esther van Opzeeland | gemeente De Fryske Marren.

SUCCESVOLLE PILOT VAN DE GEMEENTE EN PASTIEL

Meer dan 20 statushouders verruilen bijstand voor baan

Met werk of een opleiding krijgen statushouders in onze gemeente de kans om weer een toekomst op te bouwen. Daarom startte gemeente De Fryske Marren eind 2021 samen met samenwerkingspartner Pastiel een anderhalf jaar durende pilot. Statushouders die al enige tijd in de bijstand zitten, worden begeleid richting werk. Mèt succes, want al meer dan de helft van hen heeft een baan gevonden.

Goitom Medhari Adhanom is 35. Hij is getrouwd met Lemlem en samen hebben ze zes kinderen. Goitom komt uit Eritrea en woont nu zes jaar in Lemmer. De eerste jaren zat hij in de bijstand. "Tijdens mijn inburgering heb ik wel baantjes gehad, bijvoorbeeld als schoonmaker en in de tulpenteelt. Maar dat was maar kort en ik wil echt iets opbouwen. Ik wist dat ik daarvoor een opleiding nodig had en beter Nederlands moest leren spreken. Hoe ik dat moest regelen, wist ik niet."

Oefenen

In 2021 werd Goitom uitgenodigd door medewerkers van het sociaal wijkteam van gemeente De Fryske Marren en de jobcoaches van Pastiel. "Ik kreeg de kans om een opleiding MBO-1 Installatietechniek op het Friesland College te volgen. Ik was heel blij dat ik die kans kreeg. In Eritrea had ik waterleidingen aangelegd, maar in Nederland is de installatietechniek veel breder. Vaak zat ik tot 's avonds laat te studeren, als de kinderen naar bed waren. Het lukte me om mijn diploma te halen en ik wilde graag verder met niveau 2. Ook daar slaagde ik voor." Goitoms doel was om de BBL-opleiding niveau 3 te doen. Daarvoor moest hij een voldoende halen voor Nederlands. "De taal is echt moeilijk voor me, vooral schrijven. Ik heb erg veel gestudeerd. En oefenen, oefenen, oefenen! Drie keer in de week reisde ik naar Leeuwarden voor de lessen. Het was niet makkelijk, maar het is me gelukt."

Elke dag een beetje beter

Intussen haalde Goitom ook nog zijn rijbewijs. Sinds september 2022 volgt hij de BBL-opleiding niveau 3. Op vrijdag gaat hij naar school, de rest van de week werkt hij via detacheerder DIT Techniek Noord bij Sikma Installatie. "Ik werk nu in

Empowerment & taalles certificering van de tweede groep vrouwelijke statushouders woonachtig in de gemeente.

Leeuwarden op een nieuwbouwproject van Bouwbedrijf Lont. Ik heb leuke en behulpzame collega's en leer elke dag. Zo word ik steeds een beetje beter. Mijn droom is om zelfstandig monteur te worden. En hopelijk heb ik ooit een eigen woning. Die doelen motiveren me om door te gaan."

Succesverhalen

Goitoms verhaal is een van de succesverhalen van de pilot die de gemeente eind 2021 samen met Pastiel startte, waarbij statushouders begeleid worden richting werk. "De aanleiding voor deze pilot was dat we als gemeente zagen dat tientallen statushouders al langere tijd een bijstandsuitkering ontvingen", vertelt

Wike Swart, beleidsadviseur bij het team maatschappelijke ontwikkeling van gemeente De Fryske Marren. "Eigenlijk was deze groep zogeheten 'oudkomers' – mensen die hier al langere tijd wonen – niet goed bij de gemeente in beeld. Maar we konden ons wél voorstellen dat sommigen van hen konden werken en dat ook heel graag wilden."

Onafhankelijk worden

Onder de oude Wet Inburgering moesten statushouders dat allemaal zelf regelen. Maar dat lukte niet altijd. Op 1 januari 2022 trad de nieuwe Wet Inburgering in werking. "Binnen deze wet ondersteunt de gemeente inburgeringsplichtige nieuwkomers bij hun inburgering", vertelt Wike. "Het doel is dat zij zo snel mogelijk aan het werk gaan en onafhankelijk worden. Dat moest natuurlijk ook mogelijk zijn voor de oudkomers. Vandaar het idee van de pilot."

Graag aan het werk

De gemeente werkt voor de pilot samen met Pastiel, een organisatie die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleidt richting duurzaam werk of

opleiding. "Mensen van het sociaal wijkteam en van Pastiel zijn in gesprek gegaan met de oudkomers", zo gaat Wike verder. "Het doel was om hun persoonlijke verhaal te horen en om te kijken of ze nu of in de toekomst zouden kunnen werken. En ook om te

- WIKE -

**'Als gemeente staan we voor een
samenleving waarin iedereen meedoet.
Daar draagt deze pilot aan bij'**

Wethouder Boelsma op werkbezoek bij Goitom aan de bouwlocatie in Leeuwarden.

de één graag met jongeren werken, een ander met vluchtelingen. In september gaat de derde training van start.”

Ertoe doen

De pilot is een groot succes. Vanaf de start tot nu toe hebben zo’n twintig oudkomers een fulltime baan gevonden in de productie, bouw, autobranche of schoonmaak. Zij hebben geen bijstandsuitkering meer nodig. Andere deelnemers van de pilot hebben parttime werk gevonden of zijn bezig met een opleiding. “Die mooie resultaten waren er niet van de ene op de andere dag”, zegt Wike. “Het vroeg om nauwe samenwerking tussen alle partijen en om veel geduld. We zijn erg blij, vooral voor de deelnemers zelf. Iedereen heeft de diepe behoefte om ertoe te doen. Je eigen geld verdienen draagt daaraan bij, het geeft eigenwaarde. Actief zijn zorgt ervoor dat je je fysiek en mentaal beter voelt. En voor deze inwoners van De Fryske Marren is werken ook een manier om zich sneller thuis te voelen in Nederland.”

- GOITOM -
‘Ik ben heel blij dat ik deze kans kreeg’

De pilot wordt in het voorjaar van 2023 afgerond, maar dat is zeker niet het einde. Dit jaar starten er meer trajecten, met zowel oudkomers als nieuwe inburgeraars. Deze aanpak past bij gemeente De Fryske Marren. “Als je nagaat dat ons Beleidsplan Inburgering ‘Welkom in de Fryske Marren’ heet, weet je waar we voor staan”, besluit Wike. “Namelijk voor een inclusieve samenleving waarbij iedereen meedoet. We hopen dat al onze inwoners, ook onze statushouders, er trots op zijn dat ze inwoner van De Fryske Marren zijn.”

Een collage van dromen en ambities: elke deelnemer van de empowerment- en taaltraining heeft haar eigen moodboard gemaakt.

Op maat begeleid
Sindsdien worden zo’n veertig statushouders intensief en op maat begeleid bij Pastiel. Wike: “Denk aan extra taallessen, trainingen, scholing, werkbezoeken, stages en ondersteuning van jobcoaches. Ondersteuners met dezelfde migratieachtergrond zijn aan deze statushouders gekoppeld. Eén ondersteuner komt uit Syrië en spreekt Arabisch, de ander is Eritrees en spreekt Tigrinya. De ondersteuners helpen de coaches om de taal- en cultuurbarrière te overbruggen.”

Eigenwaarde versterken
Onderdeel van de pilot is de vijftienweekse empowerment- en taaltraining Van Binnen Naar Buiten, voor vrouwen met een migratieachtergrond. “Voor deze vrouwen is het soms lastiger dan voor mannen om een nieuw bestaan op te bouwen”, geeft Wike aan. “Deze training heeft als doel om de eigenwaarde te versterken en de zelfredzaamheid te vergroten. Dat helpt vrouwen met een migratieachtergrond om actief mee te

doen in de maatschappij. Ze worden gestimuleerd om zo mogelijk een opleiding te gaan volgen of (vrijwilligers) werk te gaan doen. In januari 2023 rondde de tweede groep de training succesvol af met prachtige presentaties over hun dromen en ambities. Zo wilde

‘Hiermee geven we onze statushouders een steuntje in de rug’

Wethouder Luciënne Boelsma: “Via deze pilot bieden we statushouders de kans om hun talenten te benutten. En het werkt! Neem Goitom, die nu in de installatietechniek werkt. Ik ontmoette hem en zag dat hij helemaal op zijn plek is. Zijn teamleider is erg enthousiast over hem en ook hijzelf is blij. Dat nu al zoveel mensen via de pilot werk hebben gevonden, is geweldig. Ook de empowerment- en taaltraining voor de vrouwelijke statushouders doet iets moois. Er zit zoveel kracht, energie en ambitie in deze vrouwen. Door dit initiatief zien deze vrouwen zichzelf als waardevol. Iedereen mag meedoen, vindt gemeente De Fryske Marren. Met deze initiatieven geven we samen met onze partners net even dat extra steuntje in de rug.”

zien welke scholing en begeleiding zij daarvoor nodig hadden. Veel van deze statushouders waren positief, zoals Goitom. Ze konden en wilden inderdaad graag aan het werk.”

Elke **stem** telt

Een vlot en vlekkeloos verloop van de verkiezingen dankzij de buitendienst

Op woensdag 15 maart is het zover. Dan mag elke Nederlander boven de 18 jaar stemmen voor de Provinciale Staten en de waterschappen. Tijdens die dag kun je een van de 45 stemlocaties in onze gemeente bezoeken. Rudi Oppewal zorgt samen met zes collega's van de buitendienst voor het bezorgen van het verkiezingsmateriaal.

Zo'n 100 dozen met stemformulieren, 90 stembussen (ofwel kliko's), dik 60 stemhokjes en 26 aanplakborden, dubbel geplaatst op 13 locaties. Ze worden op verschillende plekken in onze gemeente gebracht en geplaatst. "Ongeveer vijf weken voor de verkiezingen begint het al voor ons. Dan plaatsen we de aanplakborden voor de politieke partijen. In de week voorafgaand aan de verkiezingen zoeken we contact met de beheerders van de dorpshuizen, sporthallen en andere locaties om de levering af te stemmen", steekt Rudi van wal.

Over het algemeen verloopt dat heel vlot en voorspoedig. Rudi en zijn collega's doen dit werk al jaren en weten precies waar ze moeten zijn. "We huren bakwagens en bezorgen de containers, formulieren en stemhokjes volgens een logische route bij de stemlokalen. In totaal zijn we daar zo'n drie tot vier dagen mee bezig. Er zijn trouwens vanuit de gemeente veel mensen bij betrokken, ik denk in totaal wel een stuk of dertig. We zijn wel eens een hapje gaan eten met z'n allen. Toen zag je hoe groot de groep eigenlijk is."

Stemcomputers

Er zijn ook tijden geweest dat er veel minder materiaal nodig was voor de verkiezingen. "In 2005 was het volgens mij de eerste keer dat we in onze gemeente stemcomputers

Vlnr.: Jan de Groot, René Jansen en Rudi Oppewal.

FOTO: RIANNA HILARIUS (STUDIO SPONTAAN)

'Vijf weken voor de verkiezingen begint het voor ons'

gebruikten. Toen was de bezorging een kwestie van drie tot vier uren in plaats van dagen", legt Rudi uit. "Je bracht de computers en die werden in no-time opgezet. Ze hadden van die zij- en achterflappen die je omhoog klapte, waardoor je gelijk een afgescheiden ruimte creëerde. Dat scheelde veel tijd. In verband met de kans op hacken zijn deze computers in 2008 afgeschaft en gingen we vanaf 2009 weer terug naar het rode potlood."

Meer werk in coronatijd

De praktische organisatie rondom de verkiezingen verloopt nu soepel en makkelijk. Toch was dit niet altijd het geval. Rudi: "In de coronajaren hebben we er flink meer werk van gehad. De routing moest opnieuw worden uitgedacht en uitgezet en we hadden overal kuschschermen en ontsmettingsmaterialen staan. We zijn toen wel twee weken met het bezorgen en plaatsen bezig geweest."

Speciaal protocol

Ook het vervroegd stemmen bracht in die tijd extra uitdagingen met zich mee. Mensen die tijdens de drukke stemdagen niet wilden of konden stemmen, mochten eerder naar de verkiezingslocatie komen. Het stemproces moest uiteraard veilig en zonder fraudekansen uitgedokterd worden. Rudi: "Daar kwam een speciaal protocol met strenge instructies voor. We moesten de verzegelde stembussen met twee personen in een afgesloten auto naar het gemeentehuis vervoeren, zodat ze daar op de verkiezingsdag geteld konden worden."

Hulp van collega's

De komende jaren zijn er bijna elk jaar verkiezingen en kunnen Rudi en zijn collega's hun haal- en brengservices weer verlenen. Meestal is dit goed in te passen in hun werkzaamheden. "Behalve die keer dat we met de noodopvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen bezig waren. Toen hebben andere collega's het materiaal bezorgd, omdat wij de hotelkamers voorbereidden op langdurige bewoning. Dat is het mooie van onze gemeente; dan springen collega's bij en komt het ook goed."

'Laat op woensdag 15 maart uw stem horen'

Op woensdag 15 maart kunt u uw stem uitbrengen. U kunt die dag stemmen voor zowel de leden van de Provinciale Staten van Fryslân, als de leden van het algemeen bestuur van het Wetterskip Fryslân of het waterschap Zuiderzeeland. Er zijn dus twee verkiezingen tegelijkertijd. Dit is het moment waarop u uw stem kunt laten horen. Maak gebruik van dit waardevolle voorrecht. U kunt er echt het verschil mee maken. Ik hoop dat ik op u kan rekenen op 15 maart!

Fred Veenstra – burgemeester gemeente De Fryske Marren.

Praktisch

HOE KAN IK STEMMEN?

VERKIEZING PROVINCIALE WATERSCHAPPEN

15 MAART

Op woensdag 15 maart 2023 kunt u stemmen. Dan worden de leden van de Provinciale Staten van Fryslân gekozen. En ook de leden van het algemeen bestuur van de waterschappen. U kunt stemmen tussen 7.30 en 21.00 uur.

PROVINCIALE STATENVERKIEZINGEN

Eens in de vier jaar kunnen kiesgerechtigden de 43 leden van de Provinciale Staten van Fryslân kiezen. De gekozen leden van Provinciale Staten zijn de volksvertegenwoordigers. Zij vormen het parlement van de provincie. Provinciale Staten beslissen over veel belangrijke onderwerpen, zoals: onderwijs, veiligheid, vervoer, milieu en verkeer. De huidige samenstelling vindt u op www.fryslan.frl.

WATERSCHAPSVERKIEZINGEN

De leden van het algemeen bestuur van de waterschappen zijn vergelijkbaar met de gemeenteraad. De waterschappen zijn verantwoordelijk voor het waterbeheer in Nederland. Sommige waterschappen behoren ook wegen en vaarwegen. Binnen de gemeente hebben we te maken met twee waterschappen. Het grootste deel komt overeen met het grondgebied van het Wetterskip Fryslân. Maar een klein gedeelte van onze gemeente, de woonwijk Lemstervaart in Lemmer, hoort bij het waterschap Zuiderzeeland.

OP WIE KUNT U STEMMEN?

De lijsten met alle kandidaten vindt u op onze website. Uiterlijk maandag 13 maart worden de kandidatenlijsten huis-aan-huis verspreid.

VERSPREIDING STEMPASSEN

Uiterlijk op woensdag 1 maart ontvangen alle kiesgerechtigden een brief met stempas(sen) in de brievenbus. Afhankelijk van uw nationaliteit kan het zijn dat u alleen een oproep krijgt voor

De informatie over het stemmen

de waterschapsverkiezingen. Bent u voor beide verkiezingen kiesgerechtigd, dan ontvangt u bij de brief twee stempassen voor beide verkiezingen.

WAT HEEFT U NODIG ALS U GAAT STEMMEN?

- **Neem uw stempas mee** (zonder stempas kunt u geen stem uitbrengen).
- **Neem bij het stemmen ook een geldig identiteitsbewijs mee** (paspoort, identiteitskaart of rijbewijs). U bent verplicht dit te tonen aan de voorzitter van het stembureau. Voor deze verkiezingen geldt dat het identiteitsdocument maximaal 5 jaar verlopen mag zijn.

WAAR KUNT U STEMMEN?

In De Fryske Marren vindt u 45 stembureaus waar u op woensdag 15 maart kunt stemmen van 07.30 uur tot 21.00 uur. Het overzicht van de stembureaus vindt u op onze website en op de kandidatenlijsten. Let op! inwoners van de wijk Lemstervaart in Lemmer kunnen hun stem voor het waterschap Zuiderzeeland alleen uitbrengen in MFA De Steiger in Lemmer (stembureau 29).

Dit jaar is het stembureau Vegelin State in Joure weer toegevoegd. In Balk is het stembureau Zalencentrum De Treemter gewijzigd in Sporthal De Trime en in Elahuizen kunt u stemmen in het Doarpshûs Us Nije Gea.

NIEMAND ANDERS LATEN STEMMEN

Als u op woensdag 15 maart 2023 niet zelf uw stem kunt uitbrengen, kunt u een willekeurige kiezer in gemeente De Fryske Marren machtigen om namens u te gaan stemmen. Hieronder leest u de voorwaarden.

- elke kiezer mag maximaal twee volmachten aannemen;
- een gemachtigde moet een volmachtstem altijd gelijktijdig met de eigen stem uitbrengen;

- u kunt een eenmaal gegeven volmacht niet meer intrekken;
- als u een volmacht geeft aan een andere kiezer, moet u daarbij (een kopie van) een legitimatiebewijs aan de gevolmachtigde meegeven zodat de gemachtigde dit aan de voorzitter kan laten zien. Het identiteitsdocument mag maximaal 5 jaar verlopen zijn.

Er zijn twee soorten machtigingen:

1. **Onderhandse volmacht op de achterkant van uw stempas.** Dit kan tot op de dag van de verkiezingen worden geregeld.
2. **Schriftelijke volmacht.** U kunt ook iemand machtigen die niet in gemeente De Fryske Marren woont, maar wel een stempas heeft ontvangen voor de verkiezing van dezelfde Provinciale Staten en/of hetzelfde waterschap. De schriftelijke aanvraag moet uiterlijk vrijdag 10 maart om 12.00 uur door ons zijn ontvangen.

IN EEN ANDERE GEMEENTE STEMMEN

Stemmen in een andere gemeente is mogelijk met een kiezerspas. Met een kiezerspas voor de Provinciale Staten kunt u stemmen in elk stembureau binnen de provincie Fryslân. Met een kiezerspas voor de waterschapsverkiezingen kunt u stemmen in een stembureau binnen dat waterschap waarvoor u kiesgerechtigd bent. U kunt de kiezerspas zowel mondeling als schriftelijk aanvragen. Mondeling aanvragen kan uiterlijk dinsdag 14 maart tot 12.00 uur. De schriftelijke aanvraag moet uiterlijk op vrijdag 10 maart om 12.00 uur door ons zijn ontvangen.

MEER INFORMATIE?

Bekijk de website www.defryskemarren.nl/verkiezingen.

WAAR ZIJN DE STEMBUREAUS?

In gemeente De Fryske Marren zijn er 45 stembureaus waar u uw stem kunt uitbrengen. Let op! Er zijn een aantal stemlocaties gewijzigd. U kunt in elk stemlokaal binnen onze gemeente stemmen. Als het u beter past om in een ander stembureau in onze gemeente te stemmen dan mag dat natuurlijk.

Bakhuizen	MFC De Gearte	Sint Odulphusstraat 69
Balk	Gaasterlân hûs	Dubbelstraat 1
Balk	Zorgcentrum Talma Hiem, De Cirkel	Talma Park 1
Balk	Sporthal De Trime	Herman Gorterstraat 5
Bantega	SCC De Pomp	Middenweg 125
Echternabrug	Dorpshuis De Brêge	De Veenscheiding 18
Elahuizen	Doarpshûs Us Nije Gea	Buorren 8
Goingarijp	De Klokkenstoel	It Hôf 3
Harich	Ons Gebouw	Stinswei 11
Haskerhorne	Dorpshuis Trefpunt	Haulsterweg 3
Idskenshuizen	Doarpshûs De Stjelp	De Ikkers 2
Joure	Gemeentehuis	Herema State 5
Joure	Vrije Evangelische Gemeente De Brug	Brugstraat 3
Joure	Party- en Zalencentrum 't Haske	Vegelinweg 20
Joure	Sporthal De Stuit	E A Borgerstraat 25
Joure	De Oerdracht	E A Borgerstraat 46
Joure	De Brede School	Koningin Julianalaan 3
Joure	Woon- zorgcomplex De Werf	Sluisdijk 30 0002
Joure	Woonzorgcentrum Vegelin State	Harddraversweg 4
Langweer	De Hoekstien	Oasingaleane 13
Lemmer	Wijkgebouw Us Haven	Lijnbaan 7
Lemmer	Verenigingsgebouw De Zandbanken	Spaanderbank 7 A
Lemmer	Buurthuis Sterrehuis	Betelgeuze 1 A
Lemmer	SCC De Hege Fonnen	Betelgeuze 2
Lemmer	Dienstencentrum Senioren	Wiepke Hofstraat 8
Lemmer	MFA De Steiger	Schokker 4 B
Lemmer	Kerkgebouw Baptistengemeente	Wega 1
Nijemirdum	Doarpshûs Nijemardum	Lyklamawei 5
Oosterzee	Café De Jister	Herenweg 59
Oudega	MFC De Skeakel	Aldewei 37 A
Oudehaske	Kulturhûs	Julianastraat 5
Oudemirdum	MFC It Klif	Hegewei 16
Ouwsterhaule	Dorpshuis De Hichte	Heerenweg 2
Rottum	Doarpshûs	Binnendyk 22
Scharsterbrug	Verenigingsgebouw TV De Skarslach	Trijegea 1
Sint Nicolaasga	Zorgcentrum Doniahiem, Wijkcentrum	Stationsstraat 1
Sint Nicolaasga	Zalencentrum Sint Nyk	Baron van Hardenbroekstr 3
Sintjohannesga	De Rank	Streek 108
Sloten	SCC De Poarte	Kerksteeg 49
Sondel	Doarpshûs De Bining	Sondelerdyk 2 A
Terherne	Dorpshuis De Buorkerij	Buorren 29
Terkaple	MFS It Heechein	Buorren 34
Tjerkgaast	Doarpshûs 't Spantsje	It Foarfjild 10
Vegelinsoord	Dorpshuis De Sethage	Grevenweg 2 a
Wijckel	Dorpshuis Irene	Jeen Hornstraweg 8

Uitlegvideo

In deze video wordt uitgelegd hoe u kunt stemmen!

Een QR-code scannen met de camera-app
Scan de QR-code met de camera-app. Open de camera-app op uw telefoon. Houd uw apparaat zo vast dat de QR-code verschijnt in de zoeker in de camera. Uw apparaat herkent de QR-code en geeft een melding. Tik op de melding om de link te openen die bij de QR-code hoort.

Elke **stem** telt

EEN GEMEENTE VOL GEZONDE, VEILIGE BOMEN

In heel De Fryske Marren staan zo'n 53.000 bomen. Die zijn voor ons van groot belang, want ze dragen bij aan een gezonde leefomgeving. Maar als blijkt dat een boom niet meer voldoet aan de veiligheidseisen, moeten we die kappen. Op de nieuwe digitale bomenkaart kan iedereen zien voor welke bomen dat geldt.

Er zijn verschillende redenen waarom bomen gezond voor ons zijn. Allereerst halen ze CO2 en andere schadelijke stoffen uit de lucht. De CO2 zetten ze met behulp van zonlicht om in zuurstof. Daarnaast geeft een boom verkoeling. Vooral tijdens hittegolven – die door de klimaatverandering steeds vaker voorkomen – is dat voor ons een waardevolle eigenschap. Daar komt nog eens bij dat bomen de biodiversiteit bevorderen. Ze zorgen namelijk voor bodemleven en bieden plek aan vogels en insecten. Tot slot vangen bomen stof op en zijn ze goed voor onze mentale gezondheid. Alleen al het zien van natuur werkt ontspannend.

Kwantiteit én kwaliteit

Niet voor niets houdt de gemeente het aantal bomen in De Fryske Marren op peil. Dat aantal groeit zelfs langzaam: voor elke tien gekapte bomen worden er elf geplant. Geen eenvoudig klusje, want de grond zit vol met kabels en leidingen. "Het planten van een boom in de openbare ruimte wordt steeds moeilijker," zegt Jappe van Anken,

Jappe van Anken, medewerker boomverzorging

FOTO'S: RIANNA HILARIUS, STUIO SPONTAAN

medewerker boomverzorging bij de gemeente. "Maar het gaat niet alleen om kwantiteit, óók om kwaliteit. Van bomen hebben we vooral profijt als ze vitaal zijn. Wij willen ze daarom zoveel mogelijk de kans geven om uit te groeien tot grote, sterke exemplaren." Zijn collega Evert Jan Heringa, medewerker gegevensbeheer, vult aan: "Ongezonde bomen kunnen bovendien een gevaar vormen voor onze veiligheid. Denk aan zware takken die plotseling afbreken. Of een boom die zo instabiel is dat hij kan omwaaien. Dat zijn onaanvaardbare risico's."

Boomveiligheidscontrole

Een lang, gezond leven van een boom begint met een goede standplaats. De boom moet bijvoorbeeld genoeg zonlicht krijgen en voldoende ruimte hebben om te groeien. Vervolgens is het van belang om hem regelmatig te keuren met een boomveiligheidscontrole. Jappe: "Elke boom in De Fryske Marren inspecteren wij op z'n minst eens in de drie jaar. We kijken dan onder andere of het tijd is

- EVERT JAN -
'Van bomen hebben we vooral profijt als ze vitaal zijn'

om te snoeien. Dit voorkomt vallende takken én houdt de boom langer gezond. Daarnaast controleren we op gebreken. Heeft de boom bijvoorbeeld een holte in de stam, dan wordt hij voor ons een attentieboom. Dit betekent dat we hem vanaf dat moment jaarlijks keuren. Extra aandacht geven we momenteel aan de oudere bomen: de 'veteranen'. We houden die graag nog vele jaren in onze gemeente als levende monumenten."

Kappen omwille van veiligheid

Tijdens een controle kan ook blijken dat de boom een afwijking heeft die een te groot veiligheidsrisico vormt. Voorbeelden hiervan zijn dood hout en aantasting door een zwam. Er zit dan niets anders op dan de boom te kappen. "Wij doen dan altijd eerst nog een uitgebreide check", vertelt Jappe. "Met een camera kijken we in de holtes van de boom om zeker te weten dat er geen broedende vogels of andere nestelende dieren in zitten. Is

dat wel zo, dan geven we die een ander onderkomen." Het hout van de gekapte boom wordt op verschillende manieren verwerkt. Takhout wordt versnipperd en wordt hergebruikt voor biomassa. Onaantaste delen van stammen worden gezaagd tot planken. Evert Jan: "Die gebruiken wij bijvoorbeeld voor bankjes in de openbare ruimte. Al het materiaal krijgt zoveel mogelijk lokaal een nieuwe bestemming."

Digitale bomenkaart

Wie wil weten welke bomen in De Fryske Marren het veld moeten ruimen, kan daar makkelijk achter komen. De website van de gemeente bevat sinds kort een bomenkaart, waarop alle te verwijderen bomen staan aangegeven. "Bij elk van deze bomen staan de soort en het boomnummer vermeld", legt Evert Jan uit. "Met dat nummer is de reden van het kappen na te vragen bij de betreffende wijkbeheerder. Zo geven wij inwoners van De Fryske Marren ook op dit gebied inzicht in wát we doen en waaróm we dat doen. We willen naar hen toe steeds een transparante gemeente zijn."

De nieuwe bomenkaart bekijken?
Ga naar defryskemarren.nl/bomenkaart

Vrouw!

24, 25 & 26 maart '23

Een fantastische dag voor jou!

Van 24 t/m 26 maart staat hét allerleukste uitje voor jou en je vriendinnen, moeder, zus of dochter weer op het programma: Vrouw!. Kom eindeloos shoppen, kletsen én genieten. Doe inspiratie op bij de spetterende modeshow, laat je creatieve kant zien bij de vele workshops of 'shop till you drop' bij talloze té gekke winkels. Na het shoppen toe aan een break? Plof neer op één van de horecaterrassen voor heerlijke hapjes en drankjes en geniet van live muziek.

VERDER DIT JAAR OP VROUW!

- ♥ Spetterende optredens en (mode) shows
- ♥ Ontdek dé voorjaarstrends bij de vele winkels
- ♥ Live EnterTHEUNment door host Theun Plantinga
- ♥ Lezing: Nog maar 1 stukje taart verwijderd van een energiekeer leven! door JLH Cirkel
- ♥ Geniet van heerlijke versnaperingen, hapjes en drankjes
- ♥ Shop bij jouw favoriete webshops in real-life op het webshopplein
- ♥ Live optreden van Rowan Veltman bekend van Holland's got Talent
- ♥ Net moeder geworden of mommy-to-be? Neem een kijkje bij 't Lytse Hoekje en het kidsplein!

Maak je vriendinnen, collega's en familie enthousiast en beleef een fantastische dag op Vrouw!

Koop nu online je tickets en gevulde Vrouw! shopper!

BEURSVROUW.NL

WTC Expo Leeuwarden | Stadionplein | 8914BX

BOOT Holland

8 t/m 12

MAART 2023

Hier begint je watersportseizoen!

Wie van watersport houdt, kan op Boot Holland zijn hart ophalen. Het aanbod is gevarieerder dan ooit! Zo is de steiger dé aanlegplaats voor motorjachten en is er een groot aanbod aan sloepen en tenders. Een boot huren voor je vakantie doe je op het recreatieplein en voor watersportaccessoires, scheepsbenodigdheden en alles over elektrisch varen ben je bij Boot Holland aan het juiste adres!

Koop je tickets voor dé enige indoor watersportbeurs van Nederland voordelig via de QR code of boot-holland.nl

www.boot-holland.nl

WTC EXPO Leeuwarden

#FACETOFACE HANSJE BUSQUET-DE LA PORTE

fotografie JOHAN BROUWER

tekst LOTTE VAN DER MEIJ

"DOOR HET LOSLATEN VAN VASTE REGELS ONSTAAT ER EEN VRIJHEID OM HET AARDSE TE ONTSTIJGEN"

Hansje Busquet-de la Porte is een kleurrijk kunstenares die inmiddels 25 jaar midden in de bossen van Oudemirdum woont, samen met haar man Rob Busquet. Bij binnenkomst word ik enthousiast begroet door teckel Sofie. We nemen plaats in de gezellige serre die direct grenst aan de woonkamer. Er staan opvallend veel kasten die vol staan met boeken en er staat en hangt ook veel kunst. Mijn oog valt op een prachtig mozaïek beeld; eigenlijk kan ik mijn ogen er niet vanaf houden. Hansje begint te vertellen over haar leven, haar interesses en haar werk. Het wordt een mooi gesprek met wijze levenslessen.

Hansje de la Porte (1947) is geboren en getogen in Oud-Loosdrecht. Hier groeit ze op bij haar ouders en zus en later komt daar nog een broertje bij. Wanneer ze zes is gaat haar zus naar de kostschool. "Zo ging dat in die tijd", legt Hansje uit. Hansje zelf wordt te tenger bevonden en hoeft daar niet naartoe; zij mag naar de dorpsschool in de buurt. Dit vindt Hansje helemaal niet erg; ze maakt veel vrienden en ze spelen altijd heerlijk buiten. Varen en zwemmen op de plassen en in de winter wordt er geschaatst. Hansje is als kind leergierig; ze kan op haar derde al lezen en schrijven en met haar rijke fantasie 'tekent ze de boeken die haar moeder voorleest verder', "want het verhaal was nog niet af", zegt Hansje over die tijd.

DE UITVERKORENE

Ze verslindt echt alle boeken die ze in haar handen krijgt. Ze doorloopt het vwo 'met twee vingers in de neus', spreekt haar talen en neemt alle kennis die op haar pad komt tot zich. Wanneer Hansje zestien is en haar diploma op zak heeft, zijn vlak daarvóór haar ouders gescheiden. Vrienden van haar ouders nodigen Hansje uit om bij hen in Genève te komen wonen en studeren. Hansje besluit hierop in te gaan en zo komt ze op jonge leeftijd terecht op de Académie des Beaux-Arts. Dit is een klassieke school, te vergelijken met de kunstacademie, maar dan wel in het Frans. Hier leert ze de basis van de (kunst)geschiedenis en alle diciplines van de schildertechnieken.

Wanneer ze klaar is met haar basisstudie besluit ze terug te keren naar Nederland vanwege haar zieke moeder. Hier meldt ze zich aan voor de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam. Met ontzettend veel aanmeldingen en maar vijftig plaatsen te vergeven, volgt een zwaar toelatingsexamen. Hansje levert een schrijven in over Rodin en drie kunstwerken. Er worden drie dagen lang gesprekken gevoerd, waarna ze uiteindelijk wordt toegelaten. "Met vlag en wimpel", zegt Hansje over die toelating. Ze slaagt met als specialiteit fijnschilderen.

NAAR FRIESLAND

In deze tijd ontmoet Hansje bij kennissen Rob Busquet. Ze is dan twintig en vindt zichzelf nog iets te jong voor een relatie, maar liefde hou je niet tegen. Ze worden

verliefd, trouwen, gaan samenwonen in Loosdrecht en krijgen twee kinderen: een zoon en een dochter. Na zeven jaar vertrekken ze naar Brabant, en daar krijgen ze nóg twee kinderen, wederom een zoon en een dochter. Vier jaar later vertrekken ze naar Hilversum. Rob is professioneel filmmaker en werkt bij de televisie. Hansje heeft gelukkig de mogelijkheid en ruimte om elk huis waar ze wonen te voorzien van een atelier, waardoor zij haar beroep van kunstenares kan uitoefenen. Daarnaast geeft ze twee dagen (schilder)les in Hilversum. Wanneer haar man besluit vroeg te stoppen met het televisiewerk verhuist het echtpaar naar Friesland; eerst naar Balk en vier jaar later naar Oudemirdum. Waar ze inmiddels een kwart eeuw wonen.

KOSTBAAR

Midden in de bossen bij Oudemirdum staat hun gele huis. Achter het huis is een atelier gebouwd, met daarnaast de filmstudio van haar man. Wanneer we door de tuin naar het atelier lopen, vertelt Hansje dat ze de gigantisch grote tuin zelf heeft aangelegd en onderhoudt. "In de zomer is het hier prachtig", glundert ze. In het atelier staat op het moment van mijn bezoek een deel van Hansje haar werk ingepakt, klaar om deze week vervoerd te worden naar de Grote Kerk van Drachten. Hier wordt van 25 februari tot en met 9 april 2023 haar werk geëxposeerd tijdens de veertigdagentijd voor Pasen. Haar werk is kostbaar en dat het werk moet worden vervoerd vindt ze ontzettend spannend. Het is een kwestie van loslaten en alles zo goed mogelijk inpakken.

Ze laat mij zien hoe ze te werk gaat. Het glas dat ze gebruikt voor haar mozaïekschilderijen en beelden komt speciaal uit Siena, Italië. Ze laat mij zien hoe ze dit glas met een tang knipt. Het werk is gedetailleerd en tijdrovend. Met het beeld dat in de serre staat is ze twee jaar bezig geweest. Daarvoor

bedenkt Hansje hoe het er uit gaat zien en doet ze onderzoek. Wanneer je dat doorrekent, is zo'n beeld bijna niet te betalen. Om haar werk te delen biedt ze verschillende werken in bruikleen aan, zodat mensen ze kunnen bewonderen. Bijvoorbeeld in de Grote Kerk van Drachten. Of in het kerkje van Bears. Hier komen haar beelden mooi tot hun recht; door het lichtinval glinsteren de gouden mozaïekstukjes prachtig.

FANTASIERIJKE DROMEN

In het verleden hebben Hansje en Rob samen veel gereisd, onder andere naar Afrika, Peru, Indonesië en Mexico. Heel inspirerend en mooi om andere culturen te leren kennen, meent Hansje. "Daar word je nederig van. Door je aan hun cultuur aan te passen en respect te tonen krijg je alleen maar vriendelijke en lieve reacties van mensen. Heel warm." Al werken deze reizen inspirerend, de meeste inspiratie haalt ze uit haar dromen. Elke nacht droomt ze en deze 'nachtelijke films in haar hoofd' verwerkt ze in haar kunstwerken. "Door het loslaten van vaste regels ontstaat er een vrijheid om het alledaagse en het aardse te ontstijgen", zegt Hansje in één van de door haar man gemaakte filmpjes, die te zien zijn op haar website.

Zo kunnen vissen vliegen, vogels zwemmen, mensen zweven en vind je 'onlogische' perspectieven in haar werk. Ook vertelt ze: "Ik droomde de wereld, maar was wakker." Ze vindt de kringloop van het leven indrukwekkend, zoals de vier seizoenen en de levenscyclus van een mens, van geboorte tot de dood. Wat mij vooral opvalt aan haar werk, is dat het ontzettend kleurrijk en heel gedetailleerd is. Aan alles zie je dat de beeldend kunstenares met een ongelooflijke passie haar werk maakt. Van schilderijen en gedichten, tot beelden en schalen die gemozaïekt zijn, alles is met evenveel aandacht en liefde gecreëerd.

ELFSTEDENTOCHT-PROJECT

Ook het samenwerken met Rob is iets waar Hansje enorm van geniet. Samen werken ze aan verschillende projecten. Zoals 'Ijskoude passie' in 2009, een groot project voor het honderdjarig jubileum van de Elfstedentocht. Rob maakt de film; Hansje maakt prachtige schilderijen die het leven en de ervaringen illustreren van een aantal Elfstedentocht-iconen waaronder Henk Angenent, Evert van Benthem, Lenie van der Hoorn en Klasina Seinstra. Bij het overhandigen van de kunstwerken aan de toenmalige winnaars is de reactie zó bijzonder, dat is al het werk meer dan waard, vindt Hansje.

Ook maakt ze in die tijd een prachtig schilderij over de geschiedenis van het fierljeppen als Friese sport, ter gelegenheid van de Wereldspelen voor niet-olympische sporten in 2008 in de Zuid-Koreaanse stad Busan. Wél op haar voorwaarde dat zij, samen met haar man, daar dan ook naartoe mag. Het schilderij wordt aangeboden aan de burgemeester van Busan en Hansje en Rob verblijven in het meest luxe zes-sterren hotel van de stad, een belevenis op zich.

ONTSPANNING

Hansje zit niet stil. Ze heeft in Balk een kunstmarkt en open air-schilderwedstrijden georganiseerd; ze zit in kunstenaarsgroepen en opent haar atelier in de zomer voor publiek. Ze neemt graag zelf het initiatief; is heel actief en zal nooit stoppen met het maken van haar werk. Wel geeft ze absoluut haar grenzen aan. Zo heeft ze geen mobiel nummer, wandelt ze twee keer daags met haar hond en doet ze elke dag een 'powernap'. Grappig genoeg vindt Hansje Netflix kijken ook heel ontspannend. 'Game of Thrones' of 'House of the Dragon' zijn favoriet. Logisch als je haar kunstwerken ziet. Deze series barsten van de fantasie, net zoals de dromen van Hansje. Samen met Rob fietst ze in de zomer regelmatig naar de 'verborgen' stranden bij Molkwerum aan het IJsselmeer, waar ze dan lekker in alle rust een duik nemen.

Na het interview hebben we nog een prachtig gesprek over het leven, gezondheid, opvoeding en andere zaken. De adviezen die ze mij geeft neem ik graag aan. Hansje Busquet-de la Porte is een kleurrijk, warm, fantasierijk en mooi persoon. Net zoals haar werk.

EXPOSITIES

Hansje Busquet-de la Porte exposeert haar werk tot en met 9 april 2023 in de Grote Kerk van Drachten, onder de titel 'Ik droomde de wereld en was wakker'. De kunstwerken (schilderijen, mozaïeken en driedimensionale objecten) zijn op de zaterdagmiddagen (13.30-17.00 uur) in de veertigdagentijd voor het paasfeest te zien. Je kunt haar atelier – Beukenlaan 9 in Oudemirdum - bezoeken op zondagen, van april tot en met oktober, waar ze deelneemt aan 'Kunstroute Gaasterland'.

CDA LIJSTTREKKER
PROVINCIALE STATEN FRISO DOUWSTRA**“De overheid bestaat niet,
die zijn wij met elkaar”**

Op 15 maart 2023 zijn de verkiezingen voor de Provinciale Staten en Waterschappen. Frans Veltman staat op nummer twee op de lijst van de christendemocraten voor Wetterskip Fryslân. Samen met de lijsttrekker voor de Provinciale Staten Friso Douwstra van het CDA schuift Frans Veltman aan om met GrootdeFryskeMarren te praten wat hen beweegt om mee te doen aan deze verkiezingen.

“Nu heb je daar stroopwafels en gevulde koeken staan; zijn die er voor de sier?”, vraagt Frans Veltman quasi serieus, nog net voordat we het interview starten. “Ik heb de laatste editie van de Winter-Elfstedentocht nog gefietst, dat er kan wel weer iets bij.” Friso Douwstra hoort het met een glimlach aan en reageert even later op het adagium van Frans omdat het in feite ook de slogan van het CDA voor de komende verkiezingen is.

**WAAROM DE SLOGAN:
‘FOAR EN MEI DE
MINSKEN FAN FRYSLÂN’?**

“Wij hebben geprobeerd om heel erg vanuit de basis, vanuit ons mensbeeld en onze kernwaarden een programma te schrijven”, legt Friso Douwstra uit. “Misschien klinkt het wat filosofisch maar als christendemocraten zien wij dat iedereen geboren is met zijn of haar unieke gaven en talenten. En alles wat die persoon krijgt van z’n ouders is voor de ontwikkeling van die persoon, maar nooit alleen voor die ene individuele persoon zelf. Altijd in relatie tot een ander. Zo nu en dan zul je je ook wel eens moeten inzetten voor de gemeenschap, je broer, je zus, je buurman en ga zo maar door. Dat is ons mensbeeld. Zo kijken wij ook naar Friesland, ook politiek gezien. Als CDA doen we het altijd in verhouding tot, dus foar en mei dy minsken.”

**WAAROM BEN JIJ
KANDIDAAT VOOR IT
WETTERSKIP EN NIET
VOOR DE PROVINCIALE
STATEN, FRANS?**

“Daar kan ik heel kort over zijn. It Wetterskip heeft een heel beperkte opdracht, waar veel mensen eigenlijk heel weinig van merken, maar op het moment dat het gebeurt er onmiddellijk mee geconfronteerd worden. Neem bijvoorbeeld de veiligheid. Als wij de dijken niet op orde hebben, dé allerbelangrijkste primaire taak voor It Wetterskip, berg je dan maar. Daar moet je dan ook niet over discussiëren;

je moet er gewoon voor zorgen dat die veiligheid gewaarborgd is. Waar we nu mee te maken hebben is het behoud van schoon water. Drinkwater is voor Vitens maar ook het oppervlaktewater moet schoon zijn. Die taken van It Wetterskip spreken mij aan. Ik heb iets met het buitengebied. Ik woon zelf in een polder en ervaar wat er met het water gebeurt en ik vind dat er te veel gediscussieerd over de waarde van It Wetterskip. Het is niet voor niks de oudste ‘overheid-slaag’ die we hebben; deze moeten koesteren.”

**LEEFT IT WETTERSKIP IN
DE GEMEENTE DE FRYSCHE
MARREN?**

Frans Veltman: “Dat is maar net naar welke groepering je kijkt. Er zijn in deze gemeente nog steeds polderbelangen, waarbij met It Wetterskip gekeken wordt hoe er met het lokale watersysteem dient te worden omgegaan. Een mooi voorbeeld is het nieuwe gemaal dat bij Elahuizen gebouwd wordt: de Grote Noorwolder Polder, bij Harich. Het enorme grote hoogteverschil wat daar speelt, waarbij de ene polder volledig is uitgeveend terwijl de andere nog uit alleen maar veen bestaat. Daar leeft het dus heel erg. Mensen op de hoge zandgronden hebben daar minder affiniteit mee. Totdat het heel droog wordt en dan stellen ze de vraag of er niet eens iets moet gebeuren.”

**IN HET CDA-
PROGRAMMA WORDEN
VERSCHILLENDE
UITDAGINGEN EN
AMBITIES GENOEMD.
WIL JE DAAR EENS WAT
OVER ZEGGEN, FRISO
DOUWSTRA?**

Friso Douwstra: “De overheid bestaat niet, die zijn wij met elkaar, laat ik dat nogmaals benoemen. De hoofdpunten in onze campagne zijn ‘wonen’, dat hoog op de agenda staat, en ‘betaalbaarheid van het leven’, óók

WETTERSKIPSKANDIDAAT EN
CDA’ER FRANS VELTMAN

“Ik leau ek oprjocht yn’e krêft fan’e mienskip, dêr moat it weikomme!”

zeer belangrijk en actueel. Een derde punt is de ‘stikstof’. Wat ons daarin bindt is taal, cultuur en het landschap. Als we het over wonen hebben, dan kijk je naar de omgeving waar de huizen gebouwd worden. In Joure bouw je anders dan in de stad Leeuwarden. Daarvoor moet je in de regelgeving ook ruimte geven en dat kan best. Los van alle onderwerpen bindt ons de taal, de cultuur en de sport. Natuur, landschap en landbouw is voor De Fryske Marren óók heel belangrijk. Het is één van de waterrijke, natuurrijke en landbouwrijke gebieden van onze provincie, die onder druk staan door de plannen van de regering.”

‘KOMT ER EINDELIJK EEN STATION IN JOURE?’, IS EEN QUOTE UIT HET CDA-VERKIEZINGSPROGRAMMA. HOE REALISTISCH IS DAT? “Realistisch”, antwoordt Friso Douwstra meteen. “Als Joure dat ook wil en ik denk dat het ook belangrijk voor ‘de vleckes’ is. Met de Lelylijn heeft iedereen het over Amsterdam-Hamburg, maar wij willen meteen de lokale verbinding er ook mee maken. Kijk er daarom ook vanuit De Fryske Marren en Súdwest-Fryslân naar. Wij maken van groot naar klein en omgekeerd. Economie? Dat is belangrijk, dat is het verdelen van het schaarse wat wij hebben. Je moet werk hebben om een stukje talentontwikkeling te kunnen doen en om inkomen te vergaren. Daarom vinden wij het MKB in De Fryske Marren ook belangrijk. Net zoals in deze gemeente de landbouw belangrijk is en de landbouw verwerkende industrie. En natuurlijk de recreatieve sector, niet te vergeten.”

“Vergeet daarbij de zorg niet”, vult Frans Veltman aan. “Je ziet in de zorg de ontwikkeling meer naar de zorg voor mensen op kleinschalig niveau. Wilhelminaoord in Sint Nicolaasga is er een mooi voorbeeld van, net zoals Bos & Meerzicht in Oudemirdum. Ik leau ek oprjocht yn’e krêft fan’e mienskip, dêr moat it weikomme!”

WIE IS FRANS
VELTMAN?

Geboren: 1 juli 1967
Relatie: Getrouwd met Annemariëke
Vader: Drie dochters: Jetske, Marije en Kirsten.

Opleidingen

- Lagere school in Oudega (toen nog Hemelumer Oldeferd), 1973- 1979.
- Mavo in Balk, 1979-1983.
- Havo RSG Sneek, 1983-1985.
- Vwo RSG Sneek, 1985-1987.
- Academie voor Lichamelijke Opvoeding in Groningen, 1987-1992.
- Kopstudie Sportmanagement met stage in Engeland, 1993.
- Veel interne opleidingen, waaronder zeker het noemen waard: korfbaltrainer!

Maatschappelijke carrière:

- Invalbanen als gymnastiekdocent.
- Huiswerkbegeleider en activiteitenverzorger op een internaat.
- Artsenbezoeker, 1996-1998.
- Accountmanager oncologie binnen farmaceutische industrie tot april 2010.
- Wethouder in gemeente Gaasterlân-Sleat, tot 1 januari 2014.
- Wethouder in de gemeente De Fryske Marren, 2014-2022.
- Nu studie wiskundeleraar en lesgever aan kinderen van migranten en vluchtelingen.

Waarom het CDA?
“Omdat het CDA een partij van de mensen is!”
Wat is je politieke doel?
“Als het over It Wetterskip gaat, gaat het primair over veiligheid, betaalbaarheid. De toekomst van de jeugd, de boer en de natuur gaan hand in hand, met ruimte voor het lokale eigen initiatief.”

Adagium?
“Meielkoar rêde we it op!”

Jousterweg 22 in Heerenveen
kkfh.nl

Open huis

Neem een kijkje achter de gevel.

vrijdag 31 maart
van 9:00 tot 18:00 uur

zaterdag 1 april
van 9:00 tot 13:00 uur

KKFH Méér dan kozijnen.

Stageweken

REGIONALE JEUGDOPLEIDING
ONS SNEEK

Heb jij ambitie en wil jij
je verder ontwikkelen?

GEDIPLOMEERDE
TRAINERS

LANDELIJKE
DIVISIES

TOPFACILITEITEN

JO13 T/M JO21

WEEK 15 T/M 22

MELD JE AAN

Meld je aan via hoofdvoetbalzaken@onssneek.nl of bel
Arno Nijenbanning 06-20485113

Wij komen graag bij u langs.

Maak nu een afspraak
VOOR BUITENZONWERING

Duimstraat 36 • Echtenerbrug • 0514 541 006 • melchers-dejong.nl
MEUBELS • VLOEREN & RAMEN • ZONWERING • SLAAPKAMERS • BOOT- & HERSTOFFERING

**MELCHERS
& DE JONG**

Tinnitus: een kleine piep met een grote impact

Veel mensen hebben last van oorsuizen. Zij horen geluiden zoals ruisen, piepen of fluiten, hoog of laag, hard of zacht, combinaties van geluiden, onafgebroken of bij vlagen. Maar behalve zichzelf kan niemand deze geluiden horen. Zij hebben tinnitus en staan daarin niet alleen, want deze klachten komen naar schatting bij ongeveer twee miljoen Nederlanders voor. Bij tien procent daarvan zelfs in die mate dat ze er last van hebben in hun dagelijkse functioneren en bij enkele tienduizenden mensen zijn de klachten zo erg dat dit mentale problemen veroorzaakt.

VEEL MOGELIJKE OORZAKEN

Ilja Hoen, allround fysiotherapeut met specialisaties in Manuele Fysiotherapie en Kaakfysiotherapie/ Orofaciaaltherapie, over deze aandoening: “Tinnitus is een zwaar onderschatte aandoening die het dagelijkse leven lelijk kan verstoren. De eerste gang van mensen, die met dit verschijnsel te maken hebben of krijgen, is begrijpelijkerwijs meestal via een doorverwijzing van de huisarts naar de KNO-arts. Het eerste onderzoek is gericht op het aantonen of uitsluiten van gehoorbeschadiging. Als er geen sprake is van een beschadiging, dan is een scala aan andere mogelijke oorzaken het onderzoeken waard. Denk aan blokkades van de nek en/of boven-

Ilja Hoen
rug, kaakklachten als bruxisme (kaakklemmen of knarsetanden in de slaap – red.), stress, of een

overgevoeligheid voor bepaalde voedingsmiddelen, een te hoge spierspanning in het hoofd, nek en halsgebied, niet zelden veroorzaakt door spanning of een verkeerde (werk)houding.

Een vaak onderschatte oorzaak kan ook gezocht worden in een verstoorde werking van de tiende hersenzenuw, de nervus vagus. Deze zenuw heeft veel vertakkingen naar onder andere het oor, maar ook naar het hart, de maag en de darmen. De nervus vagus stuurt voortdurend informatie naar de hersenen over de toestand van de interne organen en het stressniveau en reguleert de balans tussen actie en rust van het menselijk lichaam.”

MANUELE THERAPIE MET SPECIALISATIE KAAKFYSIOTHERAPIE

“Het is dus een zoektocht,” reageert Ilja Hoen, “want het is goed mogelijk dat het om een combinatie van meerdere oorzaken gaat. Als mensen met tinnitus bij mij komen, probeer ik systematisch oorzaken te achterhalen en daar waar nodig te behandelen. Dat

piepje in je oor kan heel veel impact hebben op je kwaliteit van leven. Blijf dus niet lopen met tinnitus-klachten; samen kunnen we kijken of er voor jou een oplossing is.”

Meer informatie over de specialisaties van fysiotherapeut Ilja Hoen en Tinnitus vind je op de website: www.fysiohoen.nl

EEN BIJDRAGE VAN DE TIJD

VERHALEN UIT HET ARCHIEF, DEEL 1:

Tirannie in het weeshuis

Menig kind in Bolsward zal vroeger een schrikbeeld hebben gehad van het weeshuis in de Kerkstraat. Niet verwonderlijk, want het kon er behoorlijk streng aan toe gaan. Zo ook toen weesvader en weesmoeder Timmer de scepter zwaaiden, van 1910 tot 1923. In 1915 stelden de weesvoogden een onderzoek in, na aanhoudende klachten.

Het rapport daarvan is onderdeel van het archief van het weeshuis van Bolsward, dat wordt bewaard bij het Gemeentearchief Súdwest-Fryslân. In het onderzoeksrapport van april 1915 schetsen diverse weeskinderen het beeld van een onvriendelijk

en strikt echtpaar. Moeder Timmer had een opvliegend karakter. Een jongen beschreef hoe hij tijdens het ‘bonen draden’ tegen moeder opmerkte dat de kinderen het vroeger beter hadden gehad in het weeshuis. Ze gaf hem een klap in zijn ge-

FOTO BOVEN: Gevelsteen weeshuis Bolsward.
FOTO LINKS: Kinderen voor het weeshuis in Bolsward in 1908. FOTO RECHTS: het rapport uit 1915.

zicht. Zelf deed moeder bijna niets in het huishouden, zo vertelde een meisje dat Elisabeth heette. Ze zei dat moeder alleen kookte. In de middag lag ze in bed. Ondertussen knapten de kinderen het vuile werk op. Niet zelden van ’s ochtends vroeg tot ’s avonds laat. “Het werk was haar nooit naar ’t zin”, zo stelde Elisabeth. Zelfs zieke kinderen kregen geen medelijden van het echtpaar, zo beschreef een ander meisje. Zij lag ten tijde van het onderzoek al weken ziek in bed. Ze verklaarde lange tijd geen extra eten en medicijnen te hebben gekregen. Dit kind, Botje genaamd, onthulde daarnaast dat het haar broer was verboden om zijn zusje te bezoeken.

KATHOLIEKE KINDEREN

De furie van vader en moeder leek vooral te zijn gericht op de katholieke kinderen. Geregeld bespotten vader in het bijzijn van anderen het katholieke geloof. Zo riep hij eens kwaad tegen twee weesmeisjes die terugkwamen van een katholieke kerkdienst:

“Het is ’n schande welke preken daar gehouden worden!” Botje en een ander meisje kregen van moeder een ‘schoffering’, toen zij de katholieke kerk hadden bezocht. Een dienstbode verklaarde dat

moeder zich gruwelijk kwaad had gemaakt, toen deze ontdekte dat de dienstbode een doek en eau de cologne naar de zieke Botje had gebracht. Alle kinderen spraken negatief over de weesouders, behalve Akke, die systematisch door hen werd voorgehouden. Akke kon het bij vader en moeder ‘nooit bederven’, zo vertelden de kinderen. Ze werd door hen gekcherend ‘pop’ genoemd.

Waar de weeshuisvoogden misschien nog wel het meest van opkeken, was het feit dat vader en moeder er een gewoonte van maakten de vergaderingen in de voogdenzaal af te luisteren. Dit deden zij via de zolder, die boven de voogdenzaal lag. Diverse kinderen hadden vader op heterdaad betrapt, toen hij ‘zeer voorzichtig de trap opging, het luik opende en behoedzaam over de zolder sloop.’ Op de desbetreffende zolder hing alleen een lamp, waardoor het hen al snel duidelijk was geworden dat vader waarschijnlijk niet van plan was het licht aan te steken. Ondanks het onderzoek van de weesvoogden heeft het bewind van vader en moeder Timmer nog tot 1923 voortgeduurd.

TEKST HENK VAN DER VEER

VACATURES

Wij zijn de Jong Verhuizingen – een familiebedrijf met méér dan 105 jaar verhuishistorie. De medewerkers van De Jong Verhuizingen houden zich dagelijks bezig met het verhuizen en verpakken van dierbare spullen van onze klanten. De laatste twee decennia is De Jong Verhuizingen uitgegroeid tot een internationaal opererend verhuisorganisatie. Onze medewerkers omschrijven het werken bij De Jong Verhuizingen als informeel, betrokken en een mooie plek om te werken en jezelf te blijven ontwikkelen.

(Internationaal) Voorman verhuizer/chauffeur (32-40 uur)

Om in aanmerking te komen voor deze (vaste) functie dien je te beschikken over de volgende eigenschappen:

- Je bent in bezit van rijbewijs CE en digitale bestuurderspas inclusief geldige Code 95;
- Je hebt minimaal vijf jaar verhuiservaring als verhuizer;
- Je bent flexibel inzetbaar t.a.v. wisselende werkdagen/tijden;
- Je bent eventueel bereid om voor langere tijd (meerdere dagen) in het buitenland te zijn;
- Je bent communicatief vaardig en representatief;
- Je bent stressbestendig en werkt zeer nauwkeurig;
- Je beheerst de Nederlandse en Engelse taal in woord en geschrift.

Wij bieden

Een goede werk/privé verhouding ondanks je (internationale) verhuiscarrière! Het bruto uurloon is afhankelijk van je leeftijd en ervaring, maar ligt boven het TLN CAO.

Dus ben je fulltime beschikbaar, flexibel, (geen 9 tot 5 mentaliteit), beschik je over eigen vervoer en heb je zin in een uitdaging?

Neem dan contact op met: Peter de Jong 06 13374890.
Of mail je motivatie en CV naar:
peter@dejongverhuizingen.com

DE JONG
verhuizingen

Commercieel administratief medewerk(er)(ster) (m/v) (16-20 uur)

Functieomschrijving

In deze functie werk je in een klein team met gezellige collega's en zijn jullie samen verantwoordelijk voor een heel divers takenpakket. Je hoofdtaak is het beheren van debiteuren en crediteuren. Daarnaast ben je de eerste die de telefoon opneemt en je beantwoordt mails van klanten. Jouw grootste uitdaging? Meebewegen in een organisatie waar geen dag hetzelfde is en waarbij je samen met het team zorgt voor de beste service richting onze klanten! Het belangrijkste vinden wij jouw ontwikkeling. Wij geven je de ruimte om te onderzoeken waar je beter in wilt worden en waar je in uit wilt blinken!

Kwalificaties

- MBO
- Commercieel en administratief medewerker
- Beheersing van de Engelse taal is een pré

Ervaring

Administratief medewerker, minimaal vijf jaar

Wie wij zoeken?

- Je bent een gedreven teamplayer, iedereen is gelijk, we doen alles samen;
- Administratieve werkzaamheden hebben voor jou geen geheim meer door je ervaring;
- Je hebt een groot verantwoordelijkheidsgevoel;
- Als aanspreekpunt voor de klanten ben je sociaal en communicatief vaardig en heb je een goede beheersing van de Nederlandse en Engelse taal;
- Je bent accuraat, weet van aanpakken.

Wat hebben wij jou te bieden?

- We vinden het belangrijk om jou een plek te bieden waar je kunt doen waar je goed in bent;
- Ruimte voor initiatief, wij zijn benieuwd naar jouw ideeën en feedback;
- Goede arbeidsvoorwaarden o.b.v. leeftijd en ervaring en goed te combineren met schoolgaande kinderen (09.00 tot 14.00 uur)
- Een goede werksfeer waarin we voor elkaar klaarstaan;
- Met uitzicht op vast dienstverband bij gebleken geschiktheid;
- Een marktconform salaris (cao TLN) passend bij je werkervaring en talent;
- Het aantal uren (16-20) en de dagen in overleg;
- Goede pensioenregeling.

Neem contact op met: Peter de Jong 06 13374890.
Of mail je motivatie en CV naar:
peter@dejongverhuizingen.com

We move your world.

Wat doe jij om gezond ouder te worden?

Bij Antonius zijn we er om voor mensen te zorgen op momenten dat ze ons nodig hebben. Zowel thuis als in het ziekenhuis. Het best denkbare scenario voor de mensen is dat ze Antonius helemaal niet nodig hebben.

Want gezond oud worden, dat wil iedereen! Maar hoe doet iedereen dat? Om een antwoord te krijgen op die vraag, gingen we de werkvloer van het ziekenhuis van Antonius op om medewerkers van meerdere afdelingen en disciplines te vragen wat zij vanuit persoonlijk oogpunt allemaal doen om gezond oud te worden. Het resulteerde in een lading aan antwoorden en mogelijk zit er voor u als lezer nog een handige of leuke tip tussen.

“

Twee keer per week doe ik aan krachttraining in de sportschool. Mijn zoon is personal trainer en volgens hem is vooral krachttraining belangrijk als je ouder wordt.”

Roel Kloosterman, Projectmanager

“

Ik begin elke dag met twintig minuten sporten, maak twee keer per week een lange boswandeling en ga een keer in de week heerlijk ontspannen golfen. In het weekend drink ik een goed glas wijn met mijn dierbaren.”

Paul Zagwijn, manager facilitair bedrijf

“

Ik loop drie keer per week en doe regelmatig een paar kracht- en rek oefeningen. Ik houd mijn gewicht constant en één keer per jaar loop ik met een groepje vrienden een marathon. Verder eet ik afwisselend, matig ik in hoeveelheid en drink weinig alcohol. Ik neem genoeg rust en ben dan dus ook niet met mijn werk bezig, maar geniet van de natuur of andere leuke dingen.”

Marcel Kuin, Raad van Bestuur

“

Ik word gezond ouder door positief in het leven te staan.”

Ronald van der Meer, unitleider

“

We worden vroeg of laat allemaal getroffen door beperkingen. Gezond zijn betekent voor mij niet dat je niets mankeert, maar wel dat je met je beperkingen om kunt gaan. Wat overigens niet betekent dat het niet belangrijk is om ook te werken aan je fysieke gezondheid!”

Aart Veldhuizen, geestelijk verzorger

“

Ik probeer elke dag tienduizend stappen te zetten en daarbij zo gezond en gevarieerd mogelijk te eten. Ik mag graag wandelen en wielrennen, maar ik vind het net zo belangrijk om regelmatig gezellig met vrienden te borrelen. Mentale gezondheid vind ik ook heel belangrijk.”

Jan Rein Palland, ARBO-adviseur

“

’s Ochtends, voordat ik begin met werken, mag ik graag zwemmen of aan krachttraining doen. Ik fiets en wandel ook graag. Ik voel me er goed door en blijf op gewicht. Ik vind ontspanning in mijn sociale contacten of gewoon lekker op de bank. Oudere patiënten op de poli adviseer ik om regelmatig te blijven bewegen.”

Alexandra Spijksma, verpleegkundig consulent geriatrie

“

Ik eet al sinds mijn zestiende vegetarisch en biologisch. Daarnaast vaar ik graag in mijn kajak en bezoek twee keer per week de sportschool om te werken aan mijn kracht en conditie. Ik wandel met de hond om na een drukke dag de zaakjes in mijn hoofd weer op een rijtje te zetten. In de winter neem ik in de ochtend een koud bad en ga ik op tijd naar bed.”

Pascal van Heesch, projectmanager

“

Ik probeer gezond te eten en dat betekent in mijn geval ook vegetarisch. Het doet mij persoonlijk goed om zinvol te werken, zowel bij Antonius als in mijn vrije tijd. In Japan hebben ze daarvoor een heel mooi woord: Ikigai. Oftewel: de zinvolle reden om 's ochtends uit je bed te komen.”

Meinita Bouwers-Miedema, voedingsassistente

“

Twee tot drie keer per week doe ik aan krachttraining; eten doe ik met een schuin oog op de ‘schijf van vijf’. Dagelijks probeer ik tienduizend stappen te zetten en staand vergaderen doe ik ook steeds vaker. Ik probeer ook regelmatig afstand te nemen van mijn werk en er gewoon even lekker tussenuit te gaan.”

Sandra Timmermans, Raad van Bestuur

“

Vijf keer per week hardlopen, twee keer per week krachttraining, vegetarisch eten, weinig alcohol drinken, goed slapen en minder werken. En genieten van de liefde.”

Danila Schepens-de Kemp, radioloog

“

Maak het jezelf soms wat moeilijker in het leven. Bijvoorbeeld als je beweegt om af te vallen. Zorg dat je aan het einde van een bewegingssessie wat hijgt en rood bent. Kun je nog hele volzinnen praten zonder te zweten? Dan mag het de volgende keer wel ietsjes zwaarder.”

Maarten Joosten, cardioloog

“

Ik probeer door plantaardige voeding gezond te blijven en daarbij lekker fysiek bezig te zijn met mijn paard. Heerlijk om zo de gedachten te verzetten. Verder vind ik het belangrijk om het gezellig met elkaar te hebben op de werkvloer en positief in het leven te staan. Het glas is bij mij altijd halfvol.”

Mirjam Dudok-Smit, verpleegkundig specialist

SA DOGGE WY DAT HJIR!

Us ynset!

♥ Us lânskip, ús romte, ús goud!

Wy sjogge in tanimmende striid om de romte. Wy moatte hjir net fersmite wat ús unyk makket. De romte om ús hinne is in kearnkwaliteit en de basis foar in goede kwaliteit fan libben. Dêr moatte wy sunich mei omgean. Dêrom bliuwt de FNP ek kritysk tsjinoer in wyldgroei oan sinne- en wynparken.

♥ Wenje wêr't wy wenje wolle!

Oprinnende rinte, te min huzen op de doarpen. It is foar in hiele generaasje hieltyd dreger in wente te besetten. De FNP hat in plan. Us oanfalsplan wenjen. Gjûn tsientûzenen wenningen yn de romte mei in Lelyline, mar wentebou nei aard, skaal en karakter yn ús doarpen en stêden. Foar ús jongerein en âlderein. Mei in goed berikber plattelân. Dêr stean wy foar.

♥ Sûne grûn en skjin wetter achter feilige diken!

Dêr gean wy foar. Foar no, mar ek foar de kommende generaasje bewenners fan ús moaie provinsje. Op it mêd fan de enerzjytransysje gean wy foar lokaal eignerskip. De revenuen binne foar de mienskip en net foar de grutte jongens.

♥ Foar de leefberens en in ryk ferieningslibben!

Yn Fryslân witte wy hoe wichtich de mienskip en in sterk ferieningslibben binne. Ek de kommende jierren wol de FNP dêr rom yn yvestearje. It is it semint fan de mienskip. Sûnder in sterke struktuer fan frijwilligers kin de sport en kultuersektor net bestean.

Lees hier ons programma in drie talen: Frysk, Nederlands en English

Stim twa kear FNP!

Kandidaten Provinsjale Steaten

1
Sijbe Knol
Sint-Anne

2
Dinie Visser
Snits

3
Fedde Breeuwsma
Dokkum

4
Sita Land-Dotinga
Surhuzum

5
Gerben van der Mei
Tsjummearum

6
Tjitte Hemstra
Grins

7
Nynke Hinke
Rintjema
Burgum

8
Thom Feddema
Raard

9
Tsjard Hofstra
Wommels

10
Mirjam Bergsma
Lippenhuzen

11
Gerda de Vries
De Jouwer

12
Dieke van der Pol
Frjentsjer

13
Harm de Jong
De Tynje

14
Aant Jelle Soepboer
Nijewier

Auke van der Goot
Kandidaat senator

Kandidaten Wetterskip

1
Bert Vollema
Tsjom

2
Bram Bonnema
Frjentsjer

3
Tryntje Albada
Twellingea

4
Jan Pieter van der Velde
Ryptsjerk

5
Anneke Hylkema
Aldegea (SWF)

Met de BIGGREEN voorkom je kalkaanslag en geniet je van gefilterd drinkwater!

De Big Green is een simpele, maar effectieve manier van kalkpreventie waarbij mineralen zoals calcium en magnesium in het water blijven. Iets wat bij een traditionele ontharder niet het geval is. Hierdoor blijft de smaak van het gefilterde water gelijk terwijl de effectiviteit gelijk is aan een ontharder. De Big Green gebruikt geen zout, stroom of chemicaliën.

ZOUTVRIJE
KALKPREVENTIE
PLUS+

DE SIMPELE OPLOSSING TEGEN KALKAANSLAG
BIGGREEN
ZOUTVRIJE KALKPREVENTIE +

BIGGREEN VANAF
€ 765,-

SCAN VOOR MEER INFO

www.big-green.nl
Info 0299-321188

Het beste in Keukens!

Kwaliteit
heeft niet
duur te
zijn

FEENSTRA
KEUKEN & BAD

Sneek • 0515-745007
www.feenstrakeukenenbad.nl

Bergman Clinics Heerenveen breidt aanbod vrouwenzorg uit

Als vrouw krijg je in het leven doorgaans te maken met zaken als menstruaties, overgangsklachten of hormonale schommelingen. Soms krijg je daar blaasproblemen, bekkenproblemen, bloedverlies of andere klachten bij. Vaak denk je, 'ach het hoort erbij', maar dat is niet nodig. Bij Bergman Clinics | Vrouw kun je na een verwijzing van je huisarts en met een medische indicatie terecht bij een gespecialiseerde arts. De zorg wordt gewoon vergoed door de zorgverzekeraar.

Bergman Clinics in Heerenveen is goed bereikbaar vanaf de snelweg. Eenmaal binnen in het pand valt de rustige ontspannen sfeer op. Het uitzicht op de tuin, een kopje thee of koffie, rustige muziek en veel leesvoer zorgen ervoor dat je je thuis voelt. Je kunt voor veel zorgvragen terecht bij Bergman Clinics. Het zorgaanbod op locatie Heerenveen is verdeeld in drie divisies: Uiterlijk, Huid & Vaten en Vrouw. Je kunt hier onder meer terecht voor huidkanker, spataderen en blaas- en verzakingsklachten. Met de komst van twee nieuwe uro-gynaecologen, breidt divisie Vrouw het kennis- en zorgaanbod uit.

ANGST EN SCHAAMTE

Wanneer je urine verliest bij het lachen, niezen of hoesten kan er een angst ontstaan om naar de winkel of bijvoorbeeld een verjaardag te gaan. Je bent bang dat andere mensen dit merken of ruiken. Dit brengt schaamte met zich mee en je kunt je eenzaam voelen. Bij Bergman Clinics | Vrouw kun je onder andere terecht met blaasproblemen, overgangsklachten,

Bij Bergman Clinics | Vrouw in Heerenveen kun je onder andere terecht voor de volgende zorgprogramma's:

- Blaasklachten
- Verzakkingen
- Abnormaal bloedverlies
- Afwijkend uitstrijkje
- Overgangsklachten
- Anticonceptie

hevige menstruaties of een afwijkend uitstrijkje. Je hoeft er niet mee te blijven rondlopen.

TWEE NIEUWE URO-GYNAECOLOGEN

Per september zijn twee nieuwe uro-gynaecologen gestart in Heerenveen: dr. Hakvoort en dr. Van der Ploeg. Dr. Hakvoort is in 2012 gepromoveerd op postoperatieve blaasledigingsstoornissen. Dr. Van der Ploeg promoveerde op onderzoek naar het voorkomen van urine in-

continentie na een verzakingsoperatie. Beide artsen werken naast dr. Oosterhof, die gespecialiseerd is in overgangsklachten en gynaecologie.

FOCUSKLINIEKEN

Bergman Clinics concentreert zich op planbare, medische behandelingen. Door superspecialisatie kunnen zij op een persoonlijke manier topkwaliteit zorg aanbieden en blijven toegankelijk kort. Meestal kun je binnen twee weken al terecht.

AFSPRAAK MAKEN IS EENVOUDIG

Na een verwijzing van je huisarts en met een medische indicatie kun je bij Bergman Clinics terecht. Je behandeling wordt gewoon vergoed door de zorgverzekeraar. Kijk voor meer informatie op www.bergmanclinics.nl/vrouw.

Bergman Clinics, Griend 1 Heerenveen, bergmanclinics.nl

dr. Marinus van der Ploeg, Uro-gynaecoloog

dr. Robert Hakvoort, Uro-gynaecoloog

dr. Henk Oosterhof, Gynaecoloog

BERGMAN CLINICS

Bergman Clinics bestaat uit een groot net werk van 50 focusklinieken in Nederland en is gespecialiseerd in veelvoorkomende medische behandelingen. Bergman Clinics | Vrouw is een voor iedereen toegankelijk medisch specialistisch centrum, gericht op zorg voor vrouwen. Je kunt er terecht voor blaas- en bekkenbodemplakten, zoals urine-incontinentie, verzakking, abnormaal bloedverlies en baarmoederhalsonderzoek bij een afwijkend uitstrijkje.

Bergman Clinics | Vrouw werkt nauw samen met de academische ziekenhuizen UMC Utrecht, AMC Amsterdam en VU medisch centrum. Ook is het goed om te weten dat Bergman Clinics afspraken heeft met alle zorgverzekeraars, waardoor jouw behandeling gewoon 100% wordt vergoed na een verwijzing van de huisarts.

De verzamelaar

Nederland is een land vol verzamelaars. Spaarden we vroeger als kind vooral speldjes, postzegels, sigarenbandjes, modelautootjes en stripboeken, tegenwoordig kun je het zo gek niet bedenken, of het wordt wel verzameld. Er is zelfs een website met alle mogelijke verzamelingen opgericht: lastdodo.nl. Daarnaast zijn er de echte groten, voor wie het huis soms te klein is om alle items te herbergen. **Deze keer: Andries Kramer uit Joure.**

ANDRIES KRAMER VERZAMELT MATCHBOX MODELAUTO'S EN VARIANTEN

Het is maar weinigen gegund: pontificaal in de Daily Mail staan. Het overkwam Andries Kramer toen er op een veiling in Newcastle voor een kraan uit de Matchbox-serie van zijn verzameling het duizelingwekkende bedrag van 2.600 Engelse ponden, omgerekend naar de koersen van destijds 9.100 gulden (= 4.095 euro), op het kleed werd gelegd. Er werd geschiedenis geschreven want nog niet eerder werd er zoveel geld voor een Matchbox modelauto betaald.

Slimme man die Andries want zelf had hij maar 12,50 gulden betaald. Een gepingelde prijs want de verkoper vroeg vijftien. Andries Kramer (70) moet lachen. "Ik zag hem staan op een modelauto-beurs in België. Dacht: 'Die moet ik hebben'. Er liepen nog meer geïnteresseerden, maar die hadden hem gelukkig nog niet gezien. Ach, soms moet je een gelukje hebben", knipoogt hij.

MÉT DOOSJE

Het topstuk was onderdeel van een deel zijn verzameling die hij in 1999 ter veiling aanbood. "Ik had veel dubbel en heb van ieder model één onbeschadigd exemplaar mét doosje voor mezelf bewaard. Normaal gesproken stuur je de boel per post, maar we hebben ze zelf maar gebracht. Je weet maar nooit. Het bracht omgerekend 33.000 gulden (14.850 euro – red.) op. Daar hebben we toen een nieuwe echte auto voor gekocht."

Adries Kramer uit Joure heeft ongeveer zeshonderd Matchbox modelauto's. Van elk model dat voor 1969 is gemaakt heeft hij er eentje. Nieuw, onbeschadigd en mét doosje want: "Ze zijn veel minder waard als het doosje er niet bij zit." In de gang van zijn woning staat een royale vitrine en in zijn woonkamer een bescheiden exemplaar, maar de meeste modelauto's staan boven in een voormalige slaapkamer. Keurig gerangschikt in vitrines langs de wanden, doosjes tegen de achterkant met ervoor of erboven de modelauto's.

“Ze zijn veel minder waard als het doosje er niet bij zit”

MILJOENEN KRONINGSKOETSEN

Begonnen met kleine modellen waar het merk zijn naam aan dankt, vond er in de fabriek in Engeland een schaalvergroting plaats, letterlijk, en kwamen er later ook grotere modellen. Niet in de laatste plaats vanwege de concurrentie van de grotere Dinky Toys modelauto's. Leuk weetje om even de populariteit van Matchbox aan te geven: op een gegeven moment werkten er twintigduizend mensen in verschillende Matchbox fabrieken in Engeland. Goeiemorgen! Modelautootjes hebben we het over, hè?

BOVEN: Eén van de topstukken uit de verzameling van Andries Kramer: een Vauxhall Victor rood, zeldzaam en dus met een hoge waarde.
RECHTS: Een kastje van Lledo waar je mooi kunt zien hoe een modelauto in elkaar zit.

Het verhaal van Matchbox begint met Leslie Smith en Rodney Smith, twee officieren van de RAF die kort na de Tweede Wereldoorlog een eigen gieterij startten waarin ze onderdelen maakten voor de wederopbouw van Engeland. In 1949 kwam ingenieur Jack Odell bij hen werken. Hij bedacht in 1953 het concept van de Matchbox. Zijn dochtertje Anne mocht namelijk alleen klein speelgoed meenemen naar school. Dus maakte hij voor haar een wals dat net in een lucifersdoosje paste, een matchbox in het Engels. Hij koos voor de schaal passend in het

doosje en voor de schaal van Dinky Toys. Nog hetzelfde jaar boekte de firma een eerste megasucces: ze maakten de kroningskoets van koningin Elizabeth na, en verkochten er een miljoen van. Natuurlijk heeft Kramer ook hier een exemplaar van. Matchbox was in die tijd zo populair dat de Britse autoproducenten aan de deur van de fabriek kwamen smeken om vooral maar hun auto op speelgoedformaat uit te brengen.

ETEN MET DE FABRIKANT

Verkeerde investeringen, heftige concurrentie van het Amerikaanse Hot Wheels dat veel moderner was dan het brave Matchbox, de opkomst van het Verre Oosten in speelgoedland en hoge rentes op schulden deden het merk uiteindelijk de das om en Matchbox ging in 1983 failliet, maar zover in het verhaal zijn we nu nog niet.

Terug maar de jaren vijftig en zestig: Jack Odell kon ondertussen het auto's maken niet laten en als chauvinistische Brit begon hij opnieuw een gieterij, Lledo

“Soms moet je een gelukje hebben”

TEKST EN BEELD RICHARD DE JONGE

genaamd. Odell maakte enkel nog echt Britse auto's, perfect nagemaakt, vooral populair bij Britse verzamelaars. "Op een clubavond in Amsterdam raakte ik met Odell aan de praat", vertelt Andries Kramer. "We hebben wel een uur staan kletsen. Die man was toen al in de zeventig. We waren met twee vrienden. Nodigde hij ons vieren uit om de fabriek te bekijken en samen te eten. Man, wat een ervaring, wat was dat leuk."

GELD IN EEN ENVELOPPE

In zijn toenmalige woonplaats Heerenveen kwam Andries Kramer voor het eerst in aanraking met Matchbox. "Je had de Nieuwe Bazar. Dat was een soort warenhuis met een enorme afdeling speelgoed. Gigantisch wat daar te koop was. Daar kocht ik op de lagere school altijd mijn autootjes. Met mijn maatje. Als er een nieuw model kwam, kochten we die. Ik had zelf een kist gemaakt en daar bewaarde ik ze in. Mét doosje. Op een gegeven moment houdt dat op. Dan word je wat ouder, krijg je een brommer en ga je op stap."

Het duurde tot na zijn trouwen dat Kramer zijn hobby weer op pakte. "Hij heeft het me nooit durven vertellen", plaagt zijn vrouw Giny. "Want autootjes sparen is niet stoer natuurlijk. Maar ik vond het juist leuk." Een artikel in de lokale krant over een plaatselijke verzamelaar zorgde

De verzameling Aurora modelauto's is natuurlijk niet compleet zonder bijbehorende baan.

"Op een gegeven moment word je wat ouder, krijg je een brommer en ga je op stap"

ervoor dat hij zijn hobby weer nieuw leven in blies. "Ik begon me te verdiepen in het merk en kwam toen pas aan de weet dat ze vóór mijn lagere schooltijd ook al veel hadden uitgebracht." Internet bestond toen nog niet. Informatie kwam via boeken, tijdschriften en clubbladen. "Ook aankopen gingen via brieven. Geld ging met de brief in een enveloppe. Op vertrouwen. Ook bezochten we modelauto-beurzen. In Driebergen had je een grote en in België ook, maar we gingen ook naar Engeland. Samen met een paar maten. Die verzamelden ook modelauto's maar geen Matchbox."

Aardig om te weten dat Kramer samen met een paar van deze vrienden aan de basis stond van de Modelauto Ruilbeurs in Joure. In Nederland zijn de onbeschaagde modellen in doosjes volgens hem nauwelijks meer te krijgen. Dan moet je op veilingsites zijn of bij speciaalzakken. Maar dan moet je er wel flink voor betalen: dertig tot veertig euro voor een doorsnee model tot honderden euro's voor de aparte(re) modellen.

DORSET STEAM FAIR

Met het verkopen van een deel van zijn verzameling in 1999 stopte Kramer met het verzamelen van Matchbox, maar niet met het verzamelen van modelauto's. Hij wijst op een kleine vitrinekast met daarin hoofdzakelijk modellen van stoomwalsen, vrachtwagens en oude auto's. "Oxford Diecast, de grondlegger van deze fabriek, heb ik ook ontmoet. Prachtig spul. Zo mooi gedetailleerd." Hij heeft vitrines vol met dit merk. Gemene deler is dat het allemaal Engelse

merken zijn zoals Mini, Rolls Royce, Jaguar en Land Rover. Ook vrachtwagens, brandweerwagens, legervoertuigen en stoomwalsen. Kramer: "Ze brengen nog steeds nieuwe modellen uit. Ook ter gelegenheid van de Dorset Steam Fair, eens per jaar. Ik ben er een paar keer geweest. Onvoorstelbaar, zo mooi. Daar komen 300.000 mensen gedurende vijf dagen."

Hij pakt een mini Ford Capri van het merk Aurora AFX, in Europa vooral bekend als het vroegere Faller AMS met van die grijze autoracebanen. "Dit spaar ik ook. Ik haal ze kaal, spuit ze opnieuw en breng nieuwe transfers aan. Die haal ik uit Spanje of Australië. Dit is nu mijn nieuwe hobby geworden. Ik moet toch ergens mijn tijd in kwijt." Grappig is dat hij dat kaal halen niet doet met afbijt, maar met Mr Muscle ovenreiniger. Dat haalt de verf eraf, maar tast het plastic niet aan. Hij toont een Red Bull Formule 1 auto. "Die heb ik gekocht van een Duitser die er een aantal had. Toen bleek dat de fabrikant de licentie niet goed voor elkaar had, zijn ze uit de handel genomen. Zijn nu zo een paar honderd euro waard. Ik heb er een paar tientjes voor betaald." Zoals gezegd: soms moet je een gelukje hebben.

COLUMN

mr. DORIEN
KOOPMANS-DE BOER

HALFBROER OF HALFZUS

Als je er te lang over nadenkt, is het woord halfbroer of halfzus best vreemd. De persoon is zelf niet half, maar je deelt de helft van je ouders.

Volgens het woordenboek: Halfzus = Een halfzus is een vrouwelijk familielid met wie men één ouder gemeen heeft. Bij een mannelijk familielid spreekt men van halfbroer. Dus halfzusters en/of -broers hebben ofwel dezelfde vader ofwel dezelfde moeder.

Wanneer zijn halfbroers of -zussen erfgenaam? De overledene moet dan geen kinderen of een echtgenoot hebben achterlaten (groep 1). Hij moet ook geen testament hebben gemaakt waarin hij andere erfgenamen aanwees. In dat geval zijn halfbroers en -zussen erfgenaam, samen met eventueel nog levende ouders van de overledene (groep 2).

Hoeveel erft een halfbroer- of zus?

Hierover zijn veel voorbeelden en berekeningen te vinden op Internet, welke lang niet alle juist zijn! Voor de erfenis geldt dat een halfbroer of -zus de helft erft van wat een volle broer of zus (of ouder) krijgt.

Voorbeeld. Hans komt te overlijden. Hij heeft zelf geen kinderen of partner en geen testament. Zijn ouders zijn al overleden. Naast een halfbroer heeft hij ook nog een echte/hele broer. Zijn halfbroer erft 1X en zijn volle broer 2X, in totaal 3X. X is dan 1/3e deel. Dat betekent dat de halfbroer 1/3e deel erft en de volle broer 2/3e deel. De regel klopt, dat de halfbroer de helft erft van wat een volle broer krijgt.

Met een testament kun je het allemaal anders regelen, je kunt halfbroers of -zussen ook uitsluiten. Of je kunt halfbroers- en zussen juist gelijk behandelen als volle broers en zussen. Alles is mogelijk.

NOTARIAAT
LEMMER

Visserburen 27, 8531 EB Lemmer
T: 0514 561712
E: info@notariaatlemmer.nl

www.notariaatlemmer.nl

TEKST EN BEELD HANNAH ZANDBERGEN

Aan de Hoge Dijk in Rotsterhaule, niet ver van het Tjeukemeer, staat het huis van de familie Yousef. Een zogeheten kangoeroewoning, want de voormalige bedrijfsruimte is verbouwd tot comfortabel woonhuis voor opa en oma. Dat is praktisch, maar vooral heel gezellig.

“Kijk, wat een prachtig uitzicht over de landerijen. We zien hier vaak konijntjes lopen.” Oma Ina Visser is verguld met het prachtige plekje waar ze sinds een jaar woont. Dat haar dochter Gerdine, schoonzoon Saher en twee kleinkinderen op hetzelfde terrein zitten, maakt het voor haar extra bijzonder. Het begon allemaal als een grapje: Louis Visser gooide eens op dat hij het liefst met al zijn zes kinderen en hun gezinnen bij elkaar zou willen wonen, in een kasteeltje met vier torentjes. Geen optie natuurlijk, maar een paar jaar later werd hij gebeld door zijn dochter Gerdine, met de vraag: “Meende je wat je toen zei, over samenwonen?”

IT TAKES A VILLAGE

Gerdine: “Ik heb het altijd een mooi idee gevonden om met mijn ouders samen te wonen.” Voor haar man Saher, die uit Irak afkomstig is, is dat óók de normaalste zaak van de wereld. “Wij zijn gewend dat meerdere generaties in één huis wonen”, zegt Saher Yousef. “In ons dorp is geen bejaardentehuis, je zorgt voor elkaar. Voor grootouders is het een feestje dat een kleinkind bij hen woont.” Gerdine: “Zo help je elkaar. ‘It takes a village to raise a child’, zeggen ze weleens, en daar geloof ik ook echt in.” Niet dat zij de kinderen op willen voeden, haasten Ina en Louis zich te zeggen. Louis: “Dat doen we nadrukkelijk niet.” Gerdine: “Maar jullie zeggen wel eens, wat je ziet, of je geeft een tip. Ten slotte hebben jullie zelf ook zes kinderen grootgebracht.”

Vlnr.: Saher, Gerdine, Louis, Ina, met vóór hen Sophie en David.

STUWENDE MOTOR

Voorheen was het huis van Louis en Ina Visser in Rotsterhaule een ijssalon naast het woonhuis waar Saher en Gerdine nu wonen. Het was een hele klus om de bedrijfsruimte om te bouwen tot de comfortabele woning die het nu is. “Saher was de stuwende motor

van de verbouwing”, vertelt Louis. “Hij is creatief en kan keihard werken.” Louis zorgde ervoor dat het huis volledig duurzaam werd, met een warmtepomp en airco’s. Daarnaast was er heel wat geregeld nodig om twee gezinnen op hetzelfde adres te laten wonen. Gerdine: “We vallen nu onder de

noemer pre-mantelzorg: mijn ouders mankeren nog niets, maar hebben wel de pensioenleeftijd. Uiteindelijk huren zij nu het huis van ons. De gemeente heeft ons goed geholpen met het verkrijgen van de vergunningen, maar het was wel ingewikkelder dan we van tevoren dachten.”

BRENGEN EN HALEN

De kleinkinderen Sophie en David vinden het heel gezellig om bij opa en oma te wonen. “Soms halen ze me op van school. En ik bak weleens cake met oma”, zegt Sophie. “Van oma mogen we altijd wel iets lekkers”, vertelt David. “En ze komen vaak bij het voetballen kijken.” Oma Ina geniet ervan om de kinderen in de buurt te hebben en deel uit te maken van hun dagelijks leven. “Ik vind het fijn dat we kunnen ondersteunen met het brengen en halen van de kinderen. Als wij later behoeftig worden, kunnen zij meer voor ons zorgen.” Gerdine: “Regelmatig stemmen we de agenda’s even af. Omdat we achteraf wonen, is het handig dat mijn ouders weten wanneer de kinderen alleen thuis zijn.”

“Natuurlijk bots je wel eens, maar het respect voor elkaar voert de boventoon”

BIERTJE EN BARBECUE

Sommige dingen waren wel wennen in het begin: wanneer heb je overleg? Wanneer eet je bij elkaar, en wanneer niet? Louis: “De ene keer spreken we het af, en de andere keer gebeurt het meer spontaan. In de moestuin komen we elkaar vaak tegen: in het weekend werken we daar allemaal aan. In de zomer eindigt dat vaak met een biertje en een barbecue.” Gerdine: “We hebben gemerkt dat het wel handig is om afspraken te maken over praktische zaken, zoals de huur. Maar het samenwonen geeft vooral een stuk extra gezelligheid. Je zwaait even naar elkaar als je weggaat of terugkomt. Ik werk veel thuis, en rond koffietijd loop ik dan met mijn kopje koffie naar mijn ouders. Dan drinken we een bakje en daarna gaan we weer door.”

Ina: “Natuurlijk bots je wel eens. Maar het respect voor elkaar voert de boventoon. Het leven wordt er intensiever van, vind ik.” Gerdine: “Je leert er ook weer van om zo dicht bij elkaar te leven. Je neemt elkaar zoals je bent. Een strubbeling is geen reden om niet van elkaar te houden.”

T 0515 700 267 • E chantal@mantelzorgzaken.nl
www.mantelzorgzaken.nl

Een intensieve zorgvraag is nooit eenvoudig...

De cliëntondersteuners van Mantelzorgzaken helpen u op weg!

ADVIES EN ONDERSTEUNING NODIG?
INFORMEER DAN NAAR DE MOGELIJKHEDEN!

Chantal Hoovers Prins
Erkend mantelzorgmakelaar
en Co & Pgb specialist

TEKST EN BEELD LOTTE VAN DER MEIJ

Met pensioen, wat ga je doen?

Eindelijk is het dan zover. Na jaren werkzaam geweest te zijn op de arbeidsmarkt is het tijd om te stoppen. Je gaat met pensioen. Ineens zijn de dagen van de weken op de kalender een blanco vel waar je de ruimte krijgt om deze naar eigen wens in te vullen. De één zit vol plannen, de ander vindt het lastig een invulling te geven, nu zijn of haar werk wegvalt. Sommige mensen kiezen ervoor om door te werken, de ander gaat reizen, oppassen, vrijwilligerswerk doen of allerlei hobbies oppakken en uitproberen. We vragen een aantal mensen naar hun invulling, hun plannen en hun ervaring sinds ze met pensioen zijn.

RENATE SMIT-BOSMA (1951)
ZEVEN JAAR MET PENSIOEN

“Parijs en een Beatles-trip naar Liverpool op de agenda”

Renate is geboren en opgegroeid in Hindeloopen. Ze is getrouwd met Anske en samen wonen ze al vijftig jaar in Sneek. Tot Renate met pensioen ging was zij werkzaam in het Antonius Ziekenhuis op de administratie van de afdeling Radiologie. Ze heeft altijd met plezier gewerkt. Tóch vond ze het niet erg om te stoppen. Haar man ging twee jaar eerder met pensioen en heeft die tijd gebruikt om “zichzelf opnieuw uit te vinden”, zoals Renate het omschrijft. Vanaf het moment dat zij met pensioen ging zijn ze samen aan het genieten. Ze hebben allebei veel interesses waar ze hun dagen mee vullen, gedeeld en afzonderlijk. Waar Renate graag leest en de vinger aan de pols houdt bij verschillende familieleden, gaat Anske graag met de fiets op pad en houdt hij zich bezig met schrijven van poëzie.

“Zo hebben we elkaar ’s avonds ook nog wat te vertellen”, lacht Renate. Samen passen ze af en toe nog op de kleinkinderen. Grote plannen hebben ze niet. Ze houden van het maken van korte tripjes; voor nu staat Parijs en een Beatles-trip naar Liverpool op de agenda. Gezond blijven is één van de belangrijkste wensen.

THEO NIJHOLT (1950), NEGEN JAAR MET PENSIOEN

“Als vrijwilliger weten de mensen me altijd wel te vinden als er een klusje gedaan moet worden”

Theo woont in Joure, samen met zijn vrouw Hammie die ook gepensioneerd is. Zijn hele werkzame leven heeft Theo doorgebracht in de technische verwarmingsdienst-sector. Van monteur tot manager. De laatste 37,5 jaar bij hetzelfde bedrijf Energie Service Friesland. Theo is een energieke, actieve en dynamische man; om langzaam te wennen aan meer vrije tijd is hij eerst anderhalf jaar lang drie dagen gaan werken (pre-vut) voordat hij helemaal stopte in december 2013. Stil zit hij niet. Hij doet ontzettend veel vrijwilligerswerk, zoals bij de kerk en meewerken aan de organisatie van de ballonfeesten. Theo is in het begin van zijn pensioen veel mee geweest met luchtballonfestivals in het buitenland en ook bij een vriend in Portugal om daar werk te verrichten. Hij is behulpzaam. “Mensen weten me altijd te vinden als er een klus gedaan moet worden” vertelt hij lachend.

Samen met Hammie past hij op de kleinkinderen. Dit zorgde, naast dat het heel leuk is, vooral in het begin van hun pensioen voor structuur in de week. Ook Hammie verricht veel vrijwilligerswerk en zo doen ze ieder hun eigen ding, waardoor je nog steeds allebei met verhalen thuis komt. Ook houden ze ervan om samen reizen te maken met hun caravan. In de buurt, maar ook verdere reizen. Door eigen ervaringen en uit de omgeving weten ze dat het belangrijk is om zo fit en gezond mogelijk te blijven. “We sporten allebei nog in de sportschool. Maar niet tegelijk, hoor”, zegt Theo gekserend. “Op deze manier hopen we nog jaren samen te genieten.”

WIM BOT (1946), TWINTIG JAAR MET DE VUT, NOOIT MET PENSIOEN
EN **JOKE AKKERMAN (1950),** ZEVEN JAAR MET PENSIOEN

Wim: “Na drie dagen werd ik al onrustig”

Ik spreek het paar Joke en Wim in Joure; zij hebben sinds dertien jaar een ‘lat’-relatie. Al zijn ze toch vaak samen, of bij haar of bij hem, Wim heeft een huis in Groningen. Wim ging na jaren bij het arbeidsbureau gewerkt te hebben met de VUT op zijn 57e. “Na drie dagen werd ik al onrustig”, geeft Wim toe en hij besloot zich in te schrijven voor werk. “Ik werkte een blauwe maandag als patatbakker,” vertelt Wim lachend, “en daarnaast ook als hulpstukadoor en chauffeur.” Tegenwoordig brengt hij auto’s door heel Nederland naar de nieuwe eigenaar. Stilzitten kan Wim niet. Hij wil dit blijven doen zolang hij dit kan én leuk vindt. Het is flexibel werk waardoor hij veel vrijheid heeft.

Joke had planning-gerelateerd werk. Onder andere bij de vliegschool van Martinair en later bij gemeente De Fryske Marren op het afsprakenbureau. Toen Joke op de leeftijd kwam van 65,3 jaar, moest zij met pensioen volgens de cao. “Ik voelde me enorm afgeserveerd”, zegt Joke een beetje verontwaardigd. Ze heeft er een tijdje moeite mee gehad, maar gaandeweg lukte het haar steeds beter om te genieten van haar vrije tijd. Uiteindelijk waren het de oppasdagen op haar kleinkinderen die weer structuur gaven en haar veel blijheid brengen. Nù heeft Joke een druk sociaal leven, waarbij ze vaak, soms iets té vaak, op pad is.

Joke en Wim maken samen het liefst (verre) reizen. Zo zijn ze inmiddels al twee keer in Amerika en Australië geweest. Ook maken ze veel uitstapjes in Nederland. Lekker fietsen en in een hotel overnachten. Momenteel is Joke herstellende van een val waarbij ze haar schouder geblesseerd heeft en krijgt Wim twee nieuwe knieën. Daarna willen ze samen - “als we ‘refurbished’ zijn”, lacht Wim - weer gauw op reis. Australië staat alweer op de planning. Er is nog genoeg te zien.

Joke: “Ik voelde me enorm afgeserveerd”

SENIOREN EN VEILIGHEID

Geef oplichters geen kans, offline en online

Babbeltrucs, bankhelpdeskfraude, phishing, WhatsApp-fraude; er zijn allerlei manieren waarop oplichters proberen anderen voor de gek te houden. Helaas vaak met succes. Hun favoriete prooi zijn senioren, want fraudeurs gaan ervan uit dat die het makkelijkst te bedriegen zijn. Een gewaarschuwd mens telt voor twee.

DE 'BANKMEDEWERKER'

Het kan ook u overkomen: u wordt gebeld door iemand die zegt voor uw bank te werken. Er is iets aan de hand met uw bankrekening, krijgt u te horen. Er zijn volgens deze persoon verdachte handelingen te zien. Maar wanneer u snel uw geld overmaakt naar een andere, 'veilige' rekening, voorkomt u zogenaamd dat dieven het stelen. Dit is een typisch voorbeeld van bankhelpdeskfraude, ook wel 'spoofing' genoemd. De beller is een oplichter; die andere rekening is van deze crimineel zelf en dat geld bent u vervolgens kwijt.

Ook kan het gebeuren dat de 'bankmedewerker' probeert via de telefoon belangrijke informatie bij u los te krijgen. Zoals uw inloggegevens of uw pincode. Soms wordt zelfs gevraagd om direct toegang te geven tot uw computer. Weet dat banken u nooit zullen vragen om geld over te maken naar een andere rekening of om persoonlijke gegevens. In zo'n situatie heeft u dus altijd te maken met een oplichter.

SNELLE ONTWIKKELINGEN

Bankhelpdeskfraude is de vorm van oplichting die

in ons land momenteel het meest voorkomt, weten André Laven en Robert Kuipers van de politie in Sneek. "Vooral hier in het Noorden." Laven en Kuipers zijn beiden 'digitaal wijkagent', wat betekent dat een groot deel van hun werk bestaat uit het bestrijden van cybercriminaliteit. Maar ook tegen oplichting die (deels) buiten het internet om gaat, zoals in het eerder genoemde voorbeeld, nemen zij het op.

De ontwikkelingen gaan snel, volgens het duo. "Het verandert: vorig jaar was het WhatsApp-fraude waar wij onze handen vol aan hadden. Het jaar daarvoor was het oplichting via Marktplaats. Zodra maatregelen tegen een vorm van fraude zijn genomen, stappen criminelen over op iets nieuws. Zeker op het gebied van cybercrime zijn de ontwikkelingen nauwelijks bij te houden. Niet voor niets hebben wij hier als politie steeds meer aandacht voor en informeren we mensen er voortdurend over."

PRAKTISCHE EN EMOTIONELE HULP

Wie de dupe wordt van oplichting, kan daar lang last van hebben. Naast financieel verlies is er in

Beelden uit de overheidscampagne ‘Maak het ze niet te makkelijk’ - Senioren en Veiligheid.

“Bankhelpdeskfraude komt vooral hier in het Noorden voor”

veel gevallen sprake van een grote emotionele impact. “Slachtoffers van fraude geven zichzelf vaak de schuld”, zegt Anne van Slachtofferhulp Nederland. “Zij schamen zich en nemen zichzelf kwalijk dat ze erin zijn getrapt. Ook groeit bij hen een gevoel van wantrouwen. Maar dat is absoluut niet nodig. Een ongeluk zit in een klein hoekje en het kan iedereen overkomen.”

Slachtoffers van oplichting of andere misdrijven kunnen bij Slachtofferhulp Nederland terecht voor ondersteuning. Het gaat hierbij om zowel praktische als emotionele hulp. Anne: “Kun je na zo’n vervelend incident steun gebruiken, neem dan contact met ons op. Ons uitgangspunt is: hulp op het moment dat je dat wilt, op een manier die bij je past. Zo kort als kan, zo lang als nodig is.”

Kijk voor meer informatie op maakhetzeniettemakkelijk.nl. Slachtofferhulp Nederland kunt u bereiken via 0900-0101 of slachtofferhulp.nl.

Dak en Gevelbeplating De IJzeren Man bv is een specialistisch bedrijf welke zich bezig-houd met het leveren en aanbrengen van stalen en aluminium dak- en gevelbeplating. Sinds kort resulteert het bedrijf onder de Cold Care Group. Diverse toonaangevende projecten zijn de afgelopen jaren door ons bedrijf gerealiseerd. De werkzaamheden vinden hoofdzakelijk plaats op diverse projectlocaties in Noord Nederland.

Vanwege een constante groei van onze orderportefeuille zijn er binnen ons bedrijf een aantal vacatures ontstaan voor de functies van:

Monteur dak- en gevelbeplating en Leerling monteur dak- en gevelbeplating (interne opleiding)

In deze functies draag je zorg voor o.a.:

- Het monteren van dak- en gevelbeplating op locatie
- Het uitvoeren van de werkzaamheden binnen de VCA** regelgeving

Voor deze functie vragen wij:

- Goede contactuele eigenschappen
- VOL-VCA diploma (of bereid dit te halen)
- Collegialiteit en stressbestendig

Kandidaten die ervaring hebben in de staalbouw en in het bijzonder met dak- en gevelbeplating genieten de voorkeur.

Voor deze functies bieden wij:

- Een salaris hetgeen in overeenstemming met de zwaarte van de functie en ervaring
- Goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden

Belangstelling voor één van deze functies?

Stuur dan een sollicitatiebrief met CV naar:

Montagebedrijf de IJzeren Man bv, t.a.v. dhr. S. Veenstra, Brandemeer 8, 8502TV Joure Of per mail naar: sieger@deijzerenman.nl

NOFLIK

by Zwig & Bosma | Langweer

Wil jij lekker
werken en bij-
verdienen deze
zomer?

Wij zijn op zoek naar horecatoppers!

Ben jij een zelfstandig werkend kok, gastvrouw/heer, medewerker in de bediening, barkeeper, afwasser of schoonmaker/schoonmaakster en heb je zin in een leuke zomer?

Wij bieden een onvergetelijke zomer, heerlijke maaltijden, flexibele arbeidstijden, veel gezelligheid en een goed salaris.

Wat krijg je ervoor?

- Goed salaris.
- Extra vergoedingen: fooienpot, reiskostenvergoeding, lunch, diner en doorbetaalde pauze
- Uren en periode in overleg: bepaal zelf wanneer je werkt. 3 weken lang volle bak of elke dinsdagavond? Jij kiest!
- Woonruimte als je niet uit de buurt komt

En wat vragen we van jou?

Jij helpt iedere gast met een lach op je gezicht.

- Spreek je Nederlands of Engels. Ook fijn als je andere talen spreekt;
- Ben je representatief, gastvrij en klantvriendelijk;
- Kun je in de zomer (van mei tot en met september) werken.

Interesse? 06 2093 9919 | info@nofliklangwar.com

Handig in hout

Houtbewerking is onze passie

HANDIG IN MAATWERKPROJECTEN

Ambachtelijk

Onze houtbewerkingen gebeuren op ambachtelijke wijze in onze fabriek.

Maatwerk

Er zijn bijna geen projecten waar wij 'nee' tegen zeggen. Wij werken uw wensen graag uit in een maatoplossing.

“Ambachtelijk gemaakte meubels zijn een weerspiegeling van persoonlijke wensen.”

Kwaliteit

Handig in Hout maakt gebruik van vele houtsoorten en materialen. De mogelijkheden zijn bijna eindeloos.

handiginhout.nl

info@handiginhout.nl

06 28 92 65 13

Handelswei 26, Joure

TEKST YNTE DRAGT // FOTO'S DOUWE BIJLSMA-GEWOAN DWAAN

“Het is een proces en dat heeft tijd nodig”

DAAN BREEUWSMA
EN DE TRANSITIE VAN
SHORTTRACKER
NAAR SCHAATSCOACH

Een jaar geleden zette Daan Breeuwsma een punt achter zijn topsportcarrière als shorttracker. Vijftien jaar lang hoorde hij bij de nationale ploeg, reed meerdere EK's en WK's en was twee keer actief op de Olympische Spelen. Een derde olympiade, de Spelen van 2022 in Beijing, zat er voor hem helaas niet in en dat was het moment voor de 34-jarige Friese boerenzoon uit Aldeboarn om te stoppen.

TEAMWORK

“Maar wat ga je dan doen?”, vroeg Daan Breeuwsma zichzelf af. Daar hoefde hij niet zo lang over na te denken. Daan werd al snel benaderd door Loonbedrijf Lolkema uit Tijnje of hij daar aan de slag wilde. “Ik kende dat bedrijf al goed, want op school heb ik er stage gelopen en had daar toen al een mooie tijd”, vertelt hij. Afgelopen zomer was het dan ook hard werken voor Daan. “Ook dit is teamwork”, vindt hij. “Als het druk is, en dat is het in de zomer, moet je in korte tijd een prestatie neerzetten om het werk tijdig klaar te krijgen. Ook dan moet alles kloppen en is het een kwestie van de kop ervoor. Ook dat is topsport. Wat dat betreft zijn er zeker parallellen met het shorttrack.”

TEAM ZAAHLANDER

Halverwege de zomer werd Daan benaderd door Jillert Anema, coach van schaatsteam Albert Heijn Zaanlander. Een team met bekende namen als Irene Schouten, Marijke Groenewoud en Marvin Talsma. Anema wilde hem met zijn topsportervaring graag als coach bij het team hebben en daar had Daan Breeuwsma wel oren naar. Zo keerde hij van de hakselaar in de zomer weer terug op het ijs, afgelopen najaar.

Naast Jillert Anema, Arjan Samplonius en Henk Hospes is Daan Breeuwsma als vierde coach toegevoegd en daarmee is de trainingsstaf bij Team Zaanlander compleet. “Ik kom in een team met coaches die enorm ervaren zijn en waar ik veel van kan leren.

Een mooie plek waar ik me kan ontwikkelen tot schaatscoach”, vindt Daan. “Een rolverdeling is er nog niet echt. Ik draai volle bak mee en ben in opleiding om mijn papieren als schaatscoach te halen, want ook dat is een heel traject.”

Als voorbeeld noemt Daan de World Cup in Calgary onlangs in december. “Jillert en Arjan zijn daar dan als coach bij aanwezig. Maar de andere schaatsers van ons team hebben natuurlijk ook begeleiding bij wedstrijden nodig zoals bij de Holland Cup en de Kraantje Lek trofee. Dan ga ik daar met Henk naar toe als begeleider van bijvoorbeeld langebaan-schaatster Elisa Dul.”

LEERPROCES

Met zijn jarenlange topsportervaring wil Daan zijn toegevoegde waarde in het team laten zien. Dat hij uit een andere schaatsdiscipline komt, ziet hij niet als belemmering. “Ik draai lang genoeg mee in het schaatswereldje om te weten hoe het bij het langebaan- en marathonschaatsen werkt”, vindt hij. “En een onderdeel als bijvoorbeeld de massastart komt alweer dicht in de buurt van het shorttrack. Dat geldt ook voor het tactische spel in het marathonschaatsen. Naast het coachen is het voor mij ook een leerproces, vooral veel zien en oriënteren. Maar binnen ons team kunnen anderen ook weer van mijn ervaring leren en kan ik mijn kennis doorgeven.”

De eerste stappen in het coachingsvak bevalen hem dan ook goed. “Er is een goede klik met de schaatsers”, meent Daan. Daarnaast vindt hij dat Team Zaanlander een mooie mix van schaatstalenten heeft. “Een topper als Irene Schouten kan leren en sterker worden door met de mannen van ons marathonteam mee te trainen. En de jongere schaatsers kunnen zich weer optrekken aan de ervaren Schouten. Dat zijn mooie win-winsituaties.”

HET OOG VAN DE COACH

Uiteindelijk wil Daan Breeuwsma zijn eigen draai aan het coachen kunnen geven. Geen tweede Jillert Anema of Arjan Samplonius worden, maar een schaatscoach met eigen inzicht en kijk op de schaatssport. “Ik merk dat ik nog veel situaties bekijk vanuit het oogpunt van de topsporter. Dat moet op den duur het oog van de leidinggevende, de coach, worden. Met die transitie ben ik nu bezig, maar dat is een proces en dat heeft tijd nodig.”

Als de schaatswinter voorbij is en de zomerperiode aanbreekt, kan Daan het werk bij het loonbedrijf weer oppakken. “Er wordt dan nog wel intensief getraind door het schaatsteam van Zaanlander, maar er zijn geen wedstrijden en we hoeven minder te reizen, dus wil ik het agrarische werk in de zomermaanden gewoon blijven doen, want ék dat is machtich moai wurk”, besluit Daan Breeuwsma.

Jildou Betsema

'Als ervaringsdeskundige anderen helpen'

Jildou Betsema (29) geeft een stevige handdruk bij binnenkomst. Hier komt iemand binnen die heel erg in haar kracht staat, weer gelooft in zichzelf en dat aan alle kanten uitstraalt. Het dal was diep en soms is de weg nog hobbelig, maar het leven lacht haar weer toe. "Dit zijn de cadeautjes van herstel."

Jildou is een snelle leerling én toch gaat het fout op de middelbare school. Ze wordt gepest en zet zich vanaf dat moment af tegen alles en iedereen. Op die middelbare school komt ze in aanraking met drugs en dat zorgt voor gedragsproblemen. Ze wordt al jong moeder en vindt ook weer haar weg terug naar school waar ze de opleiding 'Helpende welzijn' afrondt en haar rijbewijs haalt. Toch gaat het alsnog fout.

Neerwaartse spiraal

Jildou laat zich meerdere keren vrijwillig opnemen om uit de neerwaartse spiraal te komen. Op het moment dat zij zich realiseert dat verslaving een ziekte is, ziet zij kans zich daaraan te onttrekken. "Het Safe House in Amsterdam is echt een geweldige plek geweest en dat heeft mij heel veel goed gedaan", zegt Jildou die al een paar jaar clean is.

Ervaringsdeskundige

Met hulp van het STAP-budget volgt ze nu de opleiding Ervaringsdeskundige. Bij Werkjouw krijgt ze de gelegenheid om op locatie in Haskerhorne de werkzaamheden voor haar studie te doen. "Toen ik een uitkering aanvraag, was al snel duidelijk dat ik nog niet direct moest gaan solliciteren. Zo ben ik hier bij Werkjouw terecht gekomen en krijg ik ondersteuning van mijn coach Tiny Noordmans." "Bij Werkjouw richten we ons op activiteiten met als doel de deelnemer in beweging te krijgen, te ontwikkelen en weer mee te laten doen in de maatschappij", legt Tiny uit.

Rooskleurige toekomst

Jildou weet dat ze nog een weg te gaan heeft, maar wil de kansen die ze krijgt met beide handen aanpakken. "Inmiddels begeleid ik twee vrouwen bij hun herstel en dat is ongelooflijk dankbaar werk. Verder heb ik een aanbod gekregen om deel te nemen aan een werk-/leertraject in een detox-kliniek waarbij ik nog twee opleidingen kan volgen. Er wordt onderzocht of hier toestemming voor gegeven kan worden vanuit de gemeente."

Jildou is blij dat ze hulp gevraagd heeft. "Het helpt mij in mijn ontwikkeling."

TEKST ISA WESSELS // FOTO'S SAMAR

KOOR SAMAR UIT BALK STOPT NA 19 JAAR

"Het is een prachtige reis geweest"

Waar koor Samar negentien jaar geleden eigenlijk als grapje begon, is de groep door de jaren heen uitgegroeid tot een negentienkoppig koor met een groot repertoire. Na een hoop projecten, het opdoen van levenservaring en het delen van zowel mooie als minder mooie momenten, besluit het koor nu definitief te stoppen.

"De afgelopen negentien jaren zijn een prachtige reis geweest", vat dirigente Roelien Braam het koor samen. "We begonnen met hele simpele liedjes; als we dat nu terugzien lachen we ons het afezuur. We zijn uitgegroeid tot een prachtig dameskoor met een warme klank met kwaliteit en emotie, waar ik heel trots op ben."

DE SMAAK TE PAKKEN

Roelien Braam noemt het 12,5-jarig jubileumconcert als hoogtepunt van de afgelopen jaren. "Ook aan het project 'Zijn wie je bent' hebben we goede herinneringen. Dit was het omslagpunt naar professionaliteit; het ging van een simpel liedje naar echt moeilijke stukken."

Roelien zit al bij de zanggroep sinds de start in 2004. "Er werd destijds een musical georganiseerd in de kerk van Balk: 'Jonas'. Vanuit het koor wat er toen was besloten de vrouwen zich bij elkaar te voegen en zo is Samar ontstaan." De dames kregen de smaak te pakken en focusten zich op het schrijven en uitvoeren van projecten. "Hiermee konden we een hele dienst vullen en dat was echt geweldig. Ondanks dat we ons vaak met meerdere shows focusten op hetzelfde project, bleef het leuk om uit te voeren. Hoe vaker we dit deden, hoe meer het project in onszelf verankerde."

EERLIJK GESPREK

De leden van Samar hebben het nog prima naar hun zin met het zingen, maar besluiten om te stoppen op hun hoogtepunt. Koorlid Tine Haantjes: "Onze huidige pianist gaf onlangs aan dat ze haar tijd graag ergens anders aan wil besteden. Dit heeft ons wel aan het denken gezet, want het is enorm lastig om een nieuw iemand te vinden. Ondertussen kennen we elkaar door en door en nadat we een eerlijk gesprek met elkaar hebben gevoerd, kwamen we tot de conclusie dat er meerdere leden zijn die eens wat anders zouden willen doen. We hebben dat eerlijk kunnen uitspreken en als je een deur sluit gaat er ook weer eentje open."

GEEN AFSCHIEDSCONCERT

Ondanks dat het geen makkelijk besluit was, kiest het koor ervoor om geen afscheidsconcert te organiseren. "We kiezen bewust niet voor een laatste optreden, omdat we bang zijn dat we dan toch door willen gaan", legt Tine lachend uit. "Als je zo'n afscheidsoptreden organiseert moet het ook staan als een huis en daar moeten we veel tijd insteken, wat wellicht een ander gevoel oplevert. Het is zo gewoon goed. We willen herinnerd worden zoals we altijd zijn geweest en sluiten dit met onze eigen club af."

GEZELLIG SJONGSPUL IN LEMMER

‘Fan bokking nei Lekkerbek’

Er hangt een postertje met als tekst dat het sjongspul ‘Fan Bokking nei Lekkerbek’ op 18 en 19 maart zal worden opgevoerd. Dat het in Lemmer is, wordt niet vermeld. Want dat weet je wel. De bokking werd immers eertijds door de (beroeps)vissers van Lemmer uit de Zuiderzee opgevist en de lekkerbek wordt momenteel geserveerd aan de toeristen en forenzen die nu het IJsselmeerdorp bezetten. Kortom, de revue ‘Fan Bokking nei Lekkerbek’ gaat over de ontwikkeling van Lemmer.

‘Ontwikkeling’ is wat een zwaar woord, maar dit sjongspul is geen zware kost. Want als we wat meer van de schrijver van het sjongspul, Stoffel Zandstra, willen weten, zitten we ineens aan de koffie met René Bijlholt, Klazien Cuiper en Johnny Nijholt. Grijs, lachende mensen. Dan weet je dat Lemmer weer een zeer gezellig sjongspul tegemoet gaat zien. De uitvoerenden zijn het Lemster shantymannet en it Wivekoar. Twee ploegen die in het verleden wel vaker samen zo’n sjongspul hebben opgevoerd. In het stuk ‘Fan Bokking nei Lekkerbek’ komt er ook nog een optreden uit een andere hoek, maar dat is nog een verrassing.

LEMSTER TAAL

Schrijver Stoffel Zandstra is een ware cultuurwaterf. Hij is zanger, schrijver, producent en muzikant. Voornamelijk bekend van het tien jaar lang samen met illustrator Wim Swart maken van een geweldige strip op Facebook met Lange Geart, it Dôberke en Prikswiet: Onder de Hoek. Precies, dat

is de naam van de plaats bij de brug in het centrum, waar de notoire Lemsters zo nu en dan zitten om meedogenloos commentaar te hebben op de hele wereld, maar vooral op elkaar.

Stoffel Zandstra kreeg van de gemeente De Fryske Marren al eens de Fryske Kultuerpriis. Dat ‘Frysk’ is eigenlijk onterecht. Want de strip wordt geschreven in het Lemsters. Swart en Zandstra zijn indertijd begonnen met het intussen beroemde Lemster leesplankje. In plaats van ‘teun vuur gijs’, valt er op te lezen dat een Lemster straat een ‘strutte’ is, de zon ‘sonne’ en een niet helder persoon een ‘kôle’. Hoewel hij somber is over het kunnen laten bestaan van de specifieke Lemster taal, schrijft Zandstra de sjongspullen tóch in het Lemsters. Daar zingen de shantymannen en wiven ook in. Een ‘taal’ die in die ruime ontwikkeling van Lemmer, met veel nieuwe van buiten komende inwoners, nog gebruikt wordt als oude Lemsters met elkaar communiceren.

ZINGEN

En er in zingen ook. De Lemsters hebben hun hele leven gezongen. Zingen, zoals de vissers dat

ook deden bij het nettenboeten en het binnenhaken van de bokking. Lemmer was immers een echt vissersdorp. Er waren rond 1900 veel mensen die van de visvangst leefden. Nu zijn er nog twee vissersschepen, waarvan er nog ééntje echt vist. En vlak voor de centrumbrug ligt de oude aak LE 50. Het dorpschip, het symbool van de zoete herinnering.

Het is ook helemaal niet verrassend dat de koffiegenoten vertellen over de verenigingsavonden van zeilvereniging Zevenwolden. Daar werd gezongen en daar ontstonden de beide koren. Ook die moesten er overigens voor waken dat ze blijven bestaan. De zangers en zangeressen zitten allemaal tussen de 65 en 88. “Gjin jeugd.”

Ze hebben dus veelal die ontwikkeling van Lemmer meegeemaakt, en dat wil Stoffel Zandstra aan die jeugd vertellen.

NIET TE VEEL WERK

Zandstra dacht dat hij eigenlijk wel uitgeschreven was, maar hij brak een rugwervel en tijdens de hertstelperiode begon hij toch weer te schrijven. “Want ik koe neat oars dwaan.” Het was niet te veel werk, want de Lemsters hebben altijd zingend hun ontwikkeling begeleid. “Ik hoegde net iens safolle nije ferskes te meitsjen.” Waardoor misschien ook wel de veelheid aan repetities de mannen uiteindelijk toch meeviel. “Watte, álle Wiven bin dol-entûsjast!”, zegt Klazien Cuijper.

Omdat het oefenen van een gezellig verhaal óók gezellig is. In gedachten zie je de legendarische kroeg De Wyldeman van Lemmer weer terug, met van die tafeltjes met echte tafelkleedjes. Die sfeer moet nu allemaal naar theater De Hege Fonnen. Maar als de gordijnen er straks dichtgaan, zal iedereen zich weer wanen in het Lemmer van toen. En dan voel je de gezelligheid als vanzelf binnenstromen.

De voorstelling is inmiddels volledig uitverkocht.

“Watte, álle Wiven bin dol-entûsjast!”

Stoffel Zandstra

Met het idee een kwalitatief goed feestje te organiseren in de buurt, komt Hessel Faber in 2013 bij zijn broer Durk, vrienden Sipke Schotanus en Gerben Klijnstra. Alle vier zijn even enthousiast. Het is vrij snel duidelijk dat dit evenement, deze jongensdroom, gaat plaatsvinden én dat zij met z'n vieren de organisatie op zich nemen. Bregepop in Scharsterbrug vindt dit jaar voor de achtste keer plaats, op 14 en 15 april. Met negen overdekte en verwarmde area's en maar liefst vijftig te gekke acts. De diversiteit zorgt ervoor dat dit festival een succes is voor jong en oud. We spreken met Hessel Faber en Sipke Schotanus over het festival en wat er komt kijken bij de organisatie.

De grootsheid van het festival is een scenario waar de vier van tevoren alleen maar van hadden kunnen dromen. De mannen hadden niet verwacht dat het zo goed zou aanslaan.

KIPPENVELMOMENT

“Vlak na het festival hebben we een evaluatie en dan laten we elkaar een paar maanden met rust om in juli te starten met wekelijkse vergaderingen voor de volgende editie”, vertelt Hessel. “Elke dag spreken wij elkaar.” Het Bregepop Festival is dan ook een grote klus. Durk Faber en Gerben Klijnstra houden zich het hele jaar door bezig met onder andere bouwtechnische zaken en het decor in alle area's; Sipke Schotanus verzorgt onder meer het programma en de marketing; Hessel Faber doet de vergunningen, gemeente, infrastructuur en allerlei andere zaken. Ze worden hierin ondersteund door ruim 250 vrijwilligers, waaronder de partners van de mannen. Ook zij hebben allen hun eigen verantwoordelijke taak binnen de organisatie ingenomen.

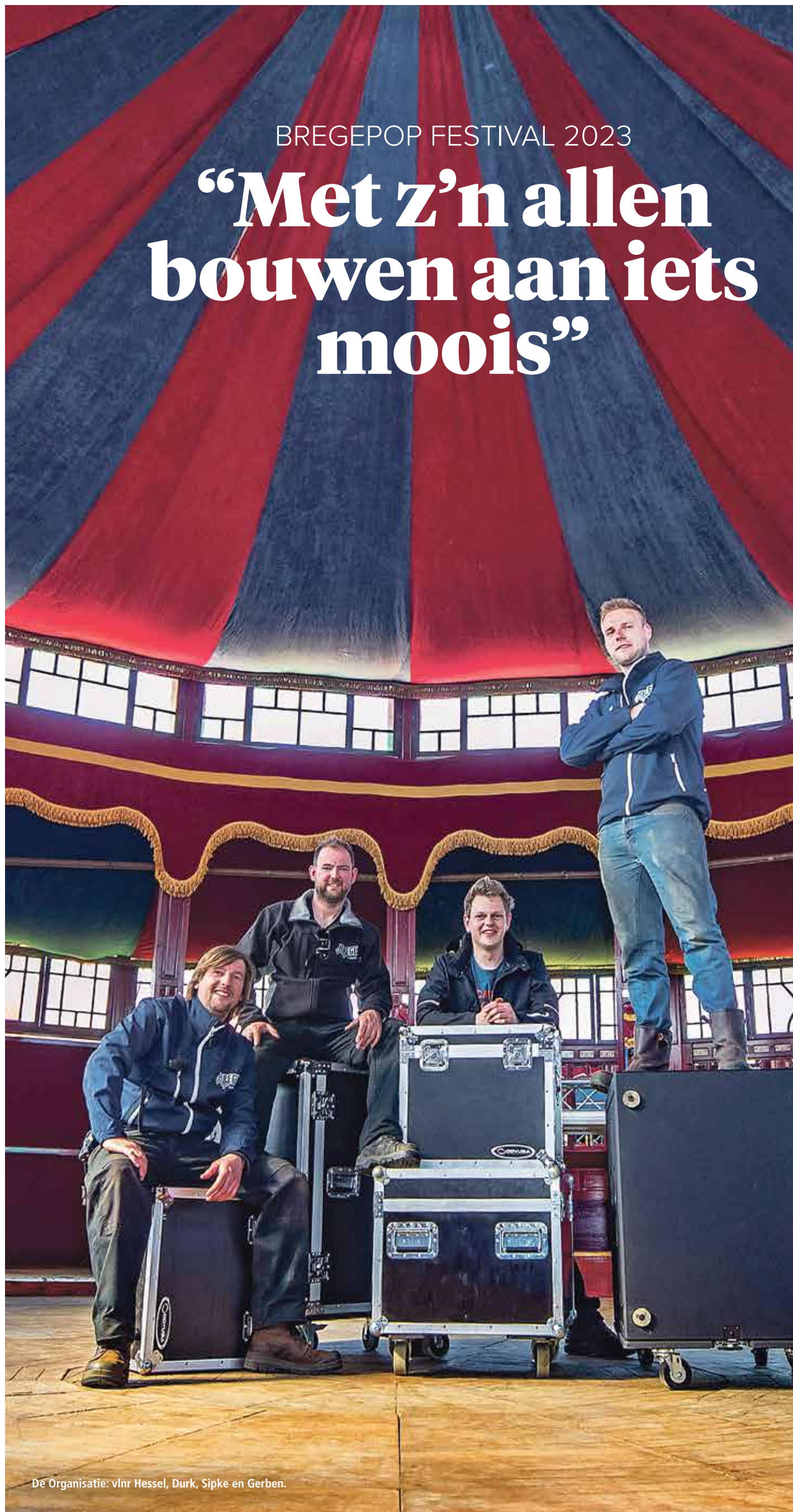
Op mijn vraag wanneer Hessel kippenvel krijgt geeft hij aan dat dat het moment is waarbij alle vrijwilligers bij elkaar zitten en ze aan de vrijwilligers vertellen dat het festival doorgaat. “Oe, ik schiet er weer vol van als ik aan dat moment denk”, zegt hij.

BRÊGE ZONDER DAKJE

Bij het bepalen van een locatie voor hun festival komt Gerben in 2014 uit bij kennissen die een ruim stuk weiland hebben in Scharsterbrug. Vrijwel direct zeggen zij ja en tot op de dag van vandaag vindt het festival op deze locatie plaats. Het festival krijgt de naam 'Bregepop'. “De naam Bregepop, zonder dakje, is voor ons in Friesland wel duidelijk, al vinden de mensen buiten Friesland het nog al eens lastig om uit te spreken”, vertelt Hessel lachend. Voor het hele festival geldt één belangrijke voorwaarde: dat alles van hoge kwaliteit is. “Als je het doet, moet je het direct goed doen”, is Hessel van mening. Denk aan muziek, licht, geluid en veiligheid. De samenwerking hierin met de gemeente is ook belangrijk. Zij steunen de organisatie waar kan.

BREGEPOP FESTIVAL 2023

“Met z'n allen bouwen aan iets moois”

De Organisatie: vlnr Hessel, Durk, Sipke en Gerben.

“Als je het doet, moet je het direct goed doen”

GROTE NAMEN

De vier stellen voor elke editie een lange wensenlijst op met artiesten die ze zouden willen zien optreden. Al puzzelend met de budgetten en tarieven komen ze dan tot een short list en gaat Sipke de artiesten benaderen. Waar het in het eerste jaar nog vooral regionale artiesten zijn en ze zich als festival dan nog moeten bewijzen, bieden de grote namen zich nu soms zelf aan. De eerste grote namen die ze destijds binnenhaalden waren de Memphis Maniacs en Guus Meeuwis, kan Hessel zich herinneren.

Het regelen van de artiesten is de taak van Sipke. Bijzonder trots vertelt hij hoe ze elke keer aan het begin starten met het in elkaar zetten van de line-up puzzel tot het – ook voor hem spannende – moment dat de line-up bekend wordt gemaakt. En aangezien muziek de grote hobby is van Sipke, is hij logischerwijs ook de ‘feest dj’ tijdens het festival.

WELKOM IN DE FEESTTENT

Al bij het eerste festival in 2014 zijn er meerdere tenten waar tegelijkertijd muziek te beluisteren is. Een live stage, met grote live acts en bands, een dance tent, waar je kunt dansen op muziek van de beste dj's en een Oud-Hollandse kroeg: De Bregepub. Deze area's zijn er nog steeds: anno 2023 zijn dat er maar liefst negen om precies te zijn. Op negen plekken kun je tegelijkertijd muziek luisteren, beleven, dansen, drinken en eten.

“Na een afgeslankte editie vorig jaar wordt er dit jaar flink uitgepakt”, vertelt Sipke enthousiast. “Alle negen area's met een eigen decor, door Durk en Gerben en hun bouwploeg gemaakt.” Naast de drie ‘standaard’ podia (Live stage, Bregepub en Dance tent) is de ‘Rock tent’ terug van weggeweest. Ook is er weer een ‘Silent disco’ waar mensen samen luisteren via een koptelefoon naar dezelfde muziek en hier lekker op kunnen dansen. Nieuw dit jaar is de ‘Vinyl tent’. Hier kun je zelf een plaat uitzoeken en laten draaien door de dj, om vervolgens lekker uit je dak te gaan op je eigen uitgezochte nummer. Ook is er een

Flemming is na het succes van vorig jaar ook dit jaar aanwezig (foto: Ricardo Veen)

ruimte in huiskamersfeer; hier kun je meezingen en swingen met een pianist die live je verzoekjes speelt. Wat je zeker niet over wilt slaan dit jaar is de ‘Feestfabriek’, qua decor geïnspireerd op de bekende fabriek in Scharsterbrug.

Op de verschillende podia vind je optredens van onder andere Davina Michelle, Flemming, Suzan & Freek, CH!PZ, Drukwerk en The Dirty Daddies. Dansen kun je op muziek van La Fuente, Outsiders, 90's are back team, Jody Bernal en ook ABBA Fever. De complete line up, met maar liefst vijftig acts, vind je op de website en sociale media van het Bregpop Festival. Dat wordt dus van tevoren goed uitzoeken waar je bij wilt zijn. Naast muziek en verschillende koude dranken is er ook genoeg keuze aan food. Denk aan Indonesische hapjes, BBQ grill, Spaanse churros, smoothies, hotdogs en tosti's.

“Na een afgeslankte editie vorig jaar wordt er dit jaar flink uitgepakt”

HET MEEST VEELZIJDIGE FESTIVAL VAN HET NOORDEN

Het Bregpop Festival is het meest veelzijdige festival van het Noorden. Een absoluut spektakel voor jong en oud op een terrein boordevol overdekte en verwarmde area's. Het festival vindt in 2023 voor de achtste keer plaats: op vrijdag 14 april (16.00-02.00 uur) en zaterdag 15 april (15.00-02.00 uur) op een mega festivalterrein in Scharsterbrug (Locatie: Hollandiastraat 118). **Voor kaartjes check de site: www.bregpop.nl.**

Op donderdag 13 april, de avond vóór het festival, is er een speciale avond voor sponsoren; zij zijn een belangrijk onderdeel om het festival mogelijk te maken.

VERMAKEN EN ENTERTAINEN

De vier mannen van de organisatie proberen zelf ook een beetje te genieten van het festival, maar zijn tijdens het evenement beschikbaar voor alle dringende zaken. Ze lopen continu rond, ontvangen gasten zoals de burgemeester en als het nodig is zijn ze ook beschikbaar om bijvoorbeeld mee te helpen achter de bar tijdens de piekmomenten. “We zijn tenslotte wél eindverantwoordelijk”, zegt Hessel. Sipke krijgt als feest dj op de avonden zelf minder mee van alles en daarom vindt hij de drie weken ervoor, met de opbouw van het festival, echt geweldig. “Of we met z'n allen op werkweek zijn”, zegt hij. “Met z'n allen bouwen aan iets moois.”

Doel van het Bregpop Festival is mensen vermaken en entertainen op een laagdrempelige manier geschikt voor alle leeftijden, en daar zullen de vier ook dit jaar vast weer in slagen.

Jong van geest

KORAALORKEST HYMNE WIL VITALISEREN

Koraalorkest Hymne in Sneek bestaat alweer twintig jaar en hoewel van de twintig leden van dit koperblazersorkest zich een aantal met recht senior mag noemen, blijft het orkest jong van geest. Om dat jeugdig elan te kunnen behouden is het orkest naarstig op zoek naar nieuwe jonge leden. Wie zijn de muzikale enthousiastelingen van Hymne? Waar en hoe vaak repeteert het orkest?

We schoven op een vroege maandagavond ('repetyse jûn') aan in één van de zaaltjes van het Advento-gebouw in Sneek, aan de Korte Vreugde 22. Daar hadden we een gesprek met Jabik (Jaap) van der Bij (81), Jikke Daems-Jelsma (75) en Anneke Posthuma-Los (70) over dit bijzondere orkest.

GESCHIEDENIS IN EEN NOTENDOP

Omdat Jabik sinds de oprichting van Hymne, op 23 december 2003, al deel uitmaakt van het orkest, blikken we met hem even terug over hoe het allemaal begon. Jabik van der Bij haalt herinneringen op. "Hymne sette útein mei in oprop fan dirigent Jan Brens, dy't frege oft der ek minsken wiene dy't der nocht oan hiene om ien kear wyks wat mear draaglike, harmoanyske muzyk te spyljen. Dat kaam yn ferskillende kranten en fan praat kaam praat, dat we hiene al gau in groep fan tritich muzikanten. It wiene allegear minsken dy't gjin nocht mear hiene om allinne te oefenen foar konkorsen en puntestrideraasje. Us orkest waard doe wol 'brassband plus' neamd omdat der oan ús orkest trije saksofoans en inkelde trompetten taheakke

waard. Koartsein, der kaam aardich wat flecht op'e koai. It repertwaar bestie út wurken fan 'klassiekers' as Bach, Händel, Mozart en bewurkings fan modernere komponisten lykas C. Franck. Jan Brens makke sels ek hiel wat bewurkings foar Hymne."

GEEN CONCOURSAMBITIE

"Wij zijn dan wel een klein korps dat niet naar concoursen gaat, maar we hebben heus wel ambitie", zegt een enthousiaste Jikke Daems. "Wij willen heel graag optreden met koren en mooie concerten geven; gedragen muziek maar ook zeker 'flotte stikjes' die bij ons passen. We hebben ongeveer zes optredens per jaar, waaronder als afsluiting altijd een tuinconcert bij één van onze leden in Exmorra. Dat is heel sfeervol. Prachtig."

Na twee coronajaren waarin er weinig gezamenlijk gerepeteerd werd is ook wel duidelijk geworden dat Hymne een belangrijk onderdeel van het sociale leven van de groepsleden is. Toch zijn er in de loop van de jaren leden door natuurlijk verloop afgevallen. "En at je in grut ynstrumint bespylje, dan ferget soks wol in protte lucht", weet Van der Bij uit eigen ervaring.

"HYMNE PAST GEWOON BIJ MIJ!"

Anneke Posthuma die inmiddels twaalf jaar lid is: "Ik vind het heerlijk om muziek te maken en dat kan bij Hymne. Ik ervaar het

Meedoen?

Wie meer wil weten kan op de website van het koraalorkest Hymne terecht. Opgeven voor de meespeelavond kan ook via Anneke Posthuma-Los (06 23 44 52 88) of Jikke Daems-Jelsma (06-3065 0248). Het speelseizoen bij Hymne duurt van september tot en met eind mei.

als een gemoedelijk gezelschap. Ik ben laat begonnen met het spelen op een instrument; ik was geloof ik al 55 jaar. Mijn eerste riedeltjes speelde ik bij Ere Zij God in Hommerts. Roelof Bakker, die dirigent bij EZG was geweest, kwam mij later weer tegen. Hij was toen dirigent bij Hymne en zag wel dat ik beter op mijn plaats zou zijn bij Hymne dan bij EZG. Roelof nodigde mij dan ook uit om er te gaan spelen. Bij Hymne gaat het toch wat meer om de klank, stemming en hoe er

wordt gespeeld. Niet te veel snelle stukken en dat soort dingen. Ik ben op de uitnodiging ingegaan en heb in de loop van de jaren heel wat geleerd. Hymne past gewoon bij mij, overigens niets ten nadele van het korps uit Hommerts."

DIRIGENT

Uiteraard is een dirigent voor een groot deel bepalend voor een korps. Hij moet aanvoelen wat een groep muzikaal aankan. Lekker met een groep spelen is belangrijk en als je dan ook nog iets leert is dat helemaal mooi. Wat dat betreft is Hymne altijd blij geweest met de dirigenten die voor het orkest gestaan hebben. Sinds september 2022 staat Willem Flisijn voor het korps. Muzikaal leider Flisijn is niet alleen zeer enthousiast maar arrangeert en bewerkt veel muziek voor Hymne. Het blijft dus niet alleen bij spelen van koralen. "Wij spylje allehande stikken", zegt Van der Bij nogmaals.

MEESPEELAVOND

Het drietal waar we op deze avond mee praten mag dan 70+ zijn, dat zegt absoluut niets over hoe ze in het leven staan. Net als alle andere orkestleden genieten ook zij met volle teugen van het spelen bij Hymne en de optredens die gedaan worden. Toch zou het trio het bijzonder op prijs stellen wanneer er dit jaar een tiental jongere leden de groep kwamen versterken. Om te vitaliseren is een ambitieus plan bedacht.

Jikke Daems: "Ja, wij zoeken enthousiaste muzikanten die graag net als ons musiceren in een groep en in het bezit van een instrument zijn. Maar het niet bezitten van een instrument mag geen belemmering zijn om je aan te melden. Op 27 maart aanstaande is er een meespeel- en repetitieavond met koffie en wat lekkers. We beginnen de avond met een presentatie en er wordt uitgelegd wat onze doelstelling is. Natuurlijk is het de bedoeling dat er ook wordt gemusiceerd. Volgens ons een unieke kans om mee te spelen met dit toffe orkest. En nu komt de bonus: Tot 1 januari 2024 kunnen nieuwe leden zonder contributie te betalen proberen of Hymne iets voor hen is. Als je geen instrument hebt, maar wel kunt spelen, dan huurt Hymne een instrument, als het mogelijk is."

Vlnr.:
Jikke Daems,
Jabik van der
Bij en Anneke
Posthuma.

FOTO: TAMARA DE GROOT

Mattheus Passie

in het Nederlands, met Noraly Beijer als verteller

IN HET POSTHUIS THEATER

De Matthäus Passion van Johann Sebastian Bach, één van de grootste muziekwerken van de klassieke muziek, is natuurlijk de ultieme soundtrack voor de paasdagen. Op Goede Vrijdag 7 april om 20.15 uur kun je in het Posthuis Theater in Heerenveen dit muzikale monument eens op een geheel andere manier beleven: in het Nederlands, hertaald door Jan Rot, en uitgevoerd door zangeres Sharon Kips, bariton Job Hubatka en het muziekensemble Musica Extrema. Oud-nieuwslezers Noraly Beyer neemt de rol van verteller op zich.

De Mattheus Passie in de gedurfde en verfrissende bewerking van Jezus' lijdensverhaal, gemaakt door tekstdichter, hertaler en theatermaker Jan Rot (1957-2022), in een unieke uitvoering waarin klassieke en Latijns-Amerikaanse muziek elkaar ontmoeten. Jan Rot maakte een Nederlandstalige hertaling waarin op indrukwekkende wijze het verhaal van de evangelist wordt verteld. Sharon Kips en Job Hubatka nemen de beroemde recitatieven en aria's van het lijdens- en sterfverhaal voor hun rekening. Job Hubatka soleerde eerder in opera's van Salieri, Donizetti en Rossini in binnen- en buitenland. Sharon Kips is een Nederlandse gospelzangeres en werd bekend na het winnen van het RTL 4 programma X-Factor in 2007.

NORALY BEYER (FOTO: EO)

Noraly Beyer (Willemstad, Curaçao, 1946) was nieuwslezeres bij het NOS-journaal van 1985 tot 2009. Daarna werkte ze mee aan theaterprojecten, onder andere voor het NNT. Na het overlijden van Jan Rot, in april 2022, was ze bereid om diens rol over te nemen als verteller in de Mattheus Passie, een rol die Noraly ook op televisie had in The Passion 2018.

VRIJDAG 7 APRIL // 20:15 UUR // € 25,50 //
POSTHUISTHEATER.NL // 0513 - 61 94 94

INFORMATIE EN KAARTVERKOOP:
WWW.POSTHUISTHEATER.NL // TEL. (0513) 61 94 94

BOLWERK IN IERSE SFEREN MET The Kilkennys

ZONDAG 12 MAART 2023

In het kader van Celtic Celebrations komen The Kilkennys uit Ierland langs in Het Bolwerk. De Ierse folkband is geïnspireerd door grote namen als The Dubliners en The Clancy Boys.

De vier mannen uit Kilkenny geven de traditionele Ierse muziek een nieuwe twist, zodat klassieke folksongs en ballades alle leeftijden aanspreken. De nummers zijn altijd vrolijk en opgetogen. Neem hun vertolkingen van klassiekers als 'The Spanish Lady', 'Tell Me Ma' en 'Whisky in the Jar'. De band zette in de beginjaren menig pub op stelten. Alle uithoeken van Ierland worden al vanaf 1998 bezocht. Daarna vormden Ierse festivals in Europa en de Verenigde Staten een springplank naar het internationale toneel.

ZO 12 MAART // 15.00 UUR // € 22,50 (€ 20,- VVK)

Cabaretier Wart Kamps heeft de oplossing om ongemak te bestrijden

IN THEATER SNEEK

Wart Kamps kennen we als acteur in series als 'Missie Aarde' en 'Dokter Tinus' en als winnaar van de John Kraaijkamp Musical Award voor zijn rol als Cyrano in de voorstelling 'De Zere Neus van Bergerac'. Zaterdag 11 maart komt hij met zijn eerste solovoorstelling 'Awkward' naar Theater Sneek. Het wordt een muzikaal cabaretprogramma waarin Wart met de oplossing komt om ongemak te bestrijden.

Wart Kamps: "Ik vind het superleuk en ook heel spannend om na lange tijd weer cabaret te gaan doen. Dit keer voor het eerst een solovoorstelling! Goddank wel met Charlie, m'n pianist. Dan hoef ik gelukkig niet elke keer treurig en alleen een magnetronmaaltijd in de kleedkamer te eten."

Warts leven is een aaneenschakeling van ongemakkelijke momenten. Een anonieme date blijkt een vreselijke ex te zijn. Tijdens een goed gesprek op een feestje kijkt de ander al over Warts schouder of er een interessantere persoon in the house is. Die eeuwige twijfel of hij nou wel of niet een wildvreemde met exact dezelfde jas moet groeten? Wart heeft een oplossing voor zichzelf bedacht en is er een meester in geworden: ongemak bestrijden met nóg meer ongemak. Dan zie je pas hoe mensen écht zijn. Lekker gênant. Een absurdistisch, aandoenlijk, hilarisch en muzikaal cabaretprogramma. Met liedjes en misschien wel een gek dansje, want het moet wel showbizz blijven.

FOTO: MERLIJN DOOMERNIK

CABARET // ZA 11 MAART – 20:15 UUR // € 19,50 //
NOORDERKERKZAAL THEATER SNEEK //
WWW.THEATERSNEEK.NL // 0515 - 431 400

INFORMATIE EN KAARTVERKOOP: WWW.THEATERSNEEK.NL // TEL. (0515) 43 14 00

FIETSEN EN WANDELEN
IN DE WEEKENDEN VAN MAART

Pontjes in maart in de vaart

Een pontjesroute wandelen of fietsen kan dit jaar al in maart. Het is dan mogelijk om elk weekend met vijf verschillende pontjes 'oer te stekken'. Rondom de pontjes wordt een groot aantal inspirerende belevenissen georganiseerd. Ga bijvoorbeeld op pad met een local in het Nationaal Landschap. Maak een culinaire wandeltocht bij Rufus aan het Water. Krijg gratis ontbijtkoek bij de chocolademelksalon van Margje24. Stempel een Opfrieser Bierenburg bij elkaar. Ga schatzoeken door bij elk pontje aan geocaching te doen. Of krijg gratis bloemzaadjes bij een overtocht. Genoeg redenen om in maart een overtocht te maken met een pontje. Ontdek snel alle routes en tips!

VOOR IN JE AGENDA! Belevenissen

18 MAART

CULINAIRE WANDELTOCHT BIJ RUFUS

Geniet van een heerlijke lunch naar keuze in het café van Rufus aan het Water in Broek. Vervolgens ga je samen met Rufus een wandeltocht maken door het natuurgebied van de Blokslootpolder. Na afloop staat er koffie en gebak voor je klaar. Je betaalt alleen voor de lunch, de koffie en het gebak. De wandeltocht is kosteloos. Er kunnen maximaal 20 personen mee, vol is vol! **Aanmelden kan via www.rufus.nl/object/culinaire-wandeltocht.**

ELKE ZATERDAG

PALING PROEVEN

In Gaastmeer kun je elke zaterdag terecht bij lokale visserman Andries van Netten aan de Jan Jelles Hofstrjitte 4. Je kunt een kijkje nemen bij het palingroken en natuurlijk ook proeven. Vol energie en gezonde omega-3 vetzuren vervolg je daarna je route.

ELK WEEKEND

OP STAP MET EEN LOCAL

De fietstocht Brekkenroute gaat van Oudega naar Workum en via It Heidenskip en Gaastmeer weer terug. Wil je meer horen over de waterwegen, de natuur en de Elfstedenstad Workum? Dan kun je meefietsen met local Klaas Haringa. In het natuurgebied De Wolvetinte bij It Heidenskip staat Fouke de Vries op aanvraag voor je klaar om met je op pad te gaan.

Reserveer Klaas of Fouke gratis via www.nationaallandschap.frl/ambassadeurs.

rondom de pontjes

ELK WEEKEND GEOCACHING

Moet je even wachten op een pontje, dan hoeft je je niet te vervelen! Bij alle pontjes is namelijk een cache verstopt. Vind jij de schat? Je kunt deze bekijken,

ruilen of aanvullen met een eigen voorwerp. Natuurlijk log je je bezoek in het logboek. Bij elke geocache krijg je een tip van de schat bij het volgende

pontje.

ELK WEEKEND GENIETEN VAN STREEKPRODUCTEN

Direct naast de pontjes vind je verschillende restaurants waar je geniet van verschillende streekproducten en even lekker opwarmt. Restaurants Rufus in Broek, Helder in Boornzwaag, D'Ald Herberch in Gaastmeer, It Polderhûs in De Veenhoop en Ie-Sicht in Oudega zijn geopend. Bij Margje24 in Workum haal je heerlijke, warme chocolademelk. Je krijgt er zelfs gratis ontbijtkoek bij!

ELK WEEKEND STEMPELEN VOOR GRATIS BIERENBURG

Elke overtocht met een pontje is een stempel waard. Met een volle stempelkaart kun je bij een lokale uitspanning genieten van een gratis heerlijke Opfrieser Bierenburg van Kâld Kletske en Sonnema. Let op! Voor een volle stempelkaart moet je ook mee met pont Hoodammen-Veenhoop in Smallingerland. En daar is niks mis mee, want ook die tocht is genieten.

LEUK! E-CHOPPER OF FATBIKE

Met een e-chopper of fatbike die je in Makkum kunt huren beleef je de pontjesroutes op wel een hele stoere manier! Je huurt er nu een e-chopper met korting met de code 'pontjesmaat' op de website www.echoppertrip.nl.

Pontjesroutes

TIP! Check voor je vertrek de openingstijden van de pontjes en de horeca en neem kleingeld mee voor de overtocht.

PONTJE-FIETSRONDJE RONDOM WORKUM

22,5 KILOMETER
Vanuit het lieflijke dorp Gaastmeer fiets je naar Elfstedenstad Workum en weer terug. Je maakt onderweg gebruik van twee pontjes. Warm op bij D'Ald Herberch in Gaastmeer of bij Margje 24 in Workum met warme chocolademelk met gratis ontbijtkoek. Proef onderweg paling van visser Andries van Netten in Gaastmeer. Bezoek in Workum het Jopie Huisman Museum.
www.waterlandvanfriesland.nl/pontjefietsrondjeworkum

DRIE PONTJES FIETSRONDJE SNEEK

49 KILOMETER
Een rondje om de Snitser Mar is in elk seizoen leuk om te doen en onderweg maak je gebruik van drie pontjes! Onderweg stap je af bij onder meer SALT of 't Schippershuis in Terherne, Rufus aan het water in Broek, Brasserie AnderS in Langweer, Bakkerij Langweer, Restaurant Noflik By Zwig & Bosma in Langweer of de horeca in Sneek. Op 5 maart kun je meedoen aan de Tasting Tour in Terherne.
www.waterlandvanfriesland.nl/pontjessneek

PONTJE-WANDELROUNDJE KOP BLOKSLEAT

4-10 KILOMETER
Dit wandelgebied ligt tussen Sneek en Joure en is bijzonder waterrijk. Je steekt om die reden twee keer het water over met het pontje Rufus bij Broek. Opwarmen doe je bij Rufus aan het Water.
www.waterlandvanfriesland.nl/pontjewandelrondjebloksleat

PONTJE-FIETSRONDJE LANGWARDER WIELEN

12 KILOMETER
Met deze tocht fiets je rond de Langwarder Wielen. Onderweg maak je gebruik van twee veerpontjes en een groot aantal bruggen. In Langweer kun je bij Brasserie AnderS, restaurant Noflik By Zwig & Bosma of Bakkerij Langweer even uitrusten met een warm drankje en iets lekkers.
www.waterlandvanfriesland.nl/pontjefietsrondjelangweer

PONTJE-FIETSRONDJE ALDEGEASTER BREKKEN

14,5 KILOMETER
Met deze fietstocht langs de Aldegeaster Brekken steek je over met veerpontje Droech oer de Feart. Onderweg fiets je langs Margje 24. Dit is eigenlijk een ijsalon, maar in deze periode is het een chocolademelksalon met twintig (!) smaken chocolademelk. Je kunt ook even afstappen bij D'Ald Herberch in Gaastmeer.
www.waterlandvanfriesland.nl/pontjefietsrondjebrekken

PONTJE-FIETSRROUTE WIND IN DE RUG

41 KILOMETER
In Elfstedenstad Workum stap je op je fiets. Meestal heb je hier zuidwestenwind in de rug. Op die manier rijdt je heerlijk ontspannen naar treinstation Mantgum. Daar pak je de Arriva-trein terug naar Workum. Onderweg geniet je van iets lekkers bij Margje 24 in Workum, Stadsherberg Het Wapen in IJlst of bij de horeca in Workum of Sneek.
www.waterlandvanfriesland.nl/windinderug

Bekijk alle pontjesroutes op www.waterlandvanfriesland.nl/pontjes

Welke pontjes varen?

1. RUFUS AAN HET WATER

Bloksleat 8, Broek
Zaterdag en zondag
van 11.00 tot 16.00 uur

2. DE WOUDFENNEN

Wielenlaan 19, Boornzwaag
Zaterdag en zondag
van 11.00 tot 16.00 uur

3. LANGWARDER FEART

Pontdyk, Langweer
Dagelijks. Op zat. en zon.
van 09.00 tot 21.00 uur

4. PONT IT OERSET -

GAASTMEER-
IT HEIDENSKIP
Yntemapolder 4, Gaastmeer
Zaterdag en zondag
van 11.00 tot 16.00 uur

5. PONT DROECH

OER DE FEART -
GAASTMEER-
NIJHUIZUM
Keapwei 2, Gaastmeer
Zaterdag en zondag
van 11.00 tot 16.00 uur

TIP!

Ook in Zuidoost Friesland vaart er al een pontje: de Hoodammen in de Veenhoop – Smallingerland.

HOODAMMEN- DE VEENHOOP

Hoodammen 1, Oudega (Smallingerland)
Zaterdag en zondag
van 11.00 tot 16.00 uur.

WATERLAND

VAN FRIESLAND

VRIJDAG 10 MAART PUBQUIZ

LANGWEER

VARIA

Gezellige pubquiz in Noflik by Zwigf & Bosma.

WWW.NOFLIKLANGWAR.COM

ELKE ZA. EN ZO. IN MAART PONTJES VAREN WEER

FIETSEN/WANDELEN

Wandel- of fietstocht met
oversteek pontjes.

[WWW.WATERLANDVANFRIESLAND.NL/
PONTJES](http://WWW.WATERLANDVANFRIESLAND.NL/PONTJES)

ZATERDAG 11 MAART LIVE CULTUUR SWF

EASTERWIERRUM

MUZIEK/THEATER

Met muziektheater van
Rockin & Talkin 66-77.

WWW.PROP-THEATERCOLLECTIEF.NL

ZA. 11 T/M ZO. 19 MAART VOORJAARSKERMIS

SNEEK

KERMIS

Gezellige voorjaarskermis
op het Martiniplein.

WWW.SNEEK.NL

ZONDAG 12 MAART LENTE WANDELTOCHT

LANGWEER

WANDELTOCHT

Lente Lange Afstandswandeltocht van
10, 15, 21 & 30 km voor het goede doel.

WWW.ASUGO.NL

WOENSDAG 15 MAART HUGO BORST

BALK

LEZING

Over zijn ervaringen met
zorginstanties vanwege zijn
dementerende moeder.

WWW.NUTGAASTERLAN-SLEAT.NL

VRIJDAG 17 MAART VOORJAARSBINGO

HEEG

VARIA

Speel mee met 8 rondes bingo.

WWW.ITHEECHHUS.NL

VRIJDAG 17 MAART LIVE CULTUUR SWF

MAKKUM

MUZIEK/THEATER

Met muziek van Jurjen & Hans.

WWW.PROP-THEATERCOLLECTIEF.NL

ZATERDAG 18 MAART KLETTERDEI KONSERT

BOLSWARD

MUZIEK

Muzikale ode aan 5 jaar 11Fountains.

WWW.KLETTERDEI-KONSERT.FRL

TOCHT DOOR BLOKSLOOTPOLDER

BROEK

WANDELTOCHT

Tocht door de Blokslootpolder naar de
uitkijktoren met lunch/taartje bij Rufus.

WWW.RUFUS.NL

CROSSQUATHLON

WORKUM

SPORTEVENEMENT

Als duo hardlopen, fietsen en hardlopen.

WWW.TRIATHLONWORKUM.NL

ZONDAG 19 MAART BRITTA MARIA

BALK

MUZIEK

Theaterconcert met opzwepende

Frans chansons.

WWW.PODIUMGORTER.NL

SHANTY FESTIVAL

JOURE

MUZIEK

Shantykoor de Warringers

samen met The Brothers.

WWW.SHANTY-WARRINGERS-JOURE.NL

SÚDWEST FESTIVAL

WORKUM

MUZIEK

Jaarlijks muziekfestival voor ensembles,
orkesten, koren en andere muzikale
gezelschappen.

WWW.KUNSTENCENTRUMATRIUM.NL

MAANDAG 20 MAART BOOM CHICAGO

SNEEK

CABARET

Comedians Stacey en Terrance van Boom
Chicago Amsterdam Comedy Club.

WWW.THEATERAANHETWATER.NL

VRIJDAG 24 MAART IN DE SCHADUW VAN REMBRANDT

BALK

THEATER

Solo toneel van Julika Marijn

over de tweede vrouw van Rembrandt:

Geertje Dirckx.

WWW.NUTGAASTERLAN-SLEAT.NL

LIVE CULTUUR SWF

MAKKUM

MUZIEK

Met muziek van Mario Kramer.

WWW.PROP-THEATERCOLLECTIEF.NL

ZATERDAG 25 MAART BOLSWARD LIVE

BOLSWARD

MUZIEK

Muzikaal talent uit Bolsward
verzorgt een avondvullend
programma.

WWW.BOLSWARD.NL

NOORDERLICHT CONCERT

JOURE

MUZIEK

Met aandacht voor componisten

uit Noord-Europa door vocaal

Ensemble Cantabile.

WWW.VRIENDENHVBKERK.NL

SIMMERTIJD

MAKKUM

WANDELTOCHT

Avondwandeling met Durkje Hoeksema

en 'Vadertje Tiid' door Makkum.

WWW.FACEBOOK.COM/PAND1738.NL

ZA. 25 EN ZO. 26 MAART HSFCON

SNEEK

CONVENTIE

Jaarlijkse conventie voor
liefhebbers van Science Fiction,
Fantasy en Horror.

WWW.HSFCON.NL

WOENSDAG 29 MAART MATTHÄUS PASSION UITLEG

JOURE

LEZING

Jan Vermaning neemt je mee
in het verhaal, de achtergrond

en de muziek.

WWW.VRIENDENHVBKERK.NL

ZATERDAG 1 APRIL AYMAR TORRES TRIO

SNEEK

MUZIEK

Maak een muzikale reis

door Latijns-Amerika.

WWW.LEWINSKI.NL

ZONDAG 2 APRIL MATTHÄUS PASSION

JOURE

MUZIEK

Uitvoering door NSK en NKK

o.l.v. Jan Vermaning.

WWW.PASSIEVOORDEKUNST.NL

DI. 4 EN WO. 5 APRIL MATTHÄUS PASSION

BOLSWARD

MUZIEK

Uitvoering door Oratoriumvereniging

Bolsward o.l.v. Pauli Yap.

WWW.OVB-BOLSWARD.NL

VRIJDAG 7 APRIL SINGER-SONGWRITER FESTIVAL

SNEEK

MUZIEK

Ontdek talent van eigen bodem

tijdens het Fries singer-songwriter

festival.

WWW.HETBOLWERK.NL

VR. 7 T/M ZO. 16 APRIL MUZT: LEGALLY BLOND

SNEEK

MUSICAL

Musicalopleiding MUZT presenteert

haar 16e musical.

WWW.THEATERSNEEK.NL

MAANDAG 10 APRIL AAIPOP

NIJLAND

MUZIEK

Grootste Friestalige muziekfestival

met diverse podia.

WWW.AAIPOP.FRL

OPENING WATERSPORTSEIZOEN TERHERNE

EVENEMENT

Met o.a. watersportactiviteiten,

markt en muziek.

WWW.FACEBOOK.COM/BUTTERHERNE

BEKIJK DE COMPLETE UITAGENDA OP: WWW.WATERLANDVANFRIESLAND.NL/UITAGENDA

MUZYK MUZIEK

FOTO: GOUWENAAR

MARTINIKERK IN BOLSWARD

KLETTERDEI KONSERT

Als ode aan vijf jaar 11Fountains in Friesland wordt op zaterdag 18 maart een 'kletterjend' muzikaal programma ten gehore gebracht door NASKA Brass United o.l.v. Jan Vermaning en concertorganist Eeuwe Zijlstra. Met werken van o.a. Händel en Britten, en met nieuw werk, maar ook met een nieuw gecomponeerd stuk 'De Fonteinen'. Alles in het thema 'Wetter'. 'Wetterdûns' is er door dansgroep Attitude van Kunstencentrum Atrium. Dit concert in de Martinikerk in Bolsward wordt geopend door gedeputeerde Sietske Poepjes. Reserveer je ticket via:

WWW.KLETTERDEI-KONSERT.FRL

MATTHÄUS PASSION

Op zondag 2 april wordt voor de tweede maal de Matthäus Passion opgevoerd in de Hobbe van Baerdtkerk in Joure. Onder leiding van Jan Vermaning zullen het Nationaal Symfonisch Kamerorkest, het Nederlandse Kamerkoor en diverse solisten dit wereldberoemde werk vertolken. In tegenstelling tot veel bekende uitvoeringen, zal deze Matthäus Passion een intiem karakter hebben. Voorafgaand aan het concert houdt dirigent Jan Vermaning op woensdag 29 maart een lezing waar je tijdens de uitvoering van de Matthäus op kunt letten.

WWW.PASSIEVOORDEKUNST.NL

SINGER-SONGWRITER FESTIVAL

Ontdek op vrijdag 7 april talent van eigen bodem tijdens het Friese Singer-songwriter Festival in Het Bolwerk in Sneek. Op deze avond geniet je van de diverse popsongs van Moonloops, Timo de Jong en Esther de Jong. Het Fries Singer-songwriter Festival is onderdeel van Friese Lente. Tijdens de Friese Lente wordt popcultuur in Friesland een week lang op de kaart gezet met optredens, presentaties, clinics en colleges.

WWW.HETBOLWERK.NL

KUIERJE WANDELEN

LENTE LANGE AFSTANDSWANDELTOCHT

LENTE AFSTANDSWANDELTOCHT

Snuif het voorjaar op tijdens de Lente Lange Afstandswandeltocht vanuit Langweer. Op zondag 12 maart kun je meedoen aan deze begeleide wandeltocht met wandelafstanden van 10, 15, 21 en 30 kilometer. Tijdens de wandeltocht maak je gebruik van een wandelapp op je smartphone die je op mooie en verrassende plekjes brengt in en om Langweer. De opbrengst komt ten goede aan de toegankelijke sportieve activiteiten voor kinderen van Stichting Spotlights. Zo wandel je voor jezelf en het goede doel.

WWW.ASUGO.NL

SIMMERTIJD AVONDWANDELING

Tijdens de Simmertijd avondwandeling op zaterdag 25 maart met Durkje Hoeksema en 'Vadertje Tiid' beleef je Makkum op een bijzondere manier. Je wordt rondgeleid door de schilderachtige steegjes van dit IJsselmeerdorp. Makkum is een 'vlecke' met stadse uitstraling. In vervlogen tijden waren de steegjes het bolwerk van de arbeiders. Ontdek met deze wandeling wat er nu nog terug te vinden is van die tijd. Pand 1738 verzorgt onderweg een aantal culinaire stops. Aanmelden voor deze wandeling kan bij Pand 1738.

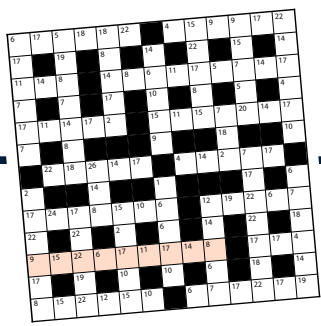
WWW.PAND1738.NL

OOK JOUW EVENEMENT HIER?

Plaats jouw evenement gratis in onze Uitagenda. Je kunt je evenement aanmelden op onze website.

WWW.WATERLANDVANFRIESLAND.NL/UITAGENDA

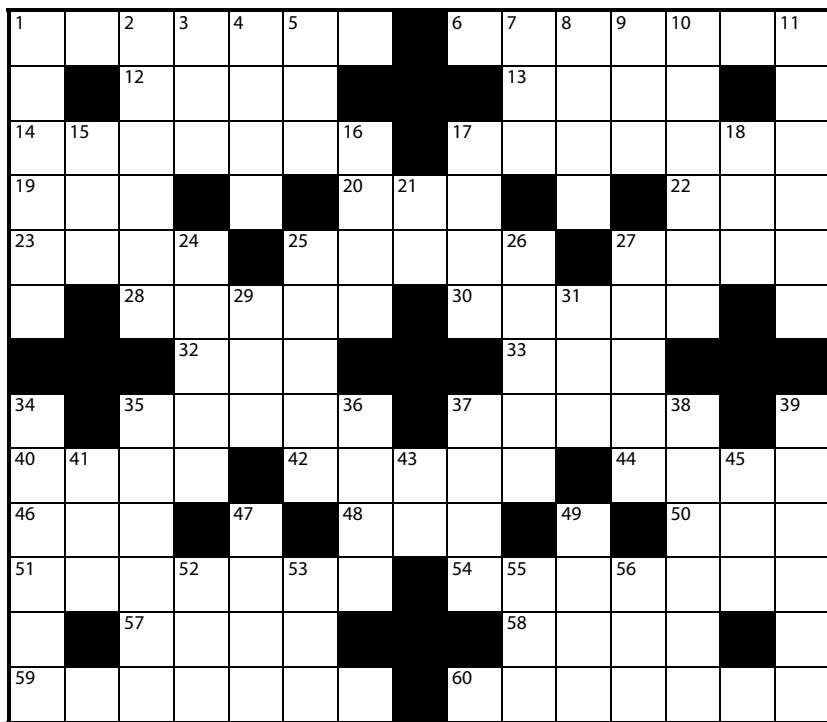
Puzzelpagina nr. 03

Puzzel en win! In iedere editie van deze uitgave staat een puzzel waarmee je leuke prijsjes kunt winnen. Stuur je oplossing via de email of met traditionele post. Je kunt dit sturen naar: info@grootdefryskemarren.nl o.v.v. puzzeloplossing **NR 03-2023** – tot uiterlijk **7 april 2023**. Wij wensen je veel puzzelplezier!

wapen- rusting	land- bewerker	graan- soort	karaat	hard- lopen	plant	drom
animator		suiker- siroop			onheils- godin	telwoord
	5					
Europese taal	vrouwelijk dier		ui			
	spook		groot- vader			
11			Oude Verbond natuur- kundige		koordans	
jaar- telling			gat		Neder- duits	
Noorse godheid			vierkant			
		oneer				Engelse titel
		vulkaan op Sicilië				10
wrang	keuken- kruid			kwik- legering	leger- afdeling	klein hert
	Europese vrouw					
			markt- plein			agenda
bergnimf	3	dwaling	Europese hoofdstad		bid (Latijn)	
			riv. in Schotland		graan- soort	
				land in Afrika		7
				water- dier		
de oudste		met kleine pasjes lopen	vel			riv. in Limburg
pleit- bezorger			pl. in Senegal			
					deel v.d. bijbel	
					kippen- ziekte	
gezegde	Ouder- raad		foto- grafische term (afk.)		keg	
	inleiding				land in Azië	
				ouder- wets		1
				veer- kracht		
vlakke- maat	kleine ruimte	behoef- tig mens			voor	
		droog			piraat	
9				paarden- kracht		stannum
				soldaten- voedsel		hoofdstad in Zuid- Amerika
bereide dieren- huid			Afrikaans dorp			klooster- zuster
onnozel			sterke drank			
				hoofd- deksel		
op en neer gaan		verdrag			loopvogel	
		4		vonk		12

©www.puzzelpro.nl

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

©www.puzzelpro.nl

35	22	60	1	34	26	6	47	24
----	----	----	---	----	----	---	----	----

Breng letters uit de puzzel over naar de hokjes met het corresponderende nummer.

Horizontaal: 1 telwoord 6 draaiing 12 manier van lopen 13 uitgestorven vogel 14 leerkracht 17 aanbouw 19 doctoranda 20 pausennaam 22 water in Utrecht 23 watervogel 25 hard werken 27 ver (in samenst.) 28 keukenkruid 30 situatie 32 één en ander 33 gebogen been 35 spelling 37 hard metaal 40 deel v.h. been 42 niet helemaal 44 duizend gram 46 boomscheut 48 sneeuwschoen 50 afgelegen 51 ongelukkige bestemming 54 koude valwind 57 lang vrouwenkleed 58 brandstof 59 ongeveer 60 eenstemmig.

Verticaal: 1 deel v.e. woning 2 kuststrook 3 brandgang 4 Europese taal 5 pl. in Gelderland 7 lofdicht 8 losse draad 9 gravin van Holland 10 schouwspel 11 eindtoets 15 roem 16 sneeuwvoertuig 17 naad 18 duinvallei 21 Economische Zaken 24 voorgeschreven voedsel 25 reisdeken 26 marterachtig dier 27 rookgerei 29 vogelegenschap 31 over 34 insgelijks 35 kolfglas 36 droogoven 37 intelligent 38 soort uniform 39 scheepsborrel 41 oostnoordoost 43 Europees Kampioenschap 45 bijbelse vrouw 47 kerkelijk gewaad 49 deel v.e. open haard 52 schraal 53 domoor 55 elektrisch geladen deeltje 56 blauwwit metaal.

WINNAAR PUZZEL GROOTDEFYRSKEMARREN NR. 02-2023

W. Postma uit Terherne heeft de waardebon van 2 bioscoopkaartjes gewonnen. Deze is aangeboden en is te besteden bij DE BIOS in Heerenveen

OPLOSSING EDITIE 02-2023: **Zweedse puzzel:** Wereldwinkel // **Sudoku:** 36895

COLOFON

GrootdeFryskeMarren is een maandelijkse uitgave van Ying Media. De krant wordt huis-aan-huis verspreid in gemeente De Fryske Marren en ligt bij verschillende 'pick-up' points in gemeente De Fryske Marren.

Oplage: 28.000 exemplaren.

UITGEVER

Ying Media BV
Zwarteweg 4
8603 AA Sneek
Telefoon 0515 745005
E-mail info@yingmedia.nl
www.yingmedia.nl

REDACTIETIPS?

redactie@grootdefryskemarren.nl

REDACTIECOÖRDINATOR

Marianne Bouwman

EINDREDACTIE

Henk de Vries

REDACTIE

Hannah Zandbergen, Douwe Bijlsma, Eelke Lok, Lotte van der Meij, Henk van der Veer, Richard de Jonge, Ynte Dragt en Isa Wessels

VORMGEVING

Frans van Dam
(bliidd.nl)

FOTOGRAFIE

Johan Brouwer, Douwe Bijlsma, Ricardo Veen en Jelly Mellema

VERKOOP

Geart Jorritsma, Ying Mellema, Marianne Bouwman, Mieke Alferink, Henjo van der Klok

DRUK

Mediahuis Noord,
Leeuwarden

VERSPREIDING

FRL Verspreidingen, Leeuwarden

Niets uit deze uitgave mag worden gekopieerd zonder voorafgaande toestemming van de uitgever. De gegevens in deze krant zijn met zorg samengesteld. Ten aanzien van de juistheid van de inhoud hiervan kan echter geen aansprakelijkheid worden aanvaard.

expert

EXTRA LANGE FLEXIBELE
SPLETENZUIGMOND
INBEGREPEN

AEG

STOFZUIGER | 6000 Clean (AB61C3CR)

- Inclusief parketzuigmond • 12 meter actieradius • 750 watt vermogen • Gemaakt van 50% gerecycled plastic

~~219,-~~
177,-

Bestel ook makkelijk op expert.nl

~~89,-~~
89,-

KRUPS

DOLCE GUSTO | KP2401 DOLCE GUSTO GENIO

- Met de XL-functie kan je het drankformaat aanpassen en extra grote koppen koffie zetten • Je kunt kiezen uit meer dan 30 verschillende koffiCreaties • Dit koffiezetapparaat heeft een A+ klasse energielabel en een ecoStand

* Na registratie via Dolce-Gusto.nl

5 DOZEN KOFFIE
TERUGBETAALD*

Bestel ook makkelijk op expert.nl

SAMSUNG

WASMACHINE | WW90T734AWH/S2

- 9 kg vulgewicht en 1400 toeren
- QuickDrive: verkort de wastijd tot 50% en verbruikt tot 20% minder energie
- AI control: personaliseert je ervaring, onthoudt gewoontes en raadt programma's aan
- AutoDose: doseert automatisch de juiste hoeveelheid wasmiddel
- **Energieklasse A**

~~699,-~~
699,-

Bestel ook makkelijk op expert.nl

BUNDELAANBIEDING MET
DROGER DV80T7220WH/S2
SAMEN VOOR
1458,-

Consumenten
bond

**BESTE
KOOP**

~~569,-~~

20% KORTING!

449,-

INVENTUM

INBOUW VAATWASSER | IVW6015A

- 9 programma's en ruimte voor 15 couverts
- Ergonomische besteklade • Verstelbare bovenkorf • Aquastop waterbeveiliging
- Geluidsniveau: 45 dB • Energieklasse E

Bestel ook makkelijk op expert.nl

50"
127 cm

**SMART
4K UHD
LED**

SONY

~~699,-~~

622,-

SONY

LED 4K TV | KD-50X73KPAEP

- 50" (127 cm) 4K LED Smart-tv • Android TV • Sony Bravia Engine – Optimaliseert elk beeld
- Triluminos-display voor levensechte kleuren • Fraai modern design

Bestel ook makkelijk op expert.nl

Je apparatuur vakkundig inmeten en installeren?
Ook daarin zijn wij echte Experts.

Prijs- en modelwijzigingen en eventuele druk- en zetfouten voorbehouden. Aanbiedingen gelden t/m 12 maart 2023.

Expert Bijlhout

Lemmer | Schulp 9 | 0514-561296

Emmeloord | Achterom 2-4 | 0527-870070

Joure | Midstraat 124-126 | 0513-414205

[f ExpertLemmer](#) [f ExpertEmmeloord](#) [f ExpertJoure](#)

expert

ALLES VOOR JOUW FIETSAVONTUUR

HAICO BOUMA FIETSEN *WORDT* **CUBE STORE FRIESLAND**

Om u de komende jaren de service, kwaliteit en garantie te kunnen blijven bieden, zijn wij een samenwerkingsverband aangegaan met onze grootste leverancier CUBE. Vanaf 7 april gaan wij CUBE Store Friesland heten! Ons pand ondergaat een metamorfose maar u kunt rekenen op hetzelfde team met hetzelfde enthousiasme. We zien u graag in onze winkel.

Je kunt bij ons terecht voor elke sportief fietsavontuur.

Van mountainbikes, racefietsen tot sportieve e-bikes en kinderfietsen.

Onderhoud op maat voor alle merken racefietsen en mountainbikes.

Voor een frisse start gaan we verbouwen:

Van 6 maart t/m 6 april 2023. We zijn intussen open voor verkoop, onderhoud en reparatie, maar niet helemaal zoals u van ons gewend bent. Houd rekening met langere wachttijden.

Vragen? Bel gerust of kom langs voor overleg.

TEL. 0513 677234
Meer weten?
Scan de QR-code!